

BUDAPEST

GUIA DE VIATGE I RUTES A PEU

CARLES FERNÀNDEZ & FLORA KOMLÓSI

Edició 2006 (Llengua catalana)

BUDAPEST. Guia de Viatge i Rutes a Peu

© Carles Fernàndez i Flora Komlósi, edició 2005

© Carles Fernàndez i Flora Komlósi, edició 2006

Contacte: carles(at)freemail.hu

Fotos: Les marcades amb *AH* han estat cedides per l'Ambaixada de la República d'Hongria a Madrid (Espanya), la resta són de producció pròpia i imatges de "Public Domain" d'internet. Las banderas, són de la pàgina web "FOTW Flags Of The World" <http://flagspot.net/flags/> . Els mapes generals de Budapest es basen en mapes d'aquesta mateixa pàgina web.

ISBN: 963 460 874 4

INDEX

INTRODUCCIÓ 4

GENERALITATS

- Dades Bàsiques 5
- Clima 6
- Curiositats 7
- Diners 8
- Esports 9
- Història 10-11
- Literatura 12
- Música 13
- Política 14
- Premsa 15
- Qui és qui 16-18
- Religió 19

RUTES PER BUDAPEST

- Belváros: *El Cor de Budapest* 21-45
- El Castell: *La Capital Medieval* 46-65
- Andrásy út i Városliget: *L'Eixaple Burgès* 66-84
- Margitsziget i Óbuda: *La Ciutat d'Àtila* 85-99
- Monuments fora de ruta 100-108
- A Prop de Budapest 109-117

QUÈ FER A BUDAPEST

- Lleure 119
 - Cine 120
 - Teatre i Sales de Concerts 121-122
 - Circ, Parc d'Atraccions, Planetari i Zoo 123
 - Museus 124-129
 - Esdeveniments 130-131
 - Budapest de Nit 132-133
- Banys 134-138
- De compres 139-149
 - Què comprar 140
 - Mapa 141
 - Centres comercials 142-147
 - Grans magatzems 148
 - Altres llocs i zones comercials 149
- Menjar 150-161
 - Gastronomia 151
 - Productes hongaresos 152-153
 - Llistat de plats 154
 - Un menú típic hongarès 155-158
 - Restaurants 157-159
 - Cafès i pastisseries 160-161

INFORMACIONS ÚTILS 162-176

- Adreces i telèfons **163-164**
- Allotjament **165**
- Arribar a Hongria **166-168**
- Budapest card **169**
- Electricitat **170**
- Frontera i duanes **171**
- Moure's per Budapest **172**
- Seguretat **175**
- Telèfon **176**

IDIOMA 177-180

- Descripció **177**
- Rètols **178**
- Vocabulari i frases útils **179-180**

ÍNDIX DE MONUMENTS EN CATALÀ 181

ÍNDIX DE MONUMENTS EN HONGARÈS 182

INTRODUCCIÓ

La guia que us presentem es divideix en quatre parts:

- A la primera part o *Generalitats* hi trobareu informació com per tenir una idea clara de com són el Budapest i l'Hongria veritables, lluny dels tòpics. A banda dels conceptes més bàsics, com ara la població, una mica d'història o el clima, hi toquem temes dels quals parla la gent del carrer, com ara equips esportius, premsa o partits polítics.
- La segona part, *Rutes per la Ciutat*, consta de quatre itineraris per Budapest, a més a més d'una altra part de monuments que no hem pogut incloure en cap ruta i per últim, una altra secció sobre pobles o zones interessant no gaire lluny de la capital.

Els itineraris estan organitzats de la següent manera:

En primer lloc, teniu el *mapa* on s'hi explica des d'on començarem la passejada, (normalment una estació de metro, ja que és fàcil de localitzar), la distància aproximada que recorrerem i qui serà el camí a seguir.

Després hi ha una breu *descripció dels districtes* pels quals ens mourem. I finalment, i per ordre d'aparició en la passejada, hi ha un seguit de *fitxes dels monuments* que hi trobarem. Aquestes us permetran amb només un cop d'ull, de conèixer el màxim sobre el monument que teniu davant.

Les rutes us seran molt útils per a saber-ho tot sobre Budapest sense la necessitat de rondar per una ciutat que, potser, us és desconeguda. Tot i això, si no voleu fer cap de les rutes, sinó més aviat visitar alguns llocs que us agraden, hem preparat l'*Índex de monuments* en català i en hongarès (pàgs. 180-181). Només hi heu de buscar el lloc triat, consultar la fitxa on trobareu l'adreça i informació sobre com arribar-hi amb transport públic.

- La tercera part *Què fer a Budapest* us ajudarà a aprofitar totes les possibilitats de compres, lleure i gastronomia que ofereix la capital magiar.
- La quarta part *Informacions Útils* conté adreces i dades pràctiques que us facilitaran les vostres vacances. Hi trobareu informació sobre ambaixades, policia, duanes, transport públic, allotjament, descomptes etc.
- Per últim hem preparat un petit apèndix sobre la llengua hongaresa, amb una descripció de l'idioma i un llistat amb els rètols, paraules i frases més freqüents. Als hongaresos, acostumats a que molts dels estrangers, fins i tot els que viuen a Hongria, els parlin en anglès o alemany, els agrada sentir que algú s'esfroça en dir quatre paraules en la seva llengua. Feu la prova!

NOTA: Una eina molt útil del nostre temps és internet. Amb tal de facilitar-vos els preparatius del viatge i, fins i tot fer una visita virtual a Budapest, hem intentat de recollir tots els webs confiables de monuments, institucions, restaurants etc.

DADES BÀSIQUES DE BUDAPEST

Població: Al voltant dels dos milions.

Districtes: 23, que se subdivideixen en barris. La majoria dels districtes tenen nom, ja que es tracta d'antigues ciutats o territoris amb forta personalitat per exemple hi ha Óbuda, Zugló, Csepel etc. De tota manera l'ajuntament ha assignat un número a cada districte, que s'escriu amb xifres romanes (*Óbuda*, per exemple, és el districte III.)

Superfície: 525 Km²

Ponts: De nord a sud, els principals: Árpád, Margit (Santa Margarida), Széchenyi (o Pont de les Cadenes), Erzsébet (Isabel), Szabadság (Llibertat), Petőfi.

Rius: Danubi (Duna, en hongarès) travessa la ciutat de nord a sud. La part més ampla es troba en front d'Óbuda, la més estreta al Pont de la Llibertat amb poc més de 300 m.

Punt més alt: János Hegy a 527 m.

Any de fundació: 1873 amb la unió de les ciutats de Pest, Buda i Óbuda.

Idiomes: El principal i oficial és l'hongarès (Veure secció "Idioma" pàgs. 177-180). També es parlen l'alemany, alguns idiomes eslaus (eslovac, serbi...) i molts dels gitans parlen romanès i romaní.

EL CLIMA

En general Hongria té un clima continental. Això vol dir que els hiverns són força freds mentre que els estius són calorosos.

El mes més fred és el gener, amb una temperatura mitjana de més o menys un grau sota zero (-1°C) tot i que excepcionalment es poden arribar a uns vint sota zero (-20°C)

Evidentment no són estranyes ni les pluges ni les neus ni les glaçades.

A la banda contrària hi trobem el juliol i l'agost, amb temperatures mitjanes de poc més de vint graus, tot i que arribar als trenta graus o sobrepassar-los és força normal. De tota manera, donat que la humitat atmosfèrica no és gaire alta, la sensació de xafogor és pràcticament inexistent.

A l'octubre, ja en plena tardor, hi ha uns dies que en català anomenem l'estiuet de Sant Martí, o en hongarès '*vénasszonyok nyara*', un període amb temperatures suaus i sol.

Potser sigui aquesta, juntament amb la primavera, la millor època per a visitar Hongria, ja que la temperatura mitjana oscil·la entre els 16 i els 20°C.

Budapest gaudeix d'unes 2000 hores de sol a l'any i unes precipitacions de, si fa no fa, 500 mm a l'any.

Per informació en temps real, podeu consultar el web del Servei Hongarès de Meteorologia:

www.met.hu

CURIOSITATS

*DATES.

En hongarès les dates es diuen i escriuen de forma inversa a com ho fem nosaltres: és a dir, primer l'any, després el mes i per l'últim el dia. Per exemple el dia cinc de març de dos mil quatre, que nosaltres abreugem 5-03-2004, en hongarès s'escriurà 2004-03-05.

*GOSSOS.

A Budapest i a Hongria en general hi ha una gran cultura canina. Els hongaresos s'estimen més les races més grans, tot i que a Budapest, com que els apartament són més aviat petits, també es possible veure gran quantitat de petits gossos. És per tant molt normal trobar als parcs grups de gent, de vegades molt nombrosos, que porten els seus gossos a jugar i mentrestant parlen sobre races, alimentació, malalties dels seus gossos. El nouvingut haurà de passar un "examen" davant la resta d'amos, explicant d'on hi ve, com es diu el seu gos, si és comprat, com es porta a casa, etc. Si porteu gos, tampoc us ha de sorprendre que algú us aturi pel carrer per acariciar-lo, preguntar com es diu i de explicar-vos que ell (o ella) en tenia un molt semblant o una història similar.

*LLENGUA.

No és molt normal que un turista parli hongarès, per tant si només saludeu o demaneu alguna cosa en aquesta llengua tot i que penseu que la vostra pronunciació no és bona, tothom se'n alegrarà molt del vostre esforç, al que et poden respondre amb un: "*De jól beszélsz magyarul!*" (Però si parles hongarès molt bé!) o bé, els que sàpiguen, us preguntaran en anglès, en italià o en alemany si preferiu parlar en altra llengua més fàcil per vosaltres.

*NOMS.

Una cosa que crida l'atenció a Hongria és la manera de dir el nom, ja que allí es diu primer el cognom i després el nom. Per exemple el famós músic hongarès Béla Bartók, per els seus compatriotes és "Bartók Béla". Aquesta regla només funciona amb els noms hongaresos ja no fan igual amb els noms estrangers. Per exemple, si tu et dius Jordi Ferrer, mai no et diran Ferrer Jordi, sinó que respectaran l'ordre català.

*SALUTACIONS.

La manera més habitual de saludar-se és donar-se la ma. Els petons a desconeguts no són en absolut comuns. De tota manera, aneu amb compte: si heu de fer dos petons, els hongaresos ho fan de esquerra a dreta, i no pas de dreta a esquerra com es fa al nostre país!

DINERS

La unitat monetària hongaresa fins l'entrada de l'euro (2009) com a moneda única, és el **forint**, (que significa "*florentí*", el nom d'una antiga moneda) abreujat internacionalment HUF, o Ft. a Hongria. Va entrar en vigor l'any 1946 com a solució a la crisi econòmica que va patir el país després de la segona guerra mundial. La hiperinflació hongaresa va ser la més forta mai enregistrada al món. Per tenir-ne una idea: un producte que el dia 1 de maig de 1945 costés 1 pengő (l'antiga unitat monetària) el 31 de juliol de 1946 valdria uns 4 quintilions de pengős (4 seguit de 27 zeros). La inflació pujava de mitjana un 19800% al mes, una cosa quasi impossible d'imaginar. El forint es divideix en 100 fillért, però des de l'any 1999 no se'n fan monedes.

Bitllets hongaresos

ESPORT

Hongria, amb només uns deu milions d'habitants és una de les deu primeres potències olímpiques, amb moltes més medalles que altres països més grans com ara Espanya, el Japó o Brasil. Això és una indicació de la importància que, d'una forma o de l'altra, té l'esport en aquest país.

Les seleccions de futbol, waterpolo, handbol es troben, o s'han trobat, entre les millors del món, però també n'hi ha moltíssims esportistes hongaresos de primera categoria en esports com ara natació, escacs, atletisme, boxa, piragüisme etc.

Tot seguit us donarem informació sobre alguns dels clubs esportius de Budapest.

- **Ferencvárosi Torna Club.** És conegut popularment com a *Fradi*. Fundat el 1899, porta els colors verd i blanc, els del IX districte, Ferencváros, d'on és originari. És el club de futbol que més títols ha aconseguit, tant a Hongria com a competicions europees. Aquí hi van jugar estrelles com Kubala, també jugador del Barça, Albert o Sarosi. També té seccions en més esports, com el handbol, waterpolo, etc. El seu estadi es troba a Üllői út, 129. Més informació a: www.ftc.hu

- **MTK Hungária.** Fundat el 1888 amb seu al districte de Jozséváros. Porta els colors blanc i blau. En futbol va ser l'equip més fort de principis del segle XX. Més informació a www.mtkhungaria.hu

- **Újpest T.E.** També conegut per les seves sigles UTE. Va ser fundat el 1885. és un dels millors equips d'Hongria. Porta els colors violeta i blanc. Més informació a: www.ujpestfc.hu

- **Kispest Honvéd.** Fundat el 1909. és originari del districte de Kispest, al sud de la ciutat. Els seus colors són el vermell i el negre. En aquest equip jugava el considerat millor jugador d'Europa, Ferenc Puskas, que després va jugar al Reial Madrid. Més informació a www.kispesthonved.hu

- **Vasas Budapest.** Fundat el 1911. Porta els colors vermell i blau. Juga al districte XIII. Ladislau (László) Kubala hi va jugar abans d'anar a Itàlia i després a Catalunya. També posseeix seccions d'altres esports, com ara d'handbol o waterpolo. Més informació a www.vasasbp.hu

HISTÒRIA DE BUDAPEST I D'HONGRIA

ABANS DELS HONGARESOS. (Des d'abans de Jesucrist fins a l'any 890 d.JC.)

*Era prerromana: Els celtes habiten en petits nuclis a la banda oest del Danubi (Buda i Óbuda). A la futura Hongria hi habiten també els il·liris, els escites i els tracis. Mentre els hongaresos viuen als Urals (Rússia)

*Segle I a.JC: Els romans conquisten Pannònia i funden el campament militar d'Aquincvm (avui Óbuda).

*Aprox. 430: Els romans abandonen Pannònia arran de l'atac dels huns. (BP) Segons les llegendes Aquincum serà la "Ciutat d'Àtila". Mentrestant, els magiars comencen la migració cap al Mar Negre.

*Des de 430 a 890: Huns, longobards i àvars es succeeixen en l'antiga província romana. Les tribus magiars, amb tribus turqueses viuen a Etelköz, una regió a prop del Don, l'actual Ucraïna.

"HONFOGLALÁS" I L'HONGRIA INDEPENDENT. (Del 890 al 1526)

***Aprox. 896:** Arribada dels magiars a la conca dels Càrpats, anomenada *Honfoglalás*, sota el comandament d'Árpád amb altres pobles asiàtics, que formaran la nació hongaresa.

*1000: Coronació i conversió del príncep Vajk al catolicisme, prenent el nom d'Esteve i després canonitzat com a Sant Esteve d'Hongria, fent de la seva nació un fort estat cristià.

*1222: El rei Andreu II emet la "Butlla d'Or", una mena de constitució que definia el paper dels diversos estaments de la noblesa i convocava anualment l'Assemblea Nacional dels Estaments.

*1241-42 Invasió de tàrtars i mongols. Un terç de la població mort en la guerra. Béla IV reconstrueix el país i fa una repoblació amb alemanys, cumans i petxenegs i amb vòlacs (romanesos) a Erdély o Transilvània.

*1456. János Hunyadi conté els turcs a Nándorfehérvár o Belgrad.

*1458-90: Regnat renaixentista de Maties Hunyadi "Corvinus".

*1514 Revolució de György Dózsa contra l'aristocràcia.

HONGRIA DIVIDIDA :TURCS, AUSTRIACS I TRANSILVANS (Del 1526 al 1686)

***1526:** Després de perdre la batalla de Mohács, **comença l'ocupació turca**. Hongria es divideix en tres, a l'oest, l'Hongria Reial, controlada pels Habsburg; al centre, l'Hongria conquerida i a l'est, el Principat independent de Transilvània.

*1604-06: Revolta anti Habsburg de l'István Bocskai.

*1686- El 2 de Setembre els Habsburgs prenen la ciutat de Buda amb l'ajut, entre d'altres, de molts catalans. Hongria torna a ser un sol regne, ara sota els Habsburg d'Àustria.

HONGRIA UNIDA SOTA ELS AUSTRIACS (Del 1686 al 1867)

*1691, 1711 i 1712- Epidèmies de pesta Negra.

***1703: Ferenc Rákóczi II dirigeix la guerra per la independència** contra els austríacs. Hongria és derrotada.

*1712- Inundació a Pest.

*Segle XVII- Repoblació d'Óbuda amb alemanys.

*Segle XIX: Les polítiques d'István Széchenyi, Lajos Kossuth i Lajos Batthyány, entre d'altres, desperten una vegada més el nacionalisme i modernitzen el país.

***1848:** El 15 de març, Rebel·lió de Pest contra els austríacs. **Guerra de la Independència** (de setembre de 1848 a l'estiu de 1849). L'Assemblea General es trasllada a Debrecen (cap a l'est d'Hongria), on es proclama la independència i la república. Lajos Kossuth serà el seu president. Aleshores el Tsar Nicolau I de Rússia hi ve en ajut d'En Francesc Josep d'Àustria, envaeix Hongria i el 15 d'agost derrota l'exercit hongarès a Világos. Hongria queda una altra vegada sota el control austríac i Lajos Kossuth ha d'anar a l'exili.

*1849: Inauguració del Pont de les Cadenes, el primer pont fix entre totes dues vores del Danubi.

LA MONARQUIA DUAL O L'IMPERI AUSTROHONGARÈS

*1867: Es crea la monarquia dualista: els Habsburg són emperadors d'Àustria i alhora reis d'Hongria. Així Hongria esdevé una mena d'autonomia dins de l'imperi.

***1873: Unió de Buda, Óbuda i Pest formant la ciutat de Budapest**, nova capital d'Hongria.

*1896: Inauguració del Ferrocarril Suburbà *Földalatti*, el segon metro d'Europa; el primer era a Londres. Celebració del primer mil·lenari d'Hongria.

*1918: Final de la I guerra mundial i proclamació de la república de Mihály Károlyi i després de la república comunista de Béla Kun.

*1919: Breu ocupació romanesa.

*1920: Se signa el tractat de Trianon. Hongria, que tot just havia esdevingut independent, perd dues tercers parts del territori i la meitat de la seva població, deixant així grans minories hongareses .

L'HONGRIA INDEPENDENT: Feixisme, comunisme i democràcia

*1939: Comença la II guerra mundial. Hongria s'alinea amb l'Alemanya nazi.

*1944: L'exercit nazi ocupa Hongria. Després ho farà l'exercit soviètic.

*1945: Fi de la II guerra mundial. Hongria cau sota l'esfera soviètica. Budapest està pràcticament en ruïnes.

***1956: (Octubre) Rebel·lió contra les tropes soviètiques.** El president Imre Nagy es executat i es substituït per János Kádár.

*1989 (23 d'octubre) Es proclama la República d'Hongria, desmarcant-se del sistema comunista.

*1990: Primeres eleccions lliures. Árpád Göncz nou president de la república.

*2004: Hongria ingressa a la Unió Europea.

La "Santa Corona" AH

LITERATURA

Edat mitjana:

Amb l'adopció del catolicisme, cap a l'any 1000, l'hongarès adopta l'alfabet llatí. La majoria dels textos que es conserven d'aquest període són en llatí, com ara les cartes del rei Sant Esteve I a Sant Aimeric, la "*Gesta Hungarorum*" de principis del segle XIII que narra la història dels magiars o el "*Carmen Miserabile*" de Roger, que explica la invasió tàrtara de 1241. Tot i així, es conserva un Còdex d'Oracions escrit en hongarès, que és el text més antic descobert en aquesta llengua, ja que data de 1192.

Renaixement

Aquesta època ve marcada pel regnat de Maties Hunyad, anomenat "*Corbi*" (1458-1490), que va fer d'Hongria un dels països culturalment més desenvolupats d'Europa i va fundar la Biblioteca Nacional d'Hongria.

L'impremta va arribar a Hongria, i el 1541 es va publicar el primer llibre, un Nou Testament. Poc després es vendria la primera traducció completa de la Bíblia en hongarès, la versió de Gáspár Károli.

El segle XVI Hongria desapareix com a estat, una part seria semi-independent: Transilvània, una altra seria una província Otomana, i l'altra una província austríaca. La llengua hongaresa cauria en desgràcia en front del llatí i l'alemany, la qual cosa repercutiria en la producció literària.

Segles XVIII i XIX

Aquest és el període de la renaixença hongaresa, tant política com cultural. La il·lustració, i després el romanticisme, junt amb l'odi pels Habsburg van produir una generació d'autors que renovaria i netejaria de barbarismes la llengua hongaresa amb el propòsit de despertar la consciència nacional. Entre d'altres destaquen Ferenc Kazinczy, els germans Sándor i Károly Kisfaludi, els novel·listes József Eötvös i Mór Jókai o els poetes Mihály Vörösmarty, János Arany i Sándor Petőfi, considerat el poeta més gran de la literatura magiar.

Segles XX i XXI

Amb l'hongarès nominalitzat i oficial i la nacionalitat reconeguda pel govern, els temes canvien, però la producció literària no baixa. Endre Ady i József Attila són considerats els millors poetes del segle XX. Entre els novel·listes destaquen Dezső Kosztolányi que, per cert va escriure resignat el 1934 "Hi ha, avui dia, cap estranger que vulgui aprendre la llengua d'Homer, la d'Ibsen, la de Strindberg, o el precís i fluid català, germà del llatí?". També van gaudir de molta fama Ferenc Molnár i Zsigmond Móricz. Ja en la segona meitat de segle XX i principis del segle XXI són reconeguts mundialment escriptors com Sándor Márai, Imre Kertész, premi Nobel el 2002, i Péter Esterházy.

MÚSICA

La música tradicional hongaresa es desmarca de la de les altres nacions europees, ja que la magiar és pentatònica. Recordem que els magiars venien dels Urals, i han rebut les influències d'eslaus, germànics, tures, llatins i gitanos. Avui en dia, potser, la composició popular hongaresa més coneguda, siguin les *csárdás*. *Csárda* significa “posada” i aquestes eren les cançons que ballaven els pagesos en aquests establiments. A principis del segle XIX aquesta música va començar a agradar a les classes més altes, i fins i tot autors com ara Liszt o Txaikovski en van compondre. Però no tot acaba en les csárdás. Hongria ha donat al món grans compositors i músics. Entre d'altres destaquen:

Ferenc Erkel (1810-1893) que va compondre l'himne nacional i va ser director de l'Òpera de Budapest.

Ferenc Liszt (1811-1886) potser el millor pianista que ha existit i compositor de diverses obres inspirades en el folklore hongarès.

Ferenc Lehár (1870-1948) Compositor d'operetes tan famoses com “La Vídua Alegre”.

Béla Bartók (1881-1945) compositor, pianista i recol·lector de cançons populars.

Zoltán Kodály (1882-1967) Compositor i estudiós de la música popular.

Ferenc (Franz) Liszt retratat per Henri Lehmann

POLÍTICA

Després de la caiguda del comunisme a Hongria el panorama polític ha variat força. Del partit únic s'ha passat a una democràcia pluripartidista. Al passejar pels carrers de Budapest, com succeeix a qualsevol ciutat del nostre país, hi trobareu cartells o pintades recolzant cert partit o criticant a l'altre, o bé per televisió veureu portaveus del diferents partits, diputats etc.

Us recordem que a Hongria el cap d'estat és el President de la República, mentre que el cap de govern és el Primer Ministre, que pot ser d'altre partit diferent.

El govern hongarès a internet: www.magyarország.hu

El parlament a internet: www.parlament.hu

ELS PARTITS POLÍTICS

Amb la llista que us donem tot seguit, podreu tenir una idea general de qui és qui en la política hongaresa.

- **MSZP**: Són les sigles del **Magyar Szocialista Párt**, és a dir, el Partit Socialista Hongarès. És l'antic Partit Comunista, això sí, reconvertit.

Més informació a: www.mszip.hu

- **Fidesz-Magyar Polgári Párt**: El “Partit Hongarès dels Ciutadans” és l'altre gran partit hongarès. Fundat per universitaris a finals del segle XX, és el màxim representant de les idees conservadores.

Més informació a www.fidesz.hu

- **MDF-Magyar Demokrata Fórum**: En català “Fòrum Democràtic Hongarès”.

Aquest petit partit s'enquadra en les idees conservadores i democristianes. A les eleccions hi ha anat en coalició amb el Fidesz.

Més informació a www.mdf.hu

- **SZDSZ- Szabad Demokraták Szövetsége**. L'Aliança dels Demòcrates Lliures és un petit partit d'ideologia liberal. Té com a principal èxit l'alcaldia de Budapest, ja que amb prou feines passa del 5% dels vots a les generals.

Més informació a www.szdsz.hu

- **MIÉP- Magyar Igazság és Élet Pártja**, o en català “El Partit Hongarès de la Justícia i la Vida” és una formació política ultra nacionalista i xenòfoba. Entre d'altres coses reclamen les fronteres hongareses d'abans del Tractat de Trianon. El seus electors són menys del 5%.

Més informació a www.miep.hu

A banda d'aquests, existeixen altres petits partits, però molt més minoritaris.

PREMSA I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Tot i que no parlem hongarès, potser útil o almenys interessant conèixer una mica els diaris que trobareu a l'hotel, al quiosc, les emissores que sentireu al cotxe, a les botigues, o la televisió que podeu veure a l'habitació de l'hotel durant les vostres vacances.

DIARIS I REVISTES:

A Hongria hi existeixen gairebé 40 diaris, dels quals aproximadament un terç són o nacionals o de Budapest. Els principals que trobareu als quioscos són:

- **Népszabadság:** (Llibertat Popular) El de més tirada d'Hongria. Era el diari oficial del Partit Comunista durant l'anterior regim. www.nepszabadsag.hu
- **Magyar Nemzet:** (La Nació Hongaresa) Té una tirada d'uns 100.000 exemplars, la segona més gran d'Hongria d'entre els diaris d'informació general. www.magyar-nemzet.hu
- **Magyar Hírlap:** (Noticiari Hongarès) Amb una tirada d'uns 50.000 exemplars. www.magyarhirlap.hu
- **Népszava:** (Paraula Popular) Té una circulació de més de 30.000 exemplars diaris. www.nepszava.hu
- **Nemzeti Sport:** (Esport Nacional): Diari esportiu. Té una gran circulació, uns 100.000 exemplars diaris. www.nemzetisport.hu
- **Budapest Sun:** (El Sol de Budapest) Informació general en anglès. www.budapestsun.hu
- **Blikk:** Diari de premsa groga i rosa de gran popularitat. (204.000 exemplars). www.blikk.hu
- **Inside Hungary:** Només edició digital. www.insidehungary.com
- **Business Web:** Notícies econòmiques en edició digital. www.businessweb.hu

També hi trobareu una gran varietat de revistes tant estrangeres com nacionals, de pràcticament tots els temes. Entre d'altres hi han les versions hongareses de **Cosmopolitan**, **Elle**, **Playboy**, o la revista **Nők Lapja**.

TELEVISIÓ:

Tot i que existeixen moltíssims canals, entre nacionals, locals, per cable, satèl·lit etc. us mostrarem els principals; els que es poden veure a qualsevol casa de Budapest.

- **MTV:** (Magyar Televízió): La televisió pública hongaresa posseeix dos canals: *MTV1* i *MTV2*. Emet en hongarès i els caps de setmana també fa programes en llengües minoritàries del país, com l'eslovac, el serbi, l'alemany o el romanès. Consulta on line a: www.mtv.hu
- **RTL Klub:** Canal privat que emet per tot el país. Consulta on-line a: www.rtlklub.hu
- **TV2:** Canal generalista. Gran part de la seva programació són pel·lícules. Consulta on-line a www.tv2.hu
- **Duna TV:** (Danubi televisió) Va ser creada per arribar als hongaresos que viuen fora de la República d'Hongria. Va rebre el 1999 el premi a la millor televisió cultural del món, atorgat per la UNESCO. Consulta on-line a www.dunatv.hu
- **Budapest Televízió:** Una de les televisions locals de Budapest. Consulta on-line a www.bptv.hu

RÀDIO:

Aquí teniu un llista de les emissores més populars de Budapest, amb alguna de les seves característiques.

- **Kossuth Rádió:** Emissora generalista de la ràdio pública. És la més escoltada d'Hongria. On line a www.radio.hu
- **Petőfi Rádió:** Emissora pública. Notícies i música. On-line a www.radio.hu
- **Bartók FM:** Emissora pública. Programes culturals i música clàssica. www.radio.hu
- **Danubius Rádió:** Emissora privada. Principalment emet música moderna. www.danubius.hu
- **Sláger Rádió:** Emissora musical. Els seus oients són principalment joves. www.slagerradio.hu

QUI ÉS QUI ALS CARRERS DE BUDAPEST.

Em pensat que aquesta secció us podria ser força útil per identificar a quins personatges estan dedicades les places i carrers de Budapest. Segurament que no hi seran tots, però sí alguns dels més importants. Arran de la gran quantitat de noms no podem donar gaires dades biogràfiques de cada personatge, a banda de la època en que hi va viure i el càrrec pel que va ser famós.

A

- Álmos: (Segle IX) Líder dels magiars. Pare d'Árpád.
- András II (1177-1235) Rei i legislador. Va promulgar la Butlla d'Or.
- Andrássy, Gyula: (1823-1890) Comte i polític . Va ser primer ministre, membre de l'Acadèmia de Ciències. Va fundar el Consell Municipal d'Obres Públiques .
- Apáczai Csere, János (1625-1659) Professor, filòsof i escriptor. La seva obra principal va ser l'Enciclopèdia Hongaresa.
- Aquincum: Campament romà en el que avui és Óbuda (districte III de Budapest).
- Arany, János (1817-1882) Poeta hongarès. Traductor de Shakespeare i membre de l'Acadèmia de Ciències.
- Árpád: (Segle IX-X) Príncep hongarès. Fundador de la primera dinastia reial.

B

- Bajcsy-Zsilinszky, Endre (1886-1944) Polític i publicista hongarès.
- Baross, Gábor (1848-1892) Ministre d'economia durant la monarquia dualista. Va desenvolupar la xarxa ferroviària.
- Bartók, Béla (1881-1945) Compositor, pianista i musicologista hongarès.
- Batthyány, Lajos (1806-1849) Comte hongarès, i primer ministre del primer govern hongarès lliure. Va ser executat.
- Béla IV (1206-1270) Rei i reorganitzador d'Hongria després de la invasió tàrtara.
- Blaha, Lujza (1850-1926) Actriu i prima dona hongaresa.
- Buda. Popularment, part occidental de Budapest. En antic eslau el nom significa "cova"

C

- Clark, Ádám (1811-1866) Enginyer escocès. Principal constructor del Pont de les Cadenes i dissenyador del Túnel de Buda.
- Clark, William (1783-1852) Enginyer escocès. Dissenyador del Pont de les Cadenes.

D

- Deák, Ferenc (1803-1876) Ministre del govern hongarès. Va ser un dels 'autors' de la monarquia austro-hongaresa.
- Dózsa, György (1470-1514) Militar transilvà. Líder de la revolució pagesa de 1514. Va morir executat.
- Duna: Danubi.

E

- Erdély: Nom de Transilvània en Hongarès.

- Erkel, Ferenc: (1810-1893) Compositor i director d'orquestra. Va compondre l'himne hongarès.
- Erzsébet (1837-1898) o Sissy, Reina d'Hongria. Esposa de Francesc Josep I..

F

- Fischer, Mór (1800-1880) Terrissaire i fundador de la fàbrica de porcellana Herend.
- Ferenc József I. (1830-1916) Francesc Josep I. Emperador d'Àustria i rei d'Hongria.

G

- (Szent)Gellért (aprox. 980-1046) Màrtir catòlic. Assassinat durant una revolta anti-catòlica. Va ser llençat daltabaix des del turó que porta el seu nom a Buda.
- Gul Baba (segle XV) Líder religiós turc durant l'ocupació d'Hongria.

H

- Horthy, Miklós: (1868-1957) Governador d'Hongria entre 1920 i 1944.
- Hunyadi, János (1407-1456) General que va derrotar els turcs a Belgrad. Pare del rei Maties Corví.

I

- (Szent) István I: (970-1038) Primer rei d'Hongria. El seu nom original era Vajk, però va adoptar el catolicisme romà com a religió oficial dels magiars, va prendre un nom 'cristià': István (Esteve) i va ser coronat pel Papa Silvestre II, introduint políticament Hongria a Europa. Es va casar amb una princesa alemanya, Gizella. Va fer abandonar definitivament el nomadisme hongarès organitzant el territori en comarques i regions; va construir monestirs, parròquies i establir bisbats. Va introduir el llatí en l'administració i la cort. Va morir el 1038 i va ser canonitzat el . La seva mà dreta es conserva a la Basílica de Sant Esteve de Budapest.

J

- József, Attila (1905-1937) Poeta hongarès.

K

- Kálmán, Imre (1882-1953) Compositor d'opereta.
- Kodály, Zoltán (1882-1967) Compositor, folklorista i professor de música.
- Kossuth, Lajos: (1802-1894) President d'Hongria fins la desfeta en la guerra de la independència de 1848. Va morir a l'exili.
- Kubala, László. Jugador de futbol del Ferencváros i del F.C.Barcelona entre d'altres.

L

- Lechner, Ödön (1845-1914) Arquitecte.
- Liszt, Ferenc (o Franz) (1811-1886) Compositor i pianista hongarès.
- Lotz, Károly (1833-1904) Pintor.

M

- (Szent) Margit: (1242-1271) Filla del rei Béla IV. Dóna nom a l'illa Margit, al Danubi.
- Mária Terézia: (també Teréz) (1717-1780) Reina d'Hongria i emperadriu d'Àustria.
- Mátyás.(1443-1490) Rei renaixentista d'Hongria. Conegut com a "Corvinus".

N

· Nagy, Imre (1896-1958) Primer ministre hongarès. Líder de la revolució anti-soviètica de 1956. Va ser executat per alta traïció. El 1989 va ser rehabilitat.

P

· Petőfi, Sándor: (1823-1849) Poeta i revolucionari hongarès. En març de 1848 va llegir davant del Museu Nacional, a Budapest, el seu poema “Nemzeti Dal” (Cant Nacional) incitant els hongaresos a aixecar-se contra els austríacs. Va morir en batalla un any després.

· Puskás, Ferenc: Jugador de futbol, considerat uns dels millors del món.

R

· Rákóczi, Ferenc II (1676-1735) Príncep de Transilvània. Es va rebel·lar contra els Habsburg austríacs entre 1703 i 1711, però va perdre la guerra. Va morir exiliat a Turquia.

S

· Semmelweis, Ignác: (1818-1865) Metge hongarès.

· Széchenyi, István: (1791-1860). Compte, escriptor i polític nacionalista moderat. Va ser conegut com a “El més gran de tots els hongaresos”. Políticament era enemic de Lajos Kossuth. Va impulsar la construcció de diverses obres públiques, com el Pont de les Cadenes, i diverses institucions, com l’Acadèmia Hongaresa de Ciències. Sembla ser que es va suïcidar l’any 1860, tot i que hi ha qui pensa que podria ser un homicidi polític.

V

· Vörösmarty, Mihály (1800-1855) Un dels poetes romàntics hongaresos més famosos. Membre de l’Acadèmia de Ciències.

W

· Wesselényi, Ferenc (1606-1667) Líder d’una de les conspiracions anti-Habsburg.

· Wesselényi, Miklós: (1796-1850) Baró. Segons les cròniques va salvar centenars de vides durant les inundacions que va patir Pest.

Y

· Ybl, Miklós: (1814-1891) L’arquitecte més important del segle XIX a Hongria. Entre d’altres obres, destaca la Basílica de Sant Esteve de Budapest i les extensions del Palau Reial.

RELIGIÓ

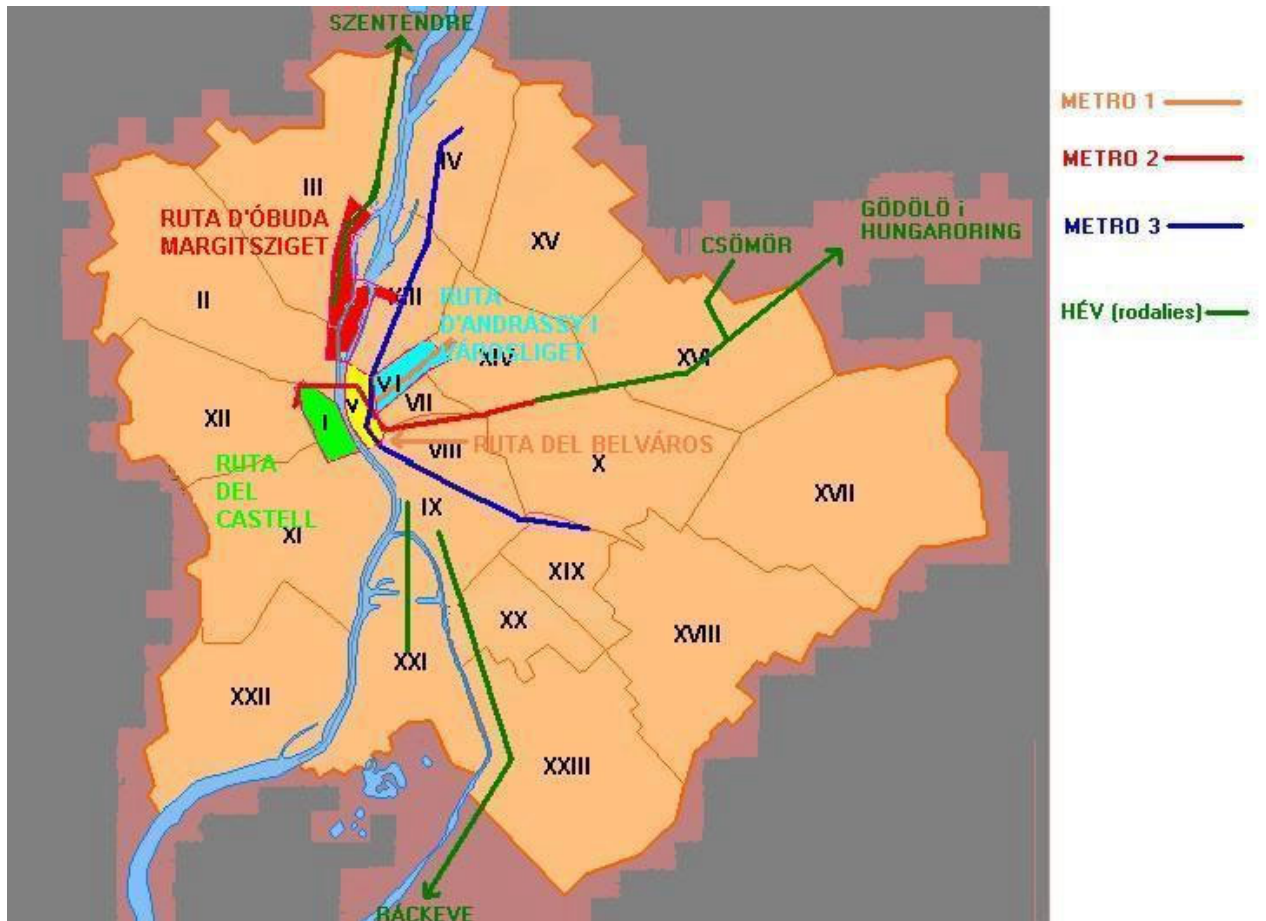
Eren els temps de la reforma protestant; mentre que l'Europa cristiana es dividia en dos (o tres si tenim en compte els ortodoxes orientals) i començaven fortes guerres de religió per veure qui era 'millor cristià', la Dieta Transilvana, proclamava la llei de llibertat religiosa el 1568. D'ençà, Hongria esdevindrà una mena de refugi per les noves esglésies i idees que canviarà el mapa religiós de totes les terres magiars fins al dia d'avui. I ara, ja als nostres dies, amb la llibertat una altre cop recuperada, segurament Budapest no serà la ciutat més religiosa d'Europa, és més, es calcula que menys del 10% dels seus habitants practiquen algun tipus de religió.

Les següents estadístiques es basen en dades de tot el país. El percentatge a Budapest és molt similar.

1. Església Catòlica Romana: 60% (A Budapest els catòlics són encara més nombrosos)
2. Calvinistes: 20% (principalment a les comarques de l'est d'Hongria)
3. Luterans: 5% (principalment de la minoria alemanya)
4. Jueus: 80.000 persones (abans de la II Guerra Mundial hi eren mig milió!)
5. Testimonis de Jehovà: 43.000 persones entre testimonis i simpatitzants.
6. Església de la Fe 40,000
7. Baptistes 22.000
8. Ortodoxes Romanesos 16,000
9. Pentecostals 11.000
10. Adventistes del Setè Dia 10,000
11. Altres esglésies i comunitats (mormons, Hare Krishna, musulmans, budistes etc.): menys de 100.000 persones per tot Hongria.

RUTES A PEU PER BUDAPEST

- Belváros: *El Cor de Budapest* 21-45
- El Castell: *La Capital Medieval* 46-65
- Andrásy út i Városliget: *L'Eixaple Burgès* 66-84
- Margitsziget i Óbuda: *El Primer Budapest* 85-98
- Monuments fora de ruta 99-107
- A Prop de Budapest 108-116

1.- RUTA BELVÁROS

E L COR DE BUDAPEST

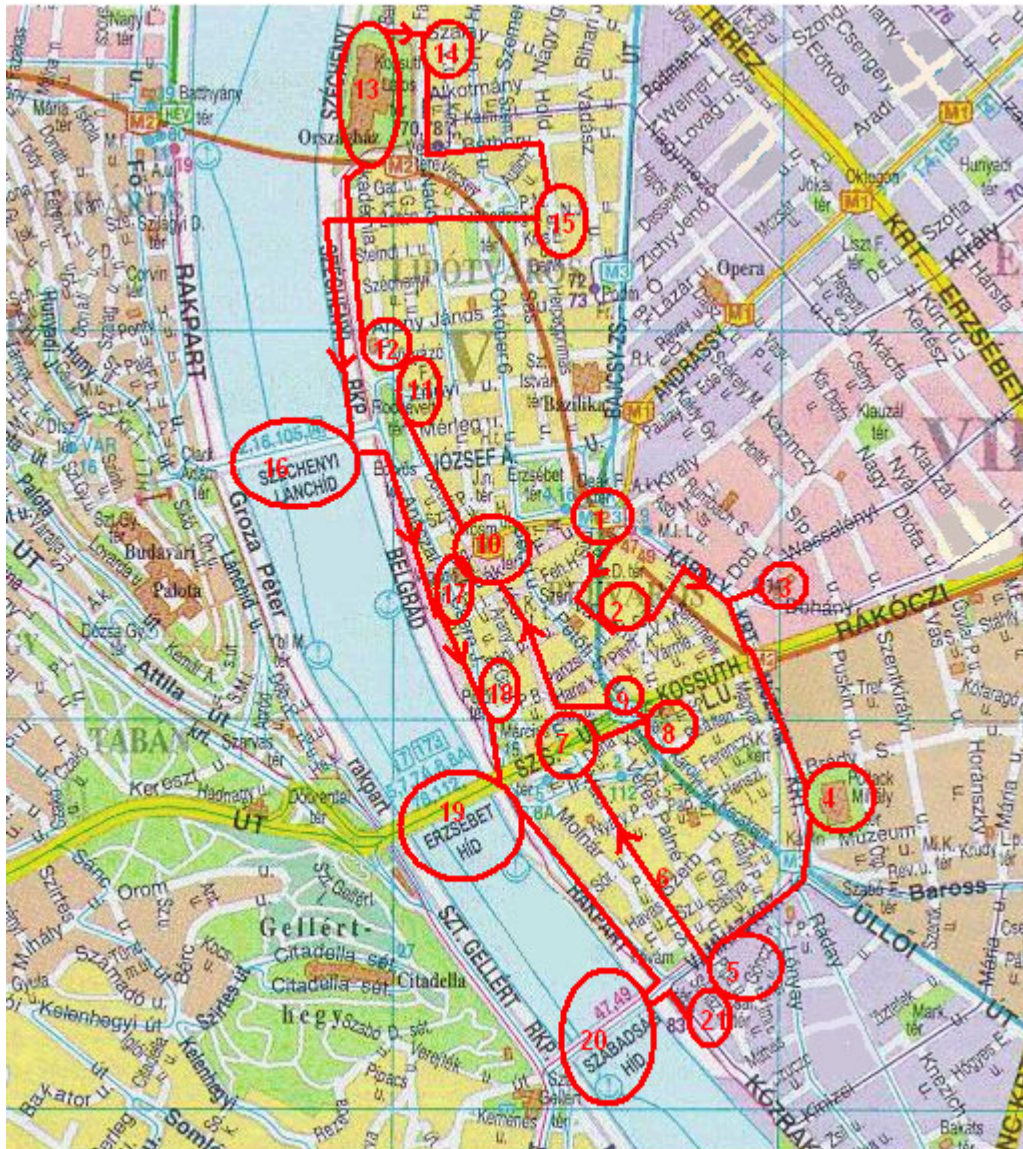
ÍNDEX

- Mapa
- Els districtes (Belváros, Lipotváros, Józsefváros i Ferencváros)

- 1.- Plaça Ferenc Deák / *Deák Ferenc tér*
- 2.- L'Ajuntament / *A Városház*
- 3.- La Gran Sinagoga / *A Zsinagóga*
- 4.- Museu d'Història Nacional / *Nemzeti Múzeum*
- 5.- Mercat Central / *Központi Vásárcsarnok*
- 6.- Carrer de Vác / *Váci utca*
- 7.- Palaus Klotild / *Klotild Palota*
- 8.- Església Franciscana / *Ferencies Templom*
- 9.- Passatge de Paris / *Parizsi Udvar*
- 10.- Plaça Vörösmarty / *Vörösmarty tér*
- 11.- Palau Gresham / *Gresham Palota*
- 12.- Acadèmia de Ciències / *Tudományos Akadémia*
- 13.- El Parlament / *A Parlament*
- 14.- Museu Etnogràfic / *Néprajzi Múzeum*
- 15.- Caixa d'Estalvis / *Postatakarék- penztár*
- 16.- Pont de les Cadenes Szécheny / *Széchenyi-lánchíd*
- 17.- Sala de Concerts de Pest / *Pesti Vigadó*
- 18.- Església parroquial del centre / *Belvárosi Plébániatemplom*
- 19.- Pont d'Isabel / *Erzsébet híd*
- 20.- Pont de la Llibertat / *Szabadság híd*
- 21.- Facultat d'Economia / *Közgazdaságtudományi Egyetem*

Mapa de la ruta Belváros

Començarem des de la parada de metro de les línies 1, 2 i 3 “Deák Ferenc tér”. Molt a prop, a Sütő utca, hi ha una oficina d’informació turística. Si continuem per aquest carrer arribarem a la primera estació de la nostra ruta: l’ajuntament.

ELS DISTRICTES: Belváros, Lipótváros, Józsefváros i Ferencváros.

Belváros, o “ciutat interior” és sinònim de ‘centre ciutat’ en hongarès. El Belváros de Pest té una antiga història. El nucli original de la ciutat es trobava en la zona on avui hi ha el Pont de la Llibertat. Els romans, cap a la fi del segle III, hi van construir el campament de “Contra-Aquincum”; es deia ‘contra’ perquè era a la vora oposada del Aquincum, avui a Óbuda (districte III). Al temps de la arribada dels magiars, abans de l’any 900 d.JC., això va servir com a nucli d’una nova ciutat, la qual va tenir certa importància. Amb la invasió tàrtara de 1241, Pest serà abandonada. Tot just després d’això el rei Béla IV donarà privilegis a la ciutat i es repoblarà principalment amb alemanys, tot i que continuaria sent només un suburbi de Buda. Durant el regnat del rei Maties (segona meitat del segle XV) es construeixen els murs de Pest amb sis portes, cosa que no va poder evitar la invasió otomana poques dècades després (1541). Els turcs van transformar la ciutat fent banys termals i convertint les esglésies catòliques en mesquites. Amb l’alliberament per part dels exercits cristians el 1686 la ciutat de Pest queda un cop més destruïda, la qual cosa porta la primera epidèmia important de la pesta negra, el 1691. Tot i haver rebut molts privilegis l’any 1703, el futur de Pest semblava molt fosc, ja que els anys 1711 i 1712 va patir noves epidèmies de pesta seguides d’una terrible inundació l’any 1712. no va ser fins a la segona meitat del segle que tot va canviar. S’hi van establir molts comerciants i artesans, es van construir gran quantitat d’edificis, i en honor del rei Leopold (*Lipót*, en hongarès) es va construir un nou barri cap al nord anomenat Lipótváros. A finals de segle, el rei Josep II va enderrocar els murs de la ciutat afavorint el seu creixement, ja que ara els extramurs de Ferencváros (districte IX) i Józsefváros (districte VIII) entraran a formar part de Pest. Després de la inundació de 1838 es van construir la majoria dels monuments més importants que podem admirar avui, així com un gran nombre d’altres edificis. Cap al temps de la revolució de 1848 contra la dominació austríaca, Pest ja és més important que Buda. El 1873 Pest Buda i Óbuda s’uneixen formant la nova capital d’Hongria: Budapest.

Avui aquest districtes ocupen la part central de Budapest. Belváros, com sempre, és la part més comercial i turística, Lipótváros és més residencial de classe alta, Ferencváros és un barri més obrer mentre que, per últim, Józsefváros és la que pitjor sort ha tingut, ja que té la fama de ser uns dels districtes més degradats.

Més informació a:

Districte V (Belváros i Lipótváros): <http://city.uw.hu>

Districte VIII (Józsefváros): www.jozsefvaros.hu

Districte IX (Ferencváros): www.ferencvaros.hu

1.-PLAÇA DE FERENC DEÁK

*Adreça: Deák tér, districte V

*Dades d'interès: Estació d'enllaç principal del metro de Budapest. Hi convergeixen les línies 1, 2 i 3, a més a més de diverses línies d'autobús. Es troba al cor de Budapest, en una de les circumval·lacions (körút), que és també una de les zones més boniques i comercials, a només uns minuts del Danubi.

*Important: A només 50 metres, hi ha el carrer Sütö utca (Carrer del Forn) on hi trobareu la oficina principal d'informació turística i us atendran en diverses llengües.

2.-L'AJUNTAMENT

*Nom en hongarès: Városház

*Adreça: Városház utca 9-11, districte V

*Any de construcció: 1747

*Arquitecte: Martinelli

*Estil: Barroc

*Dades artístiques: La característica més notòria potser la decoració de les entrades. La porta nord de Martinelli té reproduïx un gravat de la campanya del rei Carles III contra Espanya, la porta sud mostra les victòries d'Eugeni de Savòia. La explicació d'això és que l'edifici va ser construït durant el regnat d'En Carles III (1711-1740) i l'Eugeni de Savòia va ser el victoriós general contra el turcs.

*Dades històriques: En principi aquest edifici hauria de ser un hospital pels ferits de les guerres contra els turcs. Durant el regnat d'En Josep II i fins el 1894 va ser usat amb fins militars. Aleshores la ciutat va comprar l'edifici, es va construir una ala nova i es va transformar en ajuntament fins als nostres dies.

*Mitjans de transport: Estació "Deák Tér" de les línies 1, 2 i 3 de metro i tramvia 47 i 49 (végállomás o estació final)

*Pàgina web: www.budapest.hu

3.-LA GRAN SINAGOGA

*Nom en hongarès: Zsinagóga

*Adreça: Dohány u. 2-8, districte VII

*Any de construcció: 1854-1859

*Arquitectes: Lajos Förster i Frigyes Felsz. La remodelació de 1931 és de László Vágó.

*Estil: Romàntic-bizantí

*Dades arquitectòniques: L'edifici té tres naus. Va ser dissenyat per L. Förster, un arquitecte vienès, assistit per Frigyes Felsz, que també va dissenyar els pulpits i l'Arca de la Torà. L'ús de maons de diversos colors va ser bastant innovador, igual que tenir decorades les cúpules amb ceràmica, la qual cosa donava l'aire oriental, que es volia aconseguir. Hi destaca també el rosetó que hi ha entre les dues torres de la façana. Entre 1929 i 1931 va ser ampliat segons el projecte de László Vágó, que es va cenyir a l'estil original.

*Dades històriques: Durant la II Guerra Mundial, aquí es trobava la frontera del ghetto de Budapest. En memòria de tots els jueus morts en aquest període, milers d'ells, enterrats en tombes comuns al jardí, al costat de la sinagoga s'aixeca el monument al màrtirs jueus (*Zsidó Mártírok emlékműve*) i també el Museu Jueu.

*Altres dades d'interès: Aquesta és la sinagoga més gran d'Europa. Hi ha lloc per unes tres mil persones assegudes.

*Mitjans de transport: Metro 2 (vermell) a "Astoria" o tramvia (47 i 49)

AH

4.-EL MUSEU D'HISTÒRIA NACIONAL

*Nom en hongarès: Nemzeti Múzeum.

*Adreça: Múzeum krt 14-16, districte VIII

*Any de construcció: 1837-1847

*Arquitecte: Mihály Pollack

*Estil: Neoclàssic

*Dades arquitectòniques: Del pòrtic principal, destaquen les vuit columnes corínties. El relleu del frontó es va fer segons la miniatura del milanès Raffaello Monti. S'hi pot distingir la figura central de Pannònia, nom llatí del territori que avui ocupa Hongria, amb l'escut d'armes hongarès, acompanyada de l'Art i la Ciència a tot dos costats.

*Dades històriques: Aquest va ser el primer museu d'Hongria. Fundat arran la donació que, l'any 1802, el comte Szécheny va fer a la nació. Després d'això es va anar ampliant amb més donacions com la que va fer Julianna Festetics, que va ser la base del que després seria el Museu d'Història Natural.

*Altres dades d'interès: El 15 de març de 1848, el poeta Sándor Petőfi va recital el seu "Cant Nacional" (*Nemzeti Dal*), que incitava a la revolució nacionalista-liberal contra la monarquia austríaca.

*Què veure: Visitar el Museu Nacional significa fer un viatge en el temps, des de la colonització de Pannònia pels magiars, l'any 896, fins al segle XIX. També s'hi troben peces més antigues, com ara làpides romanes.

*Mitjans de transport: Metro 3 (blau) a "Kálvin tér" o les línies 47 i 49 de tramvies.

*Telèfon: (+36 1) 338-2122

*Pàgina web: www.hnm.hu

AH

5.-EL MERCAT CENTRAL

*Nom en hongarès: Központi Vásárcsarnok

*Adreça: Fővám tér, districte IX

*Any de construcció: 1897

*Arquitecte: Samu Pecz.

*Estil: Modernista

*Dades d'interès: L'edifici del mercat té tres pisos. Es tracta d'un dels mercats més grans d'Europa. Quan es va inaugurar, els trens arribaven fins a la mateixa porta per descarregar algunes mercaderies, les altres arribaven pel Danubi. El 1995 va ser pràcticament reconstruït en la seva forma actual. És un dels llocs més interessants per comprar a Budapest.

*Mitjans de transport: Tramvia 47 i 49 i 2 i 2A (Szabadság híd) o línia 3 (blava) de metro "Kálvin tér".

*Telèfon: (+36 1) 217-0052

*Pàgina web: www.piaconline.hu

6.-EL CARRER DE VÁC

*Nom en hongarès: Váci utca

*Adreça: Belváros, districte V

*Dades d'interès: El carrer de Vác no és una gran avinguda però és un dels més elegants més famosos i més comercials de tot Budapest. És un dels punts de 'visita obligada'. Tot i que la gran majoria dels seus edificis són de finals del segle XIX i principis del XX, aquest carrer va néixer un segle abans, el XVIII, al lloc on s'unien dues vies de l'antiga ciutat de Pest. Mica en mica es va anar transformant en el que és avui: un lloc ple de bancs, botigues de tot tipus a més a més d'un lloc ideal per passejar.

7.-PALAUS BESSONS KLOTILD

*Nom en hongarès: Klotild Palota

*Adreça: Szabadsajtó út 5-6, districte V

*Any de construcció: 1899

*Arquitecte: Kálmán Giergl i Flóris Korb

*Estil: Eclèctic.

*Dades històriques: Els palaus bessons reben el nom de l'Arxiduquessa Klotild. En principi albergaven grans pisos a les últimes quatre plantes, mentre que les més baixes eren les seus de clubs i societats, que eren punt de trobada per la gent de les classes més altes i dels intel·lectuals. Aprofitant la renovació dels anys 50, ja que havia estat molt danyat durant la II Guerra Mundial, es va reconvertir tot en edificis d'oficines i en la seu de la Budapesti Galéria (Galeria de Budapest), deixant només l'últim pis per apartaments.

*Altres dades d'interès: Els palaus Klotild es troben pràcticament sortint del Pont d'Isabel (Erzsébet Híd), donant una impressió d'ésser la porta de l'antiga ciutat de Pest.

*Mitjans de transport: Metro: Línia 3 (blava) "Ferenciek Tere" . Bus: 7.

8.-ESGLÉSIA FRANCISCANA DE SANT PERE D'ALCÀNTARA

*Nom en hongarès: Alkantarai Szent Péter, Ferences templom

*Adreça: Ferenciek tere 2, districte IX

*Any de construcció: Entre 1727-43

*Arquitecte: Ferenc Wieser

*Estil: Barroc

*Dades arquitectòniques: Aquesta església, contràriament al que succeeix amb la majoria de temples hongaresos de l'època, és d'estil més italià que no pas austríac. Per exemple no està pintada de groc i no té dues torres bessones. Al centre de la façana, hi ha un escut amb dues mans amb estigmes, és el franciscà. Les mans representen la de Jesucrist i la de Sant Francesc d'Asís. També hi ha una estàtua que representa a Sant Pere d'Alcàntara, patró del temple. Dintre, són interessants els frescos, de Károly Lotz.

*Dades històriques: Abans de construir-se aquesta església, ja hi existia una d'estil gòtic, del segle XIII, que va ser convertida en mesquita pels turcs durant la ocupació del segle XVI. Després, durant la guerra de reconquesta, va patir molts danys i al final es va reconstruir en la forma actual el segle XVIII.

*Altres dades d'interès: En la paret nord, hi ha una placa que commemora la gran inundació de Buda i de Pest l'any 1838. A la cripta de l'església es van amagar les despulles del Comte Batthyány, cap de govern de l'Hongria independent i executat pels austríacs el 6 de novembre de 1849, on hi van romandre fins l'any 1870.

*Mitjans de transport: Metro: Línia 3 (Blau) a "Ferenciek Tere" o bus 7 i 7A

*Telèfon: (+36 1) 317-3322

9.-PASSATGE DE PARIS

*Nom en hongarès: Párizsi Udvar

*Adreça: Ferenciek tere 11, districte V

*Any de construcció: 1909

*Estil: Eclèctic-neogòtic.

*Dades arquitectòniques: En realitat es tracta del pati de la casa Brudern, construïda el segle XIX.

*Altres dades d'interès: El Passatge de Paris és una antiga galeria comercial encara en actiu. És l'única de tot Budapest que ha conservat l'elegància i el disseny de l'època en que es va construir. Al principi eren oficines d'un banc, però després de la segona guerra mundial, l'ajuntament va decidir d'habilitar-ho en la seva actual forma. Hi trobareu petites botigues molt interessants.

*Mitjans de transport: Metro 3 (blau) "Ferenciek tere"

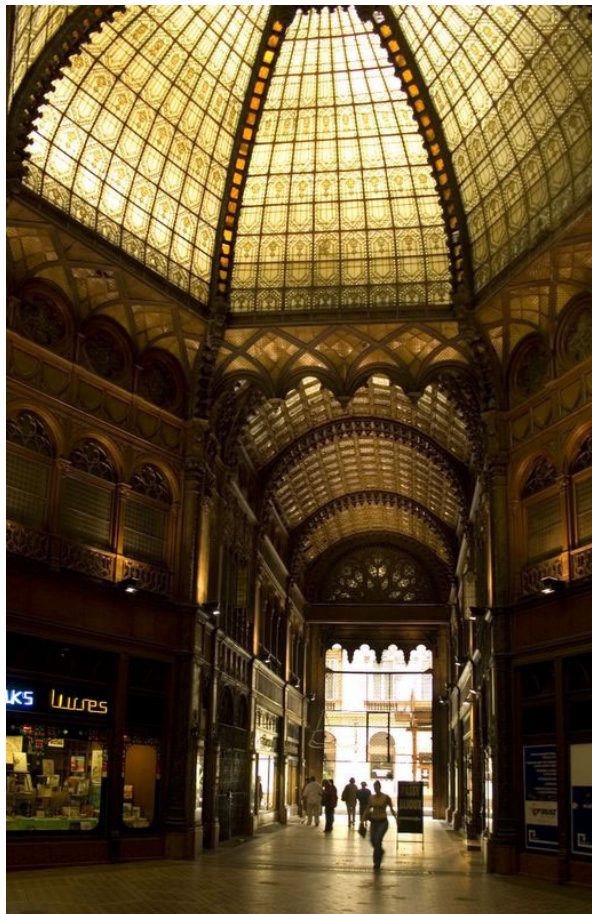

Foto: Ivan Herman

10.-LA PLAÇA DE VÖRÖSMARTY

*Nom en hongarès: Vörösmarty tér

*Adreça: Vörösmarty tér, districte V

*Dades d'interès: Aquesta és una de les places més populars de la ciutat. Està dominada per una gran estàtua de marbre dedicada a l'escriptor Mihály Vörösmarty. Allí mateix hi ha una de les pastisseries més famoses de Budapest, "Gerbeaud", fundada per un pastisser suís fa més d'un segle.

Com a altre punt de referència hi ha l'estació "Vörösmarty" de metro, línia 1 (groga). Està decorada a l'estil de l'època quan es va inaugurar, 1896.

11.-PALAU GRESHAM

*Nom en hongarès: Gresham Palota.

*Adreça: Roosevelt tér 5, districte V

*Any de construcció: 1907

*Arquitectes: Zsigmond Quitter i Jozsef Vago

*Estil: Modernista

*Dades arquitectòniques: Aquest palau va ser dotat de totes les comoditats de la seva època, com ara calefacció central i un sistema d'aspiració central. Posseeix una rica ornamentació exterior. A l'interior, al segon pis, hi ha una vidriera realitzada per Miksa Róth en honor del reformista hongarès Lajos Kossuth.

*Dades històriques: Va ser encarregat per la companyia d'assegurances Gresham de Londres en 1904. Va patir important danys tant durant la segona guerra mundial com durant la revolució de 1956.

*Altres dades d'interès: Va ser comprat per la cadena Four Seasons i rehabilitat com a hotel l'any 2004.

*Mitjans de transport: Tramvia: línia 2 i 2A "Roosevelt tér"

*Pàgina web: www.greshampalace.com

AH

12.-ACADÈMIA DE CIÈNCIES

*Nom en hongarès: Magyar Tudományos Akadémia

*Adreça: Roosevelt tér 9, districte V

*Any de construcció: 1862-1864

*Arquitecte: Friedrich August Stäler

*Estil: Eclèctic-neorenaixentista

*Dades arquitectòniques: L'edifici està literalment ple d'estàtues. La primera que es veu és la del Comte Széchenyi, just davant de l'Acadèmia. Després, a les façanes, n'hi ha al·legories de cada branca de la ciència: A la façana principal hi són la Llei, les Ciències Naturals, les Matemàtiques, la Filosofia, la Lingüística i la Història. A la façana del Danubi: l'Arqueologia, la Lírica, l'Astronomia i les Ciències Polítiques. Les altres estàtues són de científics il·lustres, com Newton, Lomonosov, Révai, Galileu, Descartes i Leibniz. L'interior està també molt decorat, destacant-ne els frescos de Károly Lotz.

*Dades històriques: L'Acadèmia de Ciències va ser fundada el 1825 pel comte István Széchenyi. Va oferir 60.000 forints, és a dir, els ingressos d'un any de totes les seves possessions.

*Altres dades d'interès: A la biblioteca de l'Acadèmia s'hi troben més de 250.000 volums entre llibres i publicacions. Entre d'altres coses n'hi ha d'incunables i còdexs, preservats amb la més alta tecnologia, fotografiats i microfilmats.

*Mitjans de transport: Tramvia 2 i 2A a "Roosevelt tér"

*Telèfon: (+36 1) 411-6100

*Pàgina web: www.mta.hu

13.-EL PARLAMENT

*Nom en hongarès: Parlament, Országház

*Adreça: Kossuth Lajos tér 1-3, districte V

*Any de construcció: 1884-1902

*Arquitecte: Imre Steindl

*Estil: Neogòtic

*Dades arquitectòniques: L'edifici té 268m de llarg, 118m d'ample i uns 90m d'alçada en la cúpula. Està decorat amb 88 estàtues a l'exterior.

*Dades històriques: El parlament d'Hongria és uns dels més grans del món dins d'un país més aviat petit. Això es deu a que al temps de la seva construcció Hongria també era un dels països més grans d'Europa, ja que formava un estat amb Eslovàquia, Croàcia, Transilvània (avui a Romania), Transcarpàcia (avui a Ucraïna), Voivodina (avui a Sèrbia) i Burgenland (avui a Àustria).

*Altres dades d'interès: Des de l'any 2000 s'hi pot veure la Santa Corona, uns dels símbols d'Hongria. Segons diu la llegenda és la que portava Sant Esteve, fundador de l'estat magiar. Les estàtues que es troben al parc davant l'edifici són en memòria de Lajos Kossuth i Ferenc Rákóczi II, dos dels pares de l'estat modern d'Hongria.

*Mitjans de transport: Metro 2 (vermell) a "Kossuth tér" o dels tramvies 2 i 2A.

*Telèfon: (+36 1) 441-4000

*Pàgina web: www.parlament.hu

AH

14.-MUSEU ETNOGRÀFIC

*Nom en hongarès: A Néprajzi Múzeum

*Adreça: Kossuth Lajos tér 12, districte V

*Any de construcció: 1896

*Arquitecte: Alajos Hauszmann

*Estil: Eclèctic (Neorenaixentista amb parts barroques)

*Dades arquitectòniques: L'edifici està decorat amb estàtues. La principal és una gran quadriga amb tres cavalls. Compta amb 6.500 metres quadrats construïts. Al pavelló central hi ha un impressionant fresc al·legòric pintat per Károly Lotz en el apareix la Justícia personificada envoltada per altres qualitats com ara, la Pau i la Veritat a la dreta i a la esquerra el Pecat i la Represàlia. Després també hi surten altres figures representant el Comerç, Agricultura etc. Aquesta sala està decorada en marbre i daurats.

*Dades històriques: Aquí abans de ser un museu, es trobava el Palau de Justícia. Entre 1957 i 1976 albergava la Galeria Nacional, avui al Castell de Buda.

*Què veure-hi: Exemples d'art folklòric hongarès, eines de treball, objectes de decoració, vestits tradicionals etc. i també objectes tradicionals d'altres cultures.

*Mitjans de transport: Parada "Kossuth tér" de la línia 2 (vermella) de metro o dels tramvies 2 i 2A.

*Telèfon: (+36 1) 312-4878

*Pàgina web: www.neprajz.hu

15.-CAIXA D'ESTALVIS

*Nom en hongarès: Postatakarék-pénztár

*Adreça: Hold utca 4, districte V

*Any de construcció: 1900-1901

*Arquitectes: Ödön Lechner i Sándor Baumgarten

*Estil: Modernista.

*Dades arquitectòniques: La façana de l'edifici no és pas gaire espectacular; com que està situat entre petits carrers, l'arquitecte es va concentrar molt més en la decoració de la part de d'alt, amb un sostre de diversos colors amb peces fetes per la prestigiosa fàbrica de ceràmica Zsolnay.

*Dades històriques: La Caixa d'Estalvis va començar a funcionar el 1886. El 1900 es va fer un concurs per construir la que seria la seva seu principal, que va vèncer Ödön Lechner.

*Altres dades d'interès: Els despatxos de l'interior estaven pensats per ésser d'allò més funcional. En fer aquest edifici només es va trigar un any i mig i es van utilitzar les últimes tecnologies disponibles.

*Mitjans de transport: Metro 3 (blau) "Arany János"

16.-PONT DE LES CADENES (SZÉCHENY)

*Nom en hongarès: Szécheny Lánchíd

*Adreça: Entre Roosvelt tér (a Pest) i Clark Ádám tér (a Buda)

*Any de construcció: 1842-1849 (inaugurat el 20 de novembre de 1849)

*Arquitecte: Adam Clark

*Estil: Classicista.

*Dades arquitectòniques: El Pont de les Cadenes té 380m. de llarg i 15,7 m. d'ample.

*Dades històriques: El comte Szécheny va ser el principal promotor d'aquesta obra. Aquest va ser el primer pont permanent sobre el Danubi entre les ciutats de Buda i Pest. Va servir per permetre la fugida de les tropes hongareses davant els austríacs. En 1849 l'exercit d'Àustria va intentar destruir el pont però les càrregues van fallar. Va ser uns 100 anys més tard, en 1945 que les tropes de Hitler el van volar. Tot i això, entre 1948 i 1949 va ser restaurat en la seva forma original.

*Altres dades d'interès: Hi ha una llegenda urbana que diu que els habitants de Budapest van amargar la vida, segons uns, d'Adam Clark, segons altres d'en János Marsalkó, l'escultor, perquè els lleons davant les entrades al pont no tenen llengua i que arran d'això es va suïcidar. No és pas cert, els lleons sí que tenen llengua.

*Mitjans de transport: Tramvia 2 i 2A

AH

17.-SALA DE CONCERTS DE PEST

*Nom en hongarès: Pesti Vigadó

*Adreça: Vigadó tér 2, districte V

*Any de construcció: 1865

*Arquitecte: Frigyes Feszl

*Estil: Romàntic hongarès

*Dades arquitectòniques: El Vigadó de Pest té dos auditoris, el més gran amb una capacitat per 700 persones i l'altre per 220. També hi ha una important sala d'exposicions, la Galeria Vigadó. La majoria de les escultures són de l'hongarès Károly Alexy, mentre que l'interior està decorat amb frescos de Károly Lotz i Mór Than.

*Dades històriques: La sala de concerts actual és la segona de la història. La primera va ser construïda el 1833 per Mihály Pollack, però va quedar destruïda en la guerra de la independència de 1848. L'actual va patir greus danys durant la segona guerra mundial però la seva reconstrucció no va començar fins als anys 70 del segle XX i va ser reoberta el 1980. Entre 2004 i 2006 també es porten a terme obres de rehabilitació i modernització.

*Altres dades d'interès: El *Vigadó* de Pest va ser des de la seva obertura l'escenari de molts balls, recepcions i també de concerts amb els millors músics dels segles XIX i XX, com ara Liszt i Wagner, que van actuar junts en 1875, o també Brahms, Saint-Saëns, Debussy, Von Karajan, Vladimir Horowitz, Rubinstein, Kodály, o Bartók.

*Mitjans de transport: Metro 1 (groc) a “Vörösmarty tér” o tranvia 2 o 2A “Vigadó tér”

*Telèfon: (+36 1) 354-3755

*Pàgina web: www.vigado.hu

Foto: Ivan Herman

18.-ESGLÉSIA PARROQUIAL DEL CENTRE

*Nom en hongarès: Belvárosi Plébániatemplom.

*Adreça: Március tér 15, districte V

*Any de construcció: Segle XII, Segle XV i 1725-1739

*Arquitecte: L'última fase, la barroca, és de György Paur.

*Estil: Romànic, Gòtic i Barroc.

*Dades arquitectòniques: L'església és una vertadera barreja d'estils, ja que va ser construïda i destruïda diverses vegades. A la cripta es poden trobar peces de marbre renaixentistes, la qual cosa podria indicar una altra reconstrucció no documentada. És interessant que encara existeix un minaret a la part est que data del temps de l'ocupació turca.

*Dades històriques: Aquesta església està feta al costat del que era el "Contra Aquincum", un campament romà que estava enfront de l'Aquincum (avui Óbuda, el districte III) que protegia el pas del Danubi. Compartien un dels murs, i la resta del temple s'ha fet usant les pedres de les ruïnes romanes. La primera església, la romànica, s'ha cremat amb la invasió tàrtara, la segona, la gòtica, ha estat destruïda amb la invasió turca, tot i que encara es conserven elements de totes dues. Mentre l'ocupació turca, la parròquia va ser transformada en mesquita.

*Altres dades d'interès: Aquest edifici és el més antic de la ciutat de Pest, tot i que no ho sembli per la barreja d'estils més moderns. Aquí està enterrat l'arquebisbe Gellért, màrtir hongarès de l'any 1046, que va morir despenyat pel pujol que porta el seu nom a la vora de Buda.

*Mitjans de transport: Tramvia 2 i 2a "Vigadó tér"

*Telèfon: (+36 1) 317-9800

19.-PONT D'ISABEL

*Nom en hongarès: Erzsébet híd

*Adreça: Entre Szabadsajtó ut (Districte V, a Pest) i Döbrentei tér (Districte I a Buda)

*Any de construcció: 1903 i reconstruït amb la forma actual el 1964.

*Arquitecte: L'original era un projecte d'Aurél Czekelius. El nou, d'en Pál Sávolly

*Dades arquitectòniques: L'antic pont va ser el pont penjant més llarg del món fins al 1926. Aquest pont té 380m. de llarg. Per la reconstrucció, de l'antic pont, només es van aprofitar els pilars, ja que tota l'estructura és més moderna.

*Dades històriques: El pont original va ser destruït per l'exercit alemany el 1945. Quan es va construir el primer pont es van enderrocar moltes cases a la part de Pest, a fi de fer-li una entrada més ampla i recta.

*Altres dades d'interès: El seu nom es deu a la reina d'Hongria i emperadriu d'Àustria Isabel, més coneguda com "Sissi", assassinada el 1898.

*Mitjans de transport: A Pest: Línies 2 i 2A de tramvia i a Buda: línies 7 i 7A de bus.

AH

20.-PONT DE LA LLIBERTAT

*Nom en hongarès: Szabadság híd

*Adreça: Entre Vámház tér, a Pest, i Szent Gellért tér, a Buda.

*Any de construcció: 1894-1896

*Arquitecte: János Feketeházy

*Dades arquitectòniques: Té una longitud de 333,60m de llarg i 20,10m d'ample. Està decorat amb figures del Turul, l'au místic dels magiars.

*Dades històriques: Va ser construït per les celebracions del mil·lenni de l'assentament dels magiars a Pannònia, l'actual Hongria. Originalment Ferenc József híd, en honor d'En Francesc Josep, Rei d'Hongria i emperador d'Àustria. El dia de la inauguració el rei va posar l'últim clau d'argent a la part de Pest.

*Altres dades d'interès: Aquest pont uneix Buda i Pest per la part més estreta del Danubi. És conegut com "El Pont dels Suïcides", ja que té una estructura que permet fàcilment pujar fins al punt més alt i... llençar-se al Danubi. La fondària mitjana del riu aquí és de només uns tres metres.

*Mitjans de Transport: A Pest: tramvies 2, 2A (Szabadság híd) 47 i 49 (Fővám tér). A Buda: Tramvies 18, 47 i 49 i bus 7 i 7A (Szent Gellért tér)

21.-FACULTAT D'ECONOMIA

*Nom en hongarès: Közgazdaságtudományi Egyetem

*Adreça: Fővám tér 7-9, districte IX

*Any de construcció: 1871-1874

*Arquitectes: Miklós Ybl

*Estil: Neorenaixentista

*Dades arquitectòniques: Aquest palau, originalment tenia dues plantes i un soterrani sobre una superfície de gairebé 10.000 metres quadrats. La façana principal dona al Danubi i té estàtues dels antics déus que representen la navegació a vapor, els ferrocarrils la pintura i l'escultura. La façana nord té al·legories de les virtuts, i la sud, d'antics oficis hongaresos. El seu soterrani és un mena de celler. Té també quatre túnels que arriben a la vora del riu amb rescloses per que no passi l'aigua.

*Dades històriques: El 1874 es va inaugurar l'edifici per ésser la seu central de les Duanes de Budapest (en hongarès “*Fővámház*”). Després de la II Guerra Mundial, havia quedat tan danyat que es va témer pel seu futur. El 1948 finalment es va lliurar l'administració del palau a la Universitat que el va reconstruir però adaptant-lo a les seves necessitats i obrint un pis més al terrat.

*Altres dades d'interès: Encara queden reminiscències de la seva anterior labor, la de duanes, ja que el soterrani està dissenyat per que passin els trens.

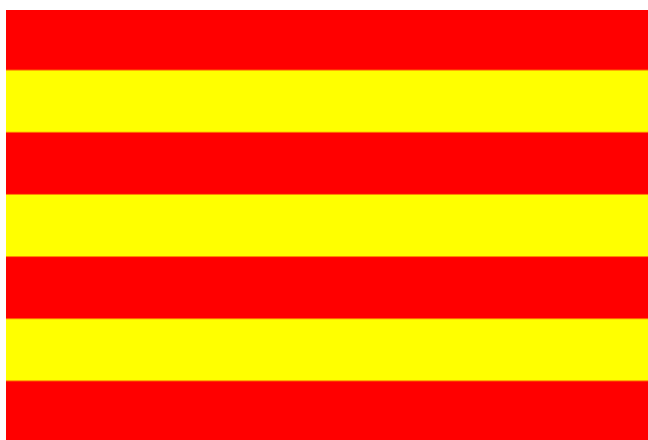
*Mitjans de transport: Metro 3 (blau) parada “Kálvin Tér”. Tramvies 2, 47, 49 (Szabadság híd)

*Pàgina web: www.bke.hu

2.- RUTA DEL CASTELL

LA CAPITAL MEDIEVAL

ÍNDEx

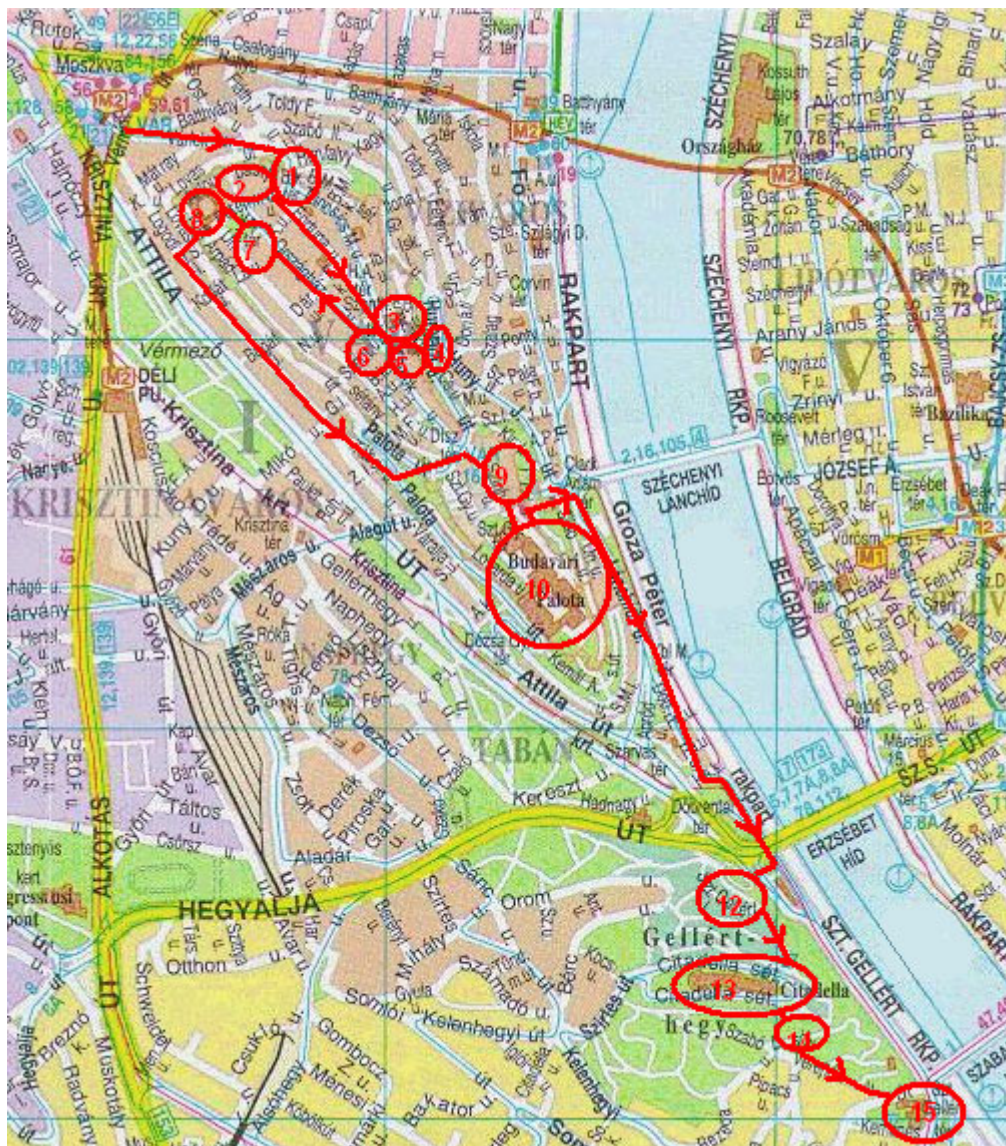
Mapa
El districte

- 1.- La Porta de Viena / *Bécsi kapu*
- 2.- Els Arxius Nacionals / *Országos Levéltár*
- 3.- Església de Maties / *Mátyás-templom*
- 4.- Bastió dels Pescadors / *Halászbástya*
- 5.- Estàtua de Sant Esteve / *Szent István-szobor*
- 6.- Columna de la Santíssima Trinitat / *Szentháromság-oszlop*
- 7.- Torre de Santa Maria Magdalena / *Mária Magdolna torony*
- 8.- Museu Militar / *Hadtörténeti Múzeum*
- 9.- Cova del Castell / *Budai Várbarlang*
- 10.- Teatre del Castell / *Várszínház*
- 11.- Palau Reial / *Királyi Palota*
- 12.- Baixada del Castell
- 13.- Estàtua de Sant Gerard / *Szent Gellért-szobor*
- 14.- Ciutadella / *Citadella*
- 15.- Estàtua de la Llibertat / *Szabadság-szobor*
- 16.- Hotel i Banys Gellért / *Gellért Gyógyfürdő*

Mapa de la ruta del Castell

Començarem la ruta des de la plaça de Moscou, *Moszkva tér*, el principal nus de transports de Buda. Per cert, la parada de metro té una de les escales automàtiques més llargues del món. Es triga més en sortir a la superfície que en anar d'una estació a l'altra amb el metro. Tot davant la sortida de metro hi ha la parada del *Várbusz*, l'autobús del Castell, que si no us ve de gust caminar, us portarà a l'entrada de la ciutat medieval. A peu no trigareu més que uns 10 minuts pel carrer Várfo.

La ruta sencera és d'uns 6 ó 7 quilòmetres. L'única dificultat, pel qui no estigui acostumat a caminar gaire, és la pujada al Turó de Sant Gerard, *Gellérthegy*, que té alguns trams una mica pendents.

EL DISTRICTE: Barri del Castell i Turó de Sant Gerard

El Turó del Castell (*Várhegy*)

Pot ser aquesta és la part més bonica de Budapest. Es tracta de l'antiga ciutat de Buda, la capital dels hongaresos des de l'edat mitjana fins al 1873. Tot i les guerres, invasions i catàstrofes diverses, els governs han fet un gran esforç de reconstrucció.

La regió havia estat habitada pels celtas i els romans, però fins al regnat del rei Béla IV (segle XIII) la ciutat de Buda, no va tenir gaire importància. Va ser llavors quan es van construir les seves muralles, i a la part sud, el rei va fer el seu palau, que va ser renovat i ampliat moltes vegades fins a tenir l'aparença actual.

Avui, el barri és un lloc ideal per passejar. La neteja és insuperable, pràcticament no hi ha trànsit, tot és ple de cafeteries, petites botigues on comprar, i sobre tot, monuments i un ambient molt agradable.

El Turó de Sant Gerard (*Gellért hegy*)

Sembla ser que el nom de la província de Pest, i és clar de la ciutat de Budapest, és originari d'aquest turó de 235 metres d'altura. El nom antic era Mont de Pest, que en eslau significa "Mont de la Cova", ja que el turó és ple de coves que fins i tot era usades com a vivendes.

El nom actual és en memòria d'un sant d'origen italià, Gerard o Gellért, assassinat en aquest mont l'any 1046.

Ja en el segle XIX els austríacs hi van construir la Ciutadella (pàg. 63) amb què volien atemorir els hongaresos.

Avui el mont és un gran jardí, i des del seu cim, especialment des de la Ciutadella, es té una de les panoràmiques més boniques de gairebé tota la ciutat.

Districte I : www.budavar.hu

Placa en memòria dels catalans que van alliberar Buda. (Bécsi kapu)

1.-PORTA DE VIENA

*Nom en hongarès: Becsi kapu.

*Adreça: Becsi kapu tér, districte I.

*Any de construcció: 1936

*Dades històriques: la porta actual és una reconstrucció de la que hi havia en 1686, que va ser destruïda durant el setge a Buda per part de les tropes cristianes que lluitaven contra els invasors turcs. El monument en qüestió està dedicat a tots aquells que van reconquerir Buda aquell any. Molt a prop, per fora de la muralla del castell, a uns 50 metres a la dreta de la porta, hi ha una placa en català i en hongarès en memòria dels catalans que hi van participar en la batalla, voluntaris dels gremis de Barcelona, anomenats en les cròniques “els honrats catalans”. Podeu veure la foto a la pàgina anterior.

*Mitjans de transport: Bus “Vár” que surt de Moszkva tér.

2.-ARXIUS NACIONALS D'HONGRIA

*Nom en hongarès: Országos Levéltár

*Adreça: Bécsi kapu tér 4, districte I

*Any de construcció: 1913-1923

*Arquitecte: Samu Petz.

*Estil: Neorromàntic

*Dades d'interès: En un barri com el del Castell, ple de petites construccions, aquest edifici de quatre plantes resulta impressionant. En la façana destaquen els escuts de les ciutats hongareses. Dintre, hi ha certes zones que també es poden visitar. Els frescos i les vidrieres que decoren els Arxius Nacionals i representen episodis de la història hongaresa, van ser fets per Miks Róth i Endre Dutis. Durant la II Guerra Mundial l'edifici va patir molt danys i va ser reconstruït en els anys 60 del segle XX.

*Mitjans de transport: Bus “Vár” que surt de Moszkva tér.

*Telèfon: (+36 1) 225-2800

*Pàgina web: www.mol.gov.hu

3.-ESGLÉSIA DE MATIES

*Nom en hongarès: Mátyás-templom (Nagyboldogasszony)

*Adreça: Szentháromság tér 2, districte I.

*Any de construcció: 1255-1269. Restaurat entre 1874 i 1896

*Arquitecte: La restauració és de Frigyes Schulek

*Estil: Gòtic i neogòtic

*Dades arquitectòniques: El rei Béla IV va començar la construcció en gòtic amitjans del segle XIII. Per aquests anys es va construir la torre nord, que és la més petita. Un segle més tard, es va construir la porta de Santa Maria (*Mária-kapu*) i dos segles més tard (1470) es va construir la torre sud, de 70m. d'alçada.

*Dades històriques: El rei Béla IV va començar la construcció del temple després de tornar de Croàcia, on s'amagava dels tàrtars. Per aquells anys no era més que la parròquia del colons alemanys vinguts a repoblar el país que vivien a Buda. Tot i que oficialment la construcció va acabar el 1269, els successius reis hi van anar contribuint amb algun retoc. Amb la invasió dels turcs, i fins que van deixar la ciutat de Buda el 1686, l'església va passar a ser mesquita. El pas dels anys no va ser bo pel temple: va patir molts danys en guerres, i fins i tot hi va caure un raig el 1723! Les parets estaven tan febles que podien caure en qualsevol moment. Llavors el govern va decidir que s'havia de restaurar. L'encarregat seria Frigyes Schulek. Els frescos i les vidrieres són obra de Károly Lotz i Bertalan Székely.

*Altres dades d'interès: El nom real de l'església és *Nagyboldogasszony*, que es podria traduir com Església Gran de Nostra Senyora. El nom actual no té res a veure amb cap sant, en certes guies apareix com "Església de Sant Maties", sinó amb el rei Maties Hunyadi "Corbí", que hi va celebrar els seus dos casaments, en aquesta església. Encara apareix el seu escut d'armes sobre l'altar major.

*Mitjans de transport: Bus "Vár" que surt de Moszkva tér.

*Telèfon: (+36 1) 355-5657

AH

4.-BASTIÓ DELS PESCADORS

*Nom en hongarès: Halászbástya

*Adreça: Szentháromság tér, districte I.

*Any de construcció: 1895-1902

*Arquitecte: Frigyes Schulek

*Estil: Neogòtic

*Dades d'interès: El castell té set torres que representen els set caps de les tribus magiars que van arribar al Danubi durant el segle X. Mai no s'ha fet servir amb propòsits militars, sinó decoratius o turístics. El seu nom també té un origen curiós. A finals del segle XIX hi havia molt a prop un mercat. Al costat dels murs hi havia el gremi de pescadors i es per això que els habitants de Buda van començar a conèixer la nova construcció com a fortalesa o *bastió del pescadors*.

*Mitjans de transport: Bus “Vár” que surt de Moszkva tér.

AH

5.-ESTÀTUA EQÜESTRE DE SANT ESTEVE

*Nom en hongarès: Szent István király lovas szobra.

*Adreça: Halászbástya, districte I.

*Any de construcció: 1906

*Escultor: Alajos Stróbl

*Dades d'interès: L'estàtua de cinc metres d'alçada mostra el rei Esteve I, fundador de l'estat hongarès, amb tota la seva glòria. Porta la santa corona i el ceptre reial, símbols de la independència d'Hongria.

*Mitjans de transport: Bus "Vár" que surt de Moszkva

6.-COLUMNA DE LA SANTÍSSIMA TRINITAT

*Nom en hongarès: Szentháromság-oszlop

*Adreça: Szentháromság tér, districte I. (Al costat de l'església de Maties)

*Any de construcció: 1712-1713

*Escultors: Fülöp Ungleich i Antal Hörger

*Estil: Barroc

*Dades arquitectòniques: El monument té una alçada de 15 metres, i la base és de 1,80 per 2,80m.

*Dades històriques: La columna va ser construïda en record de les epidèmies de pesta que havia patit la ciutat de Buda i també com a mesura de protecció contra futures passes. Expliquen que ja hi havia una columna d'aquest tipus, però molt més petita, i que quan la pesta va reaparèixer, el batlle va jurar que faria una columna el doble de gran i el doble de bonica si Déu els tornava a alliberar de la malaltia.

*Mitjans de transport: Bus "Vár" que surt de Moszkva tér.

7.-TORRE DE SANTA MARIA MAGDALENA

*Nom en hongarès: Mária Magdolna-torony.

*Adreça: Úri utca 55, districte I.

*Any de construcció: 1274.

*Estil: Gòtic.

*Dades històriques: L'església va ser construïda el 1274 per ordre del rei Béla IV, que la va donar als franciscans. Durant l'ocupació otomana va ser transformada en mesquita. Amb la reconquesta va tornar a l'ordre franciscana. La seva fi va arribar amb la II Guerra Oriental, quan tot va ser destruït, excepte la torre que va quedar intacta.

*Altres dades d'interès: Entre els anys 1786 i 1790 va servir d'arxiu municipal de Buda. També va ser escenari de coronacions reials.

*Mitjans de transport: Bus "Vár" que surt de Moszkva tér.

8.-MUSEU MILITAR (CASERNA NÁDOR)

*Nom en hongarès: Hadtörténeti Múzeum (Nándor-laktanya)

*Adreça: Tóth Árpád sétány 40, districte I

*Any de construcció: 1847

*Estil: Classicista

*Dades històriques: Abans de construir-se les casernes que avui són el museu, durant l'edat mitjana, hi havia un mercat burgès al costat de les muralles. Més tard s'hi van construir cases, i avui, al jardí del museu es poden veure les restes tant de la muralla com de dues cases del segle XIV.

*Altres dades d'interès: El museu recull la història de la guerra (que és així com es diu oficialment el museu) des de l'arribada dels hongaresos fins als nostres dies. Hi ha armes, medalles, banderes i diversos documents.

*Mitjans de transport: Bus "Vár" que surt de Moszkva tér.

*Telèfon: (+36 1) 356-9522

*Pàgina web: www.militaria.hu

9.-COVA DEL CASTELL

*Nom en hongarès: Budai Várbarlang

*Adreça: Úri utca 9, districte I.

*Any de construcció: Segle XVI.

*Dades d'interès: Durant l'ocupació otomana del segle XVI, els turcs van enllaçar una sèrie de caveres naturals que hi havia sota el palau reial, fent-ne un laberint (en hongarès *labirintus*) que es feia servir amb propòsits militars. Diuen que s'hi amagaven els soldats i, quan era necessari, sortien del “no-res” sorprenent els enemics. Avui es poden visitar gairebé 2 quilòmetres dels 10 que té el laberint.

*Mitjans de transport: Bus “Vár”. Surt de “Moszkva tér”.

*Telèfon: (+36 1) 375-7533

*Pàgina web: (Museu d'Història de Budapest) www.btm.hu

10.-TEATRE NACIONAL DE DANSA O TEATRE DEL CASTELL

*Nom en hongarès: Nemzeti Táncszínház o també Várszínház.

*Adreça: Színház u. 1-3, districte I.

*Any de construcció: 1725-1736.

*Arquitecte: Farkas Kempelen.

*Estil: Barroc.

*Dades històriques: L'edifici que ocupa el Teatre Nacional de Dansa, havia estat una capella primer franciscana i després carmelita. Arran d'una expropiació, va passar a mans de l'emperador Josep II. El seu arquitecte, Farkas Kempelen, va remodelar-ho tot: l'altar va passar a ser un escenari, els cors, serien llotges, les campanes, per contra, serien foses per a fer canons.

*Altres dades d'interès: Entre 1837 i 1870 les úniques funcions permeses eren en llengua alemanya. Més tard el govern austríac va ser "generós" i va permetre que aquest teatre hongarès, situat a Hongria que rebia públic majoritàriament hongarès, pogués representar tres vegades a la setmana funcions en hongarès, la resta havia de ser, evidentment, en la llengua de la capital de l'imperi: l'alemany.

*Mitjans de transport: Bus "Vár" que surt de Moszkva tér o *Sikló*, Funicular del Castell.

*Telèfon: (+36 1) 356-4085

*Pàgina web: www.nemzetitancszinhaz.hu

11.-PALAU REIAL

*Nom en hongarès: Királyi Palota.

*Adreça: Királyi Palota, districte I.

*Any de construcció: Començat el segle XIII.

*Arquitecte: La part barroca és de Jadot, Pacassi, Oracsek i Hillebrandt. La part més moderna és d'Ybl Miklós i Alajos Hauszmann.

*Estil: Diversos estils.

*Dades històriques: El rei Béla IV (s.XIII) va començar la construcció del palau. A poc a poc es va anar ampliant fins a l'arribada dels turcs. Per desgràcia va patir molts desperfectes amb la reconquesta de 1686. El palau que veiem avui és del temps de l'Emperadriu Maria Teresa (segle XVIII). Després del compromís de 1867, es va demanar al famós Miklós Ybl, de fer l'ampliació, que no va acabar, ja que va morir abans. El següent arquitecte va ser Alajos Hauszmann que va completar el projecte el 1905. Amb la II Guerra Mundial tot el complex va ser reduït a ruïnes, i entre 1948 i 1962 es va reconstruir tot seguint els projectes originals.

*Altres dades d'interès: Durant els anys 60 del segle XX, l'estat va decidir que el palau hauria de ser una casa de cultura, i no pas una seu governamental, així que s'hi van establir diverses institucions que es distribueixen d'aquesta manera: Ludwig Múzeum: Pavelló A; Galeria Nacional Hongaresa (*Magyar Nemzeti Galléria*): Pavellons B, C i D; Museu d'Història de Budapest (*Budapesti Történeti Múzeum*): Pavelló E; Biblioteca Nacional Széchényi (*Országos Széchényi Könyvtár*): Pavelló F.

*Mitjans de transport: Bus "Vár" que surt de Moszkva tér i *Sikló* o funicular del Castell.

*Telèfon: (+36 1) 375-7533

*Pàgines web:

- Biblioteca Széchényi: www.oszk.hu
- Galeria Nacional Hongaresa: www.mng.hu
- Museu d'Història de Budapest: www.btm.hu
- Museu Ludwig: www.ludwigmuseum.hu

El Palau Reial de Budapest. AH

12.-BAIXADA DEL CASTELL

Podem baixar del Turó del Castell (*Várhegy*) a peu, o bé fent servir el Funicular del Castell o *Sikló*. Va ser inaugurat l'any 1870 i renovat el 1986. Fa un recorregut de 95 metres salvant un desnivell del 48% entre la parada situada al costat del Palau Reial o *Királyi Palota* (pàg. 60) i Clark Ádám tér, que marca el quilòmetre 0 de les carreteres hongareses. A una banda d'aquesta plaça podem veure el Pont de les Cadenes o *Lánchíd* (pàg. 40) i a l'altra, el Túnel o *Alagút*, construït el 1857 per Adam Clark. Fa 350 metres de llarg sota el turó. L'escut que hi ha al costat de la entrada del túnel és el de l'Hongria d'abans de 1919, que aplega els de Hongria amb Transilvània, Dalmàcia, Croàcia i Eslovàquia.

Continuem la nostra ruta cap al Turó de Sant Gerard o *Gellért Hegy* pel carrer Lánchíd, deixant el Turó del Castell a la nostra esquerra.

13.-ESTÀTUA DE SANT GERARD

*Nom en hongarès: Szent Gellért-szobor.

*Adreça: Gellérthegy, districte I.

*Any de construcció: 1904

*Escultors: Gyula Jankovits, Aladár Gárdos i l'arquitecte Imre Francsek.

*Dades del monument: Davant d'una columnata semicircular hi ha l'estàtua de bronze de Sant Gerard. Als seus peus un pagà hongarès se'l mira.

*Dades històriques: El rei Esteve, *István*, sabia que el paganisme no feia més que tancar les portes a Europa i deixava els magiars desvalguts davant els atacs dels enemics de l'est. Va ser llavors que va decretar l'adopció oficial del catolicisme. Tot i que políticament era una bona jugada, no convencien a tothom. El 1046 va esclatar una revolta pagana. Els rebels van agafar el bisbe de Csanad, un italià que es deia Gellért, o Gerard, el van ficar en un sac i el van despenyar pel Mont de Pest. Amb els anys, i amb el catolicisme ben establert, els hongaresos van decidir donar el nom del seu bisbe màrtir al turó on va morir: el Turó de Sant Gerard o *Gellérthegy*.

*Situació: Tot davant nostre podem veure el Pont d'Isabel *Erzsébet híd* (pàg.: 43)

*Mitjans de transport: Bus 7, tramvia 18.

14.-CIUTADELLA

*Nom en hongarès: Citadella

*Adreça: Citadella, Gellért-hegy (districte I)

*Any de construcció: 1851

*Arquitectes: Emanuel Zita i Ferenc Kasselik

*Dades arquitectòniques: La ciutadella té 200 metres de llarg per 60 d'ample. Disposava de 60 canons

*Dades històriques: Tot just havia acabat la guerra de 1848. Àustria, amb l'ajut de Rússia guanyava i Hongria continuava sent una província austríaca. L'emperador Francesc Josep, però, no se'n refiava gaire i va ordenar construir la Ciutadella per a controlar les ciutats de Pest i Buda. Fins el 1897 es va fer servir amb propòsits militars. Durant els anys 60 del segle XX, el govern va decidir fer-ne, de la Ciutadella un centre turístic, amb restaurant, parades de records i un hostel.

*Altres dades d'interès: Des del primer dia de la seva construcció, la Ciutadella era una fortalesa antiquada que només simbolitzava que els austríacs encara eren a Hongria i eren ells qui manaven; intentant així dissuadir els hongaresos de tornar-se a rebel·lar. Uns cent anys després de la seva construcció va ser objectiu de l'aviació russa, durant la revolució anti-soviètica de 1956. Si us fixeu en els murs de la porta principal, veureu encara centenars de forats produïts per la metralla. Per últim, destacar que és des d'aquí d'on es té la millor vista panoràmica de tota la ciutat.

Ciutadella coronant un dels turons de Buda.

15.-ESTÀTUA DE LA LLIBERTAT

*Nom en hongarès: Szabadság-szobor.

*Adreça: Gellért-hegy, districte XI. (A prop de la Ciutadella)

*Any de construcció: 1947

*Escultor: Zsigmond Kisfaludi Strobl

*Dades d'interès: L'estàtua de la llibertat commemora l'alliberament d'Hongria per part de les tropes soviètiques l'any 1945, com ho provava la inscripció "*A felszabadító szovjet hősök emlékére a hálás magyar nép*", que vol dir "Monument del agraït poble hongarès als herois soviètics". Avui el monument no és més que una dona aixecant una fulla de palma, però abans del 1956, hi havia tres figures més que avui són al Szoborpark (Veure secció *Museus* pàgs: 124-129)

16.-HOTEL I BANYS GELLÉRT

*Nom en hongarès: Gellért Szálló és Fürdő

*Adreça: Kelenhegyi út 2-4, districte XI.

*Any de construcció: 1918

*Arquitectes: Ármin Hegedűs, Artúr Sebestyén i Izidor Sterk.

*Estil: Modernista.

*Dades històriques: Ja des del segle XIII es coneixien fonts termals a l'emplaçament on avui hi ha l'Hotel Gellért. Fins i tot els turcs hi van construir unes termes.

*Dades d'interès: L'hotel va quedar pràcticament destruït després de la II Guerra Mundial, llavors es va reconstruir i modernitzar, però respectant la seva forma original. Els banys, oberts al públic, han estat moltes vegades escenari de pel·lícules i anuncis de tota mena.

*Mitjans de transport: Tramvies 47 i 49, o bus 7 i 7A.

*Situació: El pont davant l'hotel és el *Szabadság Híd*, o Pont de la Llibertat. (Pàg.: 44)

*Telèfon: (+36 1) 466-6166

*Pàgina web: www.spasbudapest.com

AH

3.-RUTA D'ANDRÁSSY ÚT & DEL VÁROSLIGET.

L'EIXAMPLE BURGÈS

ÍNDEx

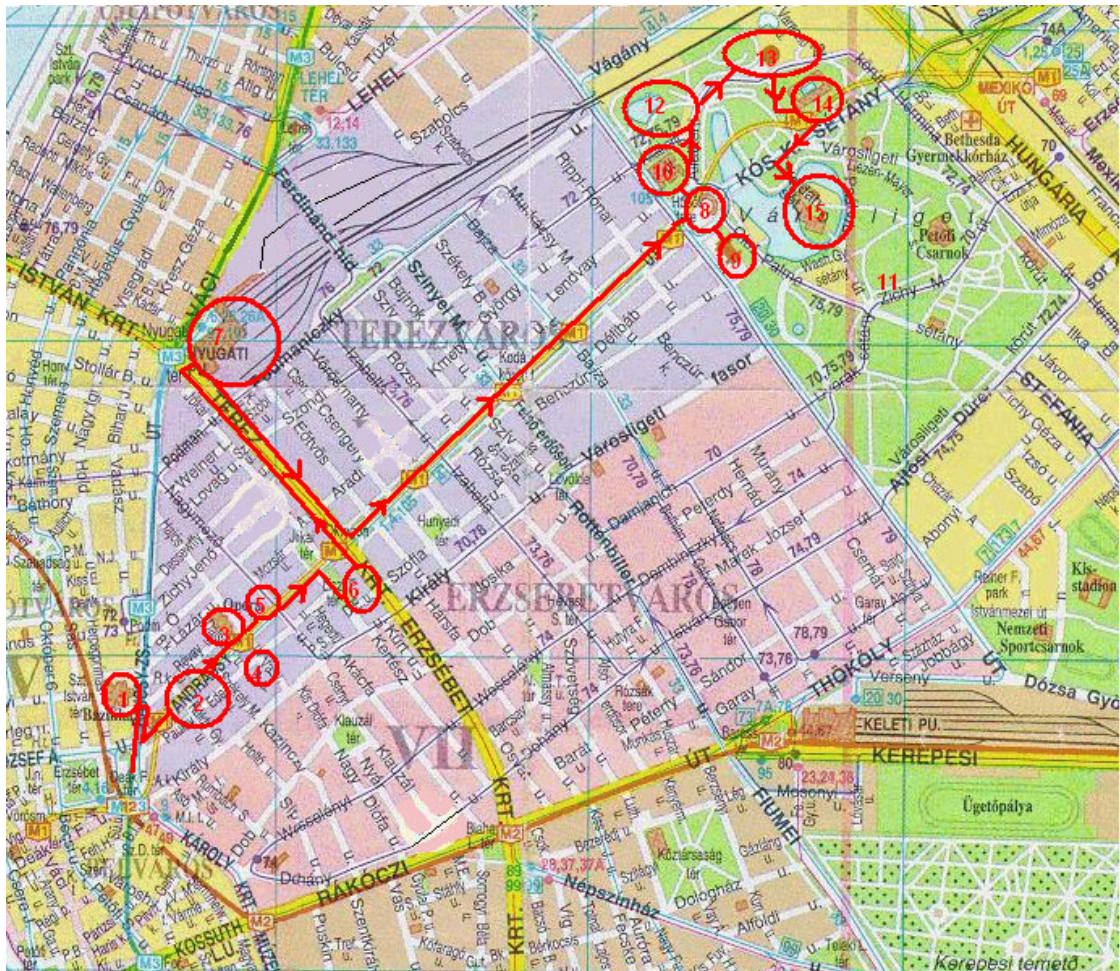
Mapa.

Els districtes. Història de Terézváros

1. Basílica de Sant Esteve d'Hongria / *Szent István -bazilika.*
2. Avinguda d'Andrássy / *Andrássy út*
3. Òpera.
4. Palau Drechsler / *Drechsler Palota*
5. Teatre d'Opereta / *Operettszínház*
6. Acadèmia de Música / *Zeneakadémia*
7. Estació de l'Oest / *Nyugati Pályaudvar.*
8. Plaça dels Herois i Monument del Mil·lennari./ *Hősök tere és Millenniumi emlékmű*
9. Galeria d'Art / *Műcsarnok.*
10. Museu de Belles Arts / *Szépművészeti Múzeum*
11. Parc municipal / *Városliget.*
12. Zoo de Budapest / *Állatkert*
13. Parc d'Atraccions / *Vidám park*
14. Banys Szécheny / *Széchenyi Fürdő*
15. Castell de Vajdahunyad / *Vajdahunyadi Vár*

Mapa de la ruta “Andrássy út i Városliget”

Començarem des de la parada de metro de les línies 1, 2 i 3 “Deák Ferenc tér”. Per l’avinguda de Bajcsy-Zsilinszki (pronunciat *Bàitxi-Jilinski*) arribem a la basílica de Sant Esteve. Un cop feta la visita, travessem l’avinguda i a uns pocs metres hi ha l’entrada de l’avinguda d’Andrássy, per on continuarem.

EL DISTRICTE: Terézváros

Aquest districte va néixer a finals del segle XVIII i el 1777 va rebre el seu nom en honor de la reina d'Hongria i emperadriu d'Àustria Maria Teresa. El seu carrer principal era *Király utca* (Carrer del Rei) on fins i tot el 1803 s'hi van celebrar curses de cavalls.

El 1846 es va construir una petita estació pel que seria el primer tren d'Hongria. Aquesta estació va desaparèixer el 1877 quan l'empresa Eiffel de Paris va ser encarregada de construir una estació molt més gran: *Nyugati Pályaudvar* (l'estació de l'Oest). El final de segle va portar moltíssims canvis a Budapest i a Terézváros en particular. Per exemple aquest mateix any de 1877 es va obrir l'avinguda d'Andrássy, que arribava fins al Városliget, ja que el carrer Király no suportava el gran trànsit que produïa el comerç del districte. També es van començar a construir les grans mansions al voltant de la nova avinguda, que encara avui es poden admirar. El 1882 el districte va perdre part del seu territori; la part que es trobava al sud del carrer Király va passar a ser Erzsébetváros.

El 1886 es celebraria el mil·lenari de l'arribada dels hongaresos a la conca dels Càrpats, l'actual Hongria, la qual cosa es va aprofitar per fer més reformes, com ara construir una línia de metro, que era la primera d'Europa després de la de Londres i aixecar al final d'Andrássy una gran plaça en commemoració dels herois hongaresos de tota la història.

Una mica més tard, amb el canvi de segle, neix el Broadway de Pest, és a dir, l'eix de teatres més important de la ciutat. Encara avui, aquest és el districte que domina la vida cultural del país, no només pels teatres, sinó també per la gran quantitat de museus i centres culturals que hi ha.

L'any 2002 l'avinguda d'Andrássy va rebre un dels millors premis: ser reconeguda com a patrimoni mundial.

Més informació:

Districte VI (Terezváros): www.terezvaros.hu

Districte XIV (Zugló), on es troba el Parc Municipal "*Városliget*": www.zuglo.hu

Estació de metro decorada al estil de quan va ser inaugurada

1.-BASÍLICA DE SANT ESTEVE D'HONGRIA.

*Nom en hongarès: Szent István-bazilika

*Adreça: Szent István tér, districte V.

*Any de construcció: 1851-1905

*Arquitecte: József Hild, Miklós Ybl i József Kauser.

*Estil: Classicista i neorenaixentista.

*Dades arquitectòniques: Des de gairebé qualsevol punt de la ciutat es pot veure la seva cúpula, de 96 metres d'alt. El temple, de planta de creu grega, té 86 metres de llarg i 55 d'ample, en total té més de 4000 metres quadrats de superfície. Tot al voltant hi ha estàtues que representen els dotze apòstols, la verge i els pares de l'església.

*Dades històriques: József Hild havia projectat una església neoclàssica i va començar el treball el 1851 però va morir l'any 1867. Miklós Ybl, l'arquitecte més famós d'Hongria va continuar la construcció, però amb un estil neorenaixentista. Ybl va morir l'any 1889, i l'encarregat de continuar i, ara sí, de finalitzar les obres va ser József Kauser.

No cal dir que, si els arquitectes eren els millors d'Hongria, també ho eren els pintors i escultors, com ara Károly Lotz, Alajos Stróbl, Bertalan Székely o Gyula Benczúr, entre d'altres.

*Altres dades d'interès: La basílica està dedicada a Sant Esteve d'Hongria, fundador de l'estat magiar i el seu primer rei cristià, de fet va ser ell qui va declarar el catolicisme romà com a religió oficial cap a l'any 1000. A banda del nom de l'església els hongaresos li han dedicat una estàtua de marbre blanc, obra d'Alajos Stróbl, que està situada a prop de l'altar i fins hi tot encara guarden en una de les capelles la seva mà dreta "Szent Jobb", que surt en processó cada 20 d'agost.

A banda del fet religiós, és interessant mencionar que els arxius municipals de Budapest van sobreviure la segona guerra mundial gràcies a estar amagats en aquesta basílica.

*Mitjans de transport: Metro 1 (groc) a "Bajcsy-Zsilinszky" o Metro 2 i 3 a "Deák tér"

*Telèfon: (+36 1) 311-0839

Basilica de Sant Esteve

2.-AVINGUDA D'ANDRÁSSY.

*Nom en hongarès: Andrassy Út.

*Adreça: Terezváros, Districte VI

*Dades d'interès: El 1872 es projectar el que seria una gran avinguda en Pest-Buda, com es coneixia abans de la unió a les dues ciutats. El 1884 ja era oberta, però també buida. Fins a un any més tard no van aparèixer les primeres mansions i edificis. Ja l'any 1886 aquesta era una de les poques avingudes del món que tenia una línia de metro. Amb el temps es va anar omplint d'edificis d'una forma curiosa: al primera part, entre el número 1 i la plaça Oktogon la formen blocs de pisos alts i un al costat de l'altre. Entre Oktogon i Kodály Körönd les cases tenen un petit jardí davant, on els homes podien passar amb els cavalls, i per últim, entre Kodály Körönd i el final del carrer la majoria de les construccions són palaus o mansions, moltes d'elles avui són ambaixades.

Avui és un dels carrers més comercials i populars de Budapest. No només està de botigues de tota mena, sinó també de teatres i restaurants. L'any 2002 la UNESCO va declarar Andrassy patrimoni mundial.

3.-PALAU DE L'ÒPERA ESTATAL D'HONGRIA

*Nom en hongarès: Magyar Állami Operaház

*Adreça: Andrásy út 22, districte VI

*Any de construcció: 1875-1884

*Arquitecte: Miklós Ybl

*Estil: Neorenaixentista

*Dades arquitectòniques: Segurament el Palau de l'Òpera és l'edifici més important d'aquesta avinguda. A banda i banda de l'entrada principal destaquen les dues estàtues dels compositors Ferenc Liszt i de Ferenc Erkel, el compositor de l'himne nacional hongarès i primer director de l'Òpera de Budapest. Tot i no ser tan impressionants, també hi trobem estàtues de les quatre muses i d'alguns compositors famosos. Ja dins de l'edifici, es poden veure frescos dels pintors hongaresos més famosos de l'època: Bertalan Székely, Mór Than o Károly Lotz. L'escala i la Sala del palau són, segons alguns experts, el treball més artístic de Miklós Ybl.

*Altres dades d'interès: Com ja hem comentat, el primer director de l'Òpera va ser Ferenc Erkel, però no va ser l'únic músic famós que hi va dirigir. L'austríac Gustav Mahler també hi va ser director, i G. Puccini hi va estrenar dues de les seves obres. Entre el públic també n'hi havia de molt famosos, com la reina d'Hongria i emperadriu d'Àustria Elisabeth, o més coneguda com Sissy.

*Mitjans de transport: Metro 1 (groc) a "Opera"

*Telèfon: (+36 1) 353-0170

*Pàgina web: www.opera.hu

4.-PALAU DRECHSLER (ESCOLA DE BALLET.)

*Nom en hongarès: Drechsler Palota (Balettintézet)

*Adreça: Andrassy Út 25, Districte VI (Tot just enfront del Palau de l'Òpera)

*Any de construcció: 1883-1886

*Arquitecte: Gyula Pártos i Ödön Lechner.

*Estil: Eclèctic

*Dades històriques: El seu nom procedeix d'una cafeteria que hi havia als baixos de l'edifici, però avui ja no funciona. Ha estat escola de ballet i existeix el projecte de transformar l'edifici en un hotel de luxe.

*Mitjans de transport: Metro: línia 1 (Groga) "Opera"

5.-TEATRE D'OPERETA.

*Nom en hongarès: Budapesti Operettszínház

*Adreça: Nagymező u. 17, 1065 Budapest , districte VI

*Any de construcció: 1894

*Arquitectes: Fellner i Helmer, de Viena.

*Estil: Modernista.

*Dades històriques: El teatre data de 1894, es va construir com a seu de l'Orfeó de la Capital, però el 1922 un americà, Ben Blumenthal, el va comprar, va fer una remodelació i el va reobrir com a *Fővárosi Színház* (Teatre de la Capital). El 1936 aquest era ja l'únic teatre de Budapest on es representava opereta.

*Mitjans de transport: Metro 1 (groc) “Opera”

*Telèfon: (+36 1) 269-3870

*Pàgina web: www.operettszinhaz.hu

6.-ACADÈMIA DE LA MÚSICA

*Nom en hongarès: Zeneakadémia

*Adreça: Liszt Ferenc tér 8, districte VI

*Any de construcció: 1904-1907

*Arquitecte: Kálmán Giergl i Flóris Korb.

*Estil: Modernista.

*Dades arquitectòniques: Una de les coses que criden l'atenció és la gran estàtua que hi ha sobre l'entrada principal; es tracta de Ferenc (Franz) Liszt, obra de l'escultor Alajos Strobl. Sobre les finestres del segon pis hi ha dues altres estàtues, en aquest cas representen Ferenc Erkel i Robert Volkmann.

*Altres dades d'interès: L'Acadèmia de Música disposa d'una de les sales de concerts més grans del país; la Gran Sala o “*Nagyterem*” té una acústica excel·lent i unes dimensions impressionants 25 metres de llarg, 23 d'ample i 16 d'alt i capacitat per a 1200 persones. La sala més petita té una capacitat per a 400 persones

*Mitjans de transport: Metro 1 (groc) o tramvies 4 i 6 a “Oktogon”

*Telèfon: (+36 1) 462-4600

*Pàgina web: www.musicacademy.hu

7.-ESTACIÓ DE L'OEST

*Nom en hongarès: Nyugati Pályaudvar

*Adreça: Teréz krt. 55-57, districte VI

*Any de construcció: 1877

*Arquitecte: W.A. de Serres.

*Dades històriques: Aquesta estació va ser construïda molt a prop del lloc d'on va sortir el primer ferrocarril hongarès, entre Budapest i Vác.

*Altres dades d'interès: Just al costat es troba uns dels centres comercials més grans d'Europa central, el Westend City Center, fent d'aquesta zona una de les més comercials de Budapest.

*Mitjans de transport: Metro: Línia 3 (blava) i tramvies 4 i 6 a "Nyugati"

*Telèfon: (+36 1) 153-2722

8.-PLAÇA DELS HEROIS I MONUMENT DEL MIL·LENARI

*Nom en hongarès: Hősök tere. Millenniumi Emlékmű

*Adreça: Hősök tere, districte XIV.

*Any de construcció: 1896-1929

*Arquitectes: Albert Schickedanz i Fülöp Herzog.

*Escultor: György Zala.

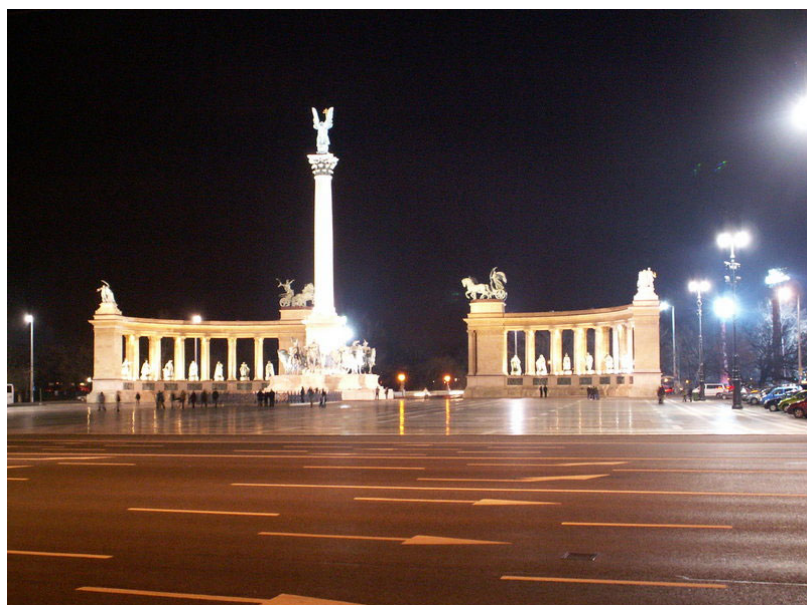
*Estil: Romàntic

*Dades arquitectòniques: El monument al Mil·lenari és una columnata semicircular de 85 metres d'ample i 25 de profunditat. Entre columna i columna hi ha estàtues d'alguns dels reis i cabdills més importants d'Hongria. Així tenim d'esquerra a dreta: Sant Esteve, Sant Ladislau, Colomà, Andreu II (pare de Violant d'Hongria), Béla IV, Carles I, Lluís I, János Hunyadi, Maties Corbí, István Bocskai, Gábor Bethlen, Imre Thököly, Ferenc Rákóczi i Lajos Kossuth. Sota cada estàtua hi ha un relleu que relata algun episodi important del governant en qüestió. Sobre la columnata hi ha dues quadrigues que representen la Guerra (a l'esquerra) i la Pau (a la dreta).

Al bell mig de la plaça s'alça un columna de 36 metres amb una estàtua de l'àngel Gabriel que porta una creu i la corona dels reis d'Hongria. La base de la columna està protegida per set genets, els anomenats "set hongaresos": Árpád, Előd, Huba, Kond, Ond, Tas i Tétény, que eren els caps de les tribus que van arribar a la conca del Danubi durant el segle IX. Al seu costat hi ha el monument al soldat desconegut

*Dades històriques: La plaça es va construir per commemorar el mil·lenari de l'arribada dels magiars l'any 986, però no es va acabar fins l'any 1929.

*Mitjans de transport: Metro 1 (groc) a "Hősök tere"

9.-GALERIA D'ART

*Nom en hongarès: A Múcsarnok

*Adreça: Dózsa Gy. Út 37; districte XIV. (L'edifici de la dreta, si mireu el parc)

*Any de construcció: 1896

*Arquitecte: Albert Schickedanz i Fülöp Herzog

*Estil: Neoclàssic i neorenaixentista.

*Dades arquitectòniques: En aquest edifici predomina l'estil neoclàssic. La planta és de basílica, les columnes són corínties i fins i tot hi ha uns frescos del pintor hongarès Lajos Deák Ébner en el qual es representen deus i llegendes de la Grècia antiga.

*Dades històriques: A l'igual que la resta de la plaça, la Galeria d'Art, va ser construïda per commemorar els mil anys de l'ocupació de la conca dels Cárpatz pels magiars.

*Altres dades d'interès: L'edifici alberga diverses col·leccions temporals d'art. Es pot consultar el programa *on-line* en la pàgina web de la institució.

*Mitjans de transport: Metro 1 (groc) Hősök Tere.

*Telefon: (+36 1) 343-9549

*Pàgina web: www.mucsarnok.hu

10.-MUSEU DE BELLES ARTS

*Nom en hongarès: Szépművészeti Múzeum

*Adreça: Dózsa György út 41, districte XIV. (L'edifici de l'esquerra, si mireu el parc)

*Any de construcció: 1900-1906

*Arquitectes: Albert Schickedanz i Fülöp Herzog

*Estil: Eclèctic- neoclàssic

*Dades arquitectòniques: L'edifici va ser projectat ja en una època de canvi d'estil, aleshores, tot i tenir un model eclèctic, té moltes parts amb tendències al neo-renaixentistes i fins i tot classicistes.

*Dades històriques: Aquest museu va ser construït per decret-llei com a part de la commemoració del primer mil·lenni de la colonització de Pannònia per part dels hongaresos.

*Què veure-hi?: Com indica el seu nom, aquí hi trobareu una exposició permanent tant de pintura com d'escultura. Els estils i les èpoques estan dividits en sales. Així a la planta baixa n'hi ha sales d'art egipci, greco-romà, renaixentista, la exposició d'escultura moderna, la col·lecció gràfica i l'exposició de pintures del segle XX. Al primer pis: les galeries antiga i moderna de pintors no hongaresos i, finalment, al segon pis hi són les sales d'escultors no hongaresos. A banda d'això, també hi ha exposicions temporals d'art.

*Mitjans de transport: Metro 1 (groc) "Hősök tere"

*Telèfon: (+36 1) 343-9759

*Pàgina web: www.szepmuveszeti.hu

AH

11.-PARC MUNICIPAL (VÁROSLIGET)

*Nom en hongarès: Városliget

*Adreça: Városliget, districte XIV

*Mitjans de transport: Metro 1 (groc) a “Hősök tere” o a “Széchenyi Fürdő”

*Característiques: El *Városliget* té una extensió, si fa no fa, d'un quilòmetre quadrat; és per tant el parc més gran de Pest i un dels llocs més populars de tota la capital.

Algunes de les notícies més antigues que en tenim daten del segle XIII, quan era un terreny pantanós que feia part de *Rákosmező*. Aquí el general mongol Batu-Khan, va vèncer les tropes hongareses el 1241 abans d'entrar a Pest i a Buda. Després el terreny va ser de propietat reial, fins que Leopold I el va cedir a la ciutat.

A finals del segle XVIII, l'enginyer Rudolf Witsch hi va construir dos llacs amb dues illes. L'any 1838 Budapest va patir una gran inundació, i el *Városerdő*, va servir de protecció als habitants de la ciutat. A principis del segle XIX es va construir el Parc d'Atraccions i el 1865, el zoo.

Amb les celebracions del mil·lenari de l'arribada dels magiars, el parc va canviar considerablement: es va sanejar el llac, es va construir el castell de Vajdahunyad, la Plaça dels Herois, el Museu de Belles Arts, la Galeria d'Art i es va obrir la primera línia de metro. Uns anys després de la primera guerra mundial es van acabar de construir els banys Széchenyi.

Després de la segona guerra mundial, el govern hi va instal·lar una estàtua d'Stalin i va enderrocar l'església “Regnum Marianum”. L'avinguda de Dózsa György, que passa davant del parc, era el lloc triat per fer les desfilades del 1er. de maig.

Amb el temps, el parc ha esdevingut allò que s'havia intentat per anys: un lloc de descans i d'oci per a tots els habitants (i turistes) de Budapest.

AH

12.-ZOO DE BUDAPEST

*Nom en hongarès: A Fővárosi Állat és Növénykert

*Adreça: Állatkerti út 6-12, districte XIV

*Any de construcció: 1866 i ampliat el 1912

*Arquitecte: Károly Kós i Dezső Zrumecky.

*Estil: Modernista

*Dades arquitectòniques: Aquest zoo no només compta amb espècies animals protegides, sinó que el mateix complex arquitectònic és objecte de la protecció especial per part del govern. Així es compten entre el patrimoni monumental la “*Madárház*” (Casa dels Ocells), “*Fácánház*” (Casa dels Faisans), “*Szarvasház*” (Antiga Casa dels Cérvols), “*Nagyragadozók Háza*” (Casa dels Grans Caçadors), “*Kismajomház-Kisrágcsálók Háza*” (Casa dels Petits Micos i Petits Rosegadors), “*Mókuspavilon*” (Pavelló dels Esquirols), “*Vastagbőrűek Háza*” (Casa dels Paquiderms), “*Elefántház*” (Casa dels Elefants), “*Pálmaház*” (Casa de les Palmes), “*Székelykapu*” (Porta Székely), “*Norvégház*” (Casa Noruega), “*Főkapu*” (Porta Principal) així com un parell més de pavellons.

*Altres dades d'interès: Hi ha una anècdota graciosa sobre un dels edificis del zoo. Es tracta del minaret que hi ha al costat de la casa dels elefants. Quan es va construir, els musulmans d'Hongria van protestar dient que això era desprestigiar un dels seus llocs d'adoració. Aleshores la direcció va decidir tancar-lo al públic general i transformar-lo en mirador, pel que s'hauria de pagar un suplement. El següent capítol va arribar quan es va tancar definitivament. La raó no era pas religiosa, sinó molt diversa. Havien descobert que els homes usaven el mirador per espionar les dones que es banyaven en els veïns “Bany Széchenyi”.

*Mitjans de transport: Metro 1 (groc) a “Széchenyi fürdő”

*Telèfon: (+36 1) 343-6075

*Pàgina web: www.zoobudapest.com

Entrada principal al Zoo de Budapest

13.-PARC D'ATRACCIONS

*Nom en hongarès: Vidám Park

*Adreça: Városliget, districte XIV

*Característiques: Res a veure amb els moderns i gegantins parcs d'atraccions a l'estil americà, com ara els Disney, Port Aventura o Terra Mítica. Aquest és el típic parc d'atraccions europeu de finals del segle XIX i principis del XX, com també ho són el Tibidabo a Barcelona o el Prater a Viena.

Entre d'altres, destaquen els “cavallets” construïts fa més de 100 anys i que han rebut el premi “Europa Nostra”, però també s'hi troben, aquí, la muntanya russa, el tren de la cova i altres aparells construïts a principis del segle XX, i que compten amb especial protecció pel seu interès històric i artístic.

*Telèfon: (+36 1) 343-0996

*Web: www.vidampark.hu

14.-BANYS SZÉCHENY

*Nom en hongarès: Széchenyi Gyógyfürdő

*Adreça: Állatkerti krt. 11, Városliget, districte XIV.

*Any de construcció: 1909-1913

*Arquitecte: Győző Cziegler.

*Estil: Romantic

*Dades històriques: On es troben ara els banys Széchenyi, abans hi havia els banys Artézi. El projecte de construcció del nou complex es va presentar el 1909 es va acabar el 1913, i el 1927 amb l'obertura de dues piscines era el balneari més gran d'Europa.

*Altres dades d'interès: Els banys s'alimenten de dues fonts, la número 1 a 1000 m. de profunditat, que dona aigua a 74° C, i la número 2, que està a 1256m. de profunditat i dona aigua a 76° C.

*Mitjans de transport: Metro 1 (groc) a "Széchenyi Fürdő"

*Telèfon: (+36 1) 321-0310

*Pàgina web: www.spasbudapest.com

15.-CASTELL DE VAJDAHUNYAD

*Nom en hongarès: Vajdahunyad vára

*Adreça: Vázsonyi Vilmos sétány, Városliget, districte XIV

*Any de construcció: 1896 i 1900.

*Arquitecte: Ignác Alpár.

*Estil: Parts romàniques, gòtiques, renaixentistes i barroques.

*Dades arquitectòniques: Aquest ‘castell’ barreja diversos estils; per exemple hi ha una ala gòtica, una romànica, un grup d'edificis barrocs i una part renaixentista.

*Dades històriques: Com a part de les celebracions del mil·lenni de la colonització d'Hongria, es va construir a l'illa del Városliget una mena de decorat: un castell de fusta. Pretenia ser una amalgama de tots els estils principals dels edificis del país. L'èxit de l'edifici va ser tal, que pocs anys després, el 1900, es va demanar a l'arquitecte, Ignác Alpár, que el tornés a fer, però aquesta vegada amb pedra. Durant la segona guerra mundial va patir nombrosos desperfectes. Cap al 1950 va començar la reconstrucció, però no va ser fins 1985 que es va acabar. Avui alberga el Museu d'Agricultura Nacional.

*Altres dades d'interès: Alguns guies turístics han arribat a dir que aquest és una còpia del castell de Dràcula. Tot i que això pot semblar molt exòtic, és simplement fals. El Castell de Vajdahunyad de Budapest no és pas una còpia de cap altre. Rep el nom de la ciutat transilvana de Vajdahunyad (en romanès *Hunedoara*) d'on eren originaris l'heroi hongarès János Hunyadi i el seu fill, el rei Maties I, ja que les torres de tots dos castells són iguals.

*Mitjans de transport: Metro 1 (groc) “Hősök tere” o “Széchenyi fürdő”.

*Telèfon del museu: (+36 1) 363-2711

*Pàgina web del museu: www.mezogazdasagimuzeum.hu

AH

4.-RUTA DE L'ILLA DE SANTA MARGARIDA & D'ÓBUDA.

LA CIUTAT D'ÀTILA.

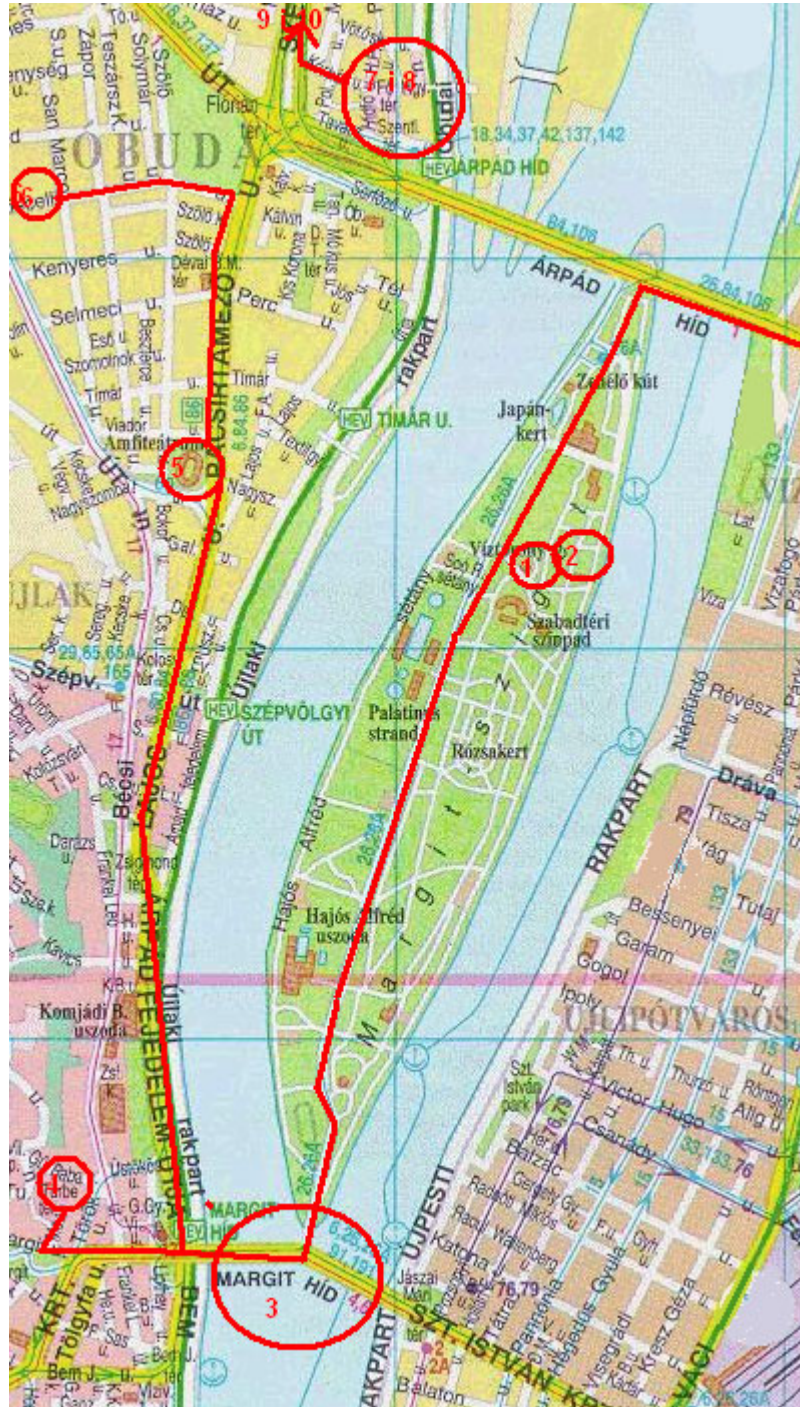
ÍNDEx

- Mapa
 - Els districtes (Margitsziget, el Districte II i Óbuda)
-
- 1.- Torre de l'Aigua / *Víztorony*
 - 2.- Ruïnes del monestir de l'Illa de Santa Margarida / *Margitsziget Kolostorromok*
 - 3.- Pont de Santa Margarida / *Margit híd*
 - 4.- Mausoleu de Gül Baba / *Gül Baba türbéje*
 - 5.- Amfiteatre Militar Romà / *Római Katonai Amfiteátrum*
 - 6.- Galeria Kiscelli / *Kiscelli Múzeum*
 - 7.- Casc Antic d'Óbuda / *Óbudai belváros*
 - 8.- Palau Zichy / *Zichy-kastély*
 - 9.- Vil·la d'Hèrcules / *Hercules Villa*
 - 10.- Aquincum (la ciutat romana)

Mapa de la ruta Margitsziget i Óbuda.

Començarem la ruta des de la parada del metro 3 (blau) “Árpád híd”. Agafem Róbert Károly körút (Ronda de Károly Róbert) cap al Danubi, i pel pont d’Árpád arribem a l’Illa de Santa Margarida o Margitsziget, en hongarès.

L’últim tram de la ruta, des d’Óbuda fins a l’Aquincum és bastant llarg i, potser, és millor d’agafar el transport públic que us indiquem en la fitxa.

ELS DISTRICTES: Óbuda i districtes II i XIII.

L'Illa de Santa Margarida / Margitsziget.

L'illa pertany al districte número XIII. és una illa de dos quilòmetres i mig de llarg per 500 metres d'ample. Ja durant l'ocupació romana, era un lloc de descans, una mena de parc a prop de la ciutat d'Aquincum, avui Óbuda. Durant l'edat mitjana era un parc de caça reial. Es coneixia com a "Illa de les Llebres". El rei Béla IV va portar la seva filla, Margarida (Margit) a un convent a aquesta illa. La princesa va ser canonitzada i va donar el seu nom a l'illa. Després de ser seu del castell del bisbe d'Esztergom, d'un harem otomà, va tornar a ser lloc de vacances de les classes més altes. A principis del segle XX, l'ajuntament va comprar l'illa, va construir un pont, *Margit híd*, i va transformar-ho tot en un gran parc municipal, com el que és avui.

La Buda Vella / Óbuda

Óbuda, una de les tres ciutats fundadores de Budapest, junt amb Pest i Buda, és un dels assentaments més antics d'Europa. Dels primers pobladors que tenim constància és dels celtas, després hi van els romans, que van canviar el nom celta d'*Ak Ink* pel d'*Aquincum*, on hi van establir la capital de la província de la Pannònia Inferior. Amb la desaparició de l'Imperi Romà Occidental, Aquincum va ser poblat per altres nacions, com els huns. Explica la llegenda que des d'aquí regnava Àtila, el seu mític rei. Amb l'arribada dels magiars, la importància d'Aquincum va créixer encara més, ja que va ser seu de la tribu reial. Tot anava bé, fins que els tàrtars i els mongols ho van arrasar tot el 1241. la ciutat va ser refundada però amb diferent nom: *Vetus Buda*, en hongarès Óbuda o la Vella Buda. La nova ciutat no va tenir una vida fàcil, va ser destruïda pel turcs i evacuada en la Guerra dels Quinze Anys. La família Zichy hi va comprar terres durant el segle XVI, va repoblat Óbuda amb austríacs i moraus i hi va construir diverses cases i palaus. Mica en mica Óbuda va passar de ciutat agrícola a ciutat industrial i de serveis, i el 1873 a districte III de Budapest. Tot i la construcció de grans blocs d'apartaments d'una estètica terrible, i la destrucció de cases típiques durant els anys 50 del segle XX, Óbuda ha conservat part de la seva atmosfera particular.

Districte II: www.masodikkerulet.hu

Districte III (Óbuda): www.obuda.hu

Districte XIII (Illa de Santa Margarida): www.budapest13.hu

1.-TORRE DE L'AIGUA

*Nom en hongarès: Víztorony

*Adreça: Margitsziget, districte XIII

*Any de construcció: 1911

*Arquitecte: Szilárd Zielenszky i Rezső Ray.

*Estil: Modernista.

*Dades arquitectòniques: La torre té una alçada de 57 metres, i una terrassa a 53 metres. El dipòsit tenia 13 metres de diàmetre per contenir 600 metres cúbics d'aigua potable.

*Altres dades d'interès: Fa dècades que la torre no és “del aigua”. Ja no té dipòsit, i l'edifici es fa servir com a sala d'exposicions.

*Mitjans de transport: Bus 26 o HÉV de Szentendre a Margit híd.

2A.-RUÏNES DEL MONESTIR DE L'ILLA DE SANTA MARGARIDA

*Nom en hongarès: Margitszigeti Kolostorromok

*Adreça: Margitsziget, districte XIII.

*Any de construcció: Segle XII

*Estil: Romànic i gòtic

*Dades històriques: En aquesta illa vivien els premostratencs, els franciscans i més tard les dominiques. Tots han fet els seus monestirs i palaus.

*Altres dades d'interès: Al costat d'aquest monestir està enterrada la princesa Margit (Margarida) Árpád, filla del rei Béla IV, que va ser canonitzada i va donar el seu nom a l'Illa.

*Mitjans de transport: Bus 26 o HÉV de Szentendre a Margit híd.

2B.VADASPARK

*Nom en hongarès: Vadaspark

*Adreça: Margitsziget, molt aprop de les ruïnes del monestir.

*Característiques: És una mena de petit zoològic amb exemplars de la fauna autòctona de l'illa, com ara cèrvols, certs tipus d'aus etc...

*Dades d'interès: L'admissió és gratuïta, però durant la temporada d'hivern és tancat.

3.-PONT DE SANTA MARGARIDA

*Nom en hongarès: Margit híd.

*Adreça: Entre el districte II a Buda, l'Illa Santa Margarida i els districtes V i XIII a Pest.

*Any de construcció: 1872-1876

*Arquitecte: Ernest Gouin.

*Estil: Modernista.

*Dades arquitectòniques: La característica principal del Margit híd és la seva planta, que té forma d'Y, un braç surt de Buda, un altre de Pest i un altre de l'Illa de Santa Margarida. Fa 670 metres de llarg i 25 metres d'ample.

*Dades històriques: Aquest era el segon pont fix entre Buda i Pest. L'abril de 1871 el govern va convocar un concurs per fer un pont que unís les ciutats de Buda i Pest i un altre per un pont que connectés l'Illa de Santa Margarida amb terra. S'hi van presentar 46 projectes i el guanyador va ser Ernest Gouin, de París. El pont entre les dues ciutats es va acabar el 1876, i la connexió amb l'illa va arribar entre 1899 i 1900. Entre 1935 i 1937 s'ha hagut de reformar, ja que els materials no suportaven el trànsit. El 1944 l'exercit alemany va destruir el pont que no va ser reobert fins al 1948.

*Altres dades d'interès: No us en penedireu de travessar el pont a peu. La vista que hi ha de Budapest mirant cap al sud és impressionant.

*Mitjans de transport: Tramvies 4 i 6. També, a Buda, HÉV de Szentendre a "Margit híd" o a Pest, tramvia 2 a "Jászai Mari tér"

4.-MAUSOLEU DE GÜL BABA

*Nom en hongarès: Gül Baba türbéje.

*Adreça: Mecset utca 14, districte II

*Any de construcció: 1543-1548

*Estil: Otomà.

*Dades històriques: El mausoleu de Gül Baba va ser construït durant l'ocupació otomana d'Hongria. Durant la Guerra d'Alliberament, el 1686, va quedar destruït i els jesuïtes hi van fer una capella. Més tard, la família Wagner va comprar els terrenys on s'hi troba el sepulcre i van declarar lliure accés per a tots els creients, tant cristians com musulmans. El 1885 el govern turc volia restaurar aquell lloc sant, però els Wagner s'ho van impedir. Amb la fi de la I Guerra Mundial, els Wagner van perdre les seves terres i els governs d'Hongria i Turquia van començar la restauració, que es va veure truncada amb l'esclat de la II Guerra Mundial. La renovació definitiva va començar els anys 60 i va convertir l'edifici en el museu que és avui.

*Altres dades d'interès: Gül Baba significa en turc “*El Pare de les Roses*”. Expliquen que era un soldat turc que va morir durant el servei religiós que donava gràcies a Al·là per la victòria contra els hongaresos.

*Mitjans de transport: HÉV (rodalies) de Szentendre o tramvies 4 i 6 a “Margit híd”(Buda)

*Telefon: (+36 1) 335-8849

5.-AMFITEATRE ROMÀ

*Nom en hongarès: Római katonai amfiteátrum.

*Adreça: Nagyszombat u. 5, (districte III)

*Any de construcció: Segles I – II d. JC.

*Estil: Clàssic

*Dades arquitectòniques: L'amfiteatre de la ciutat d'Aquincum tenia una pista més gran que la del Coliseu de Roma. Les grades tenien una capacitat per 11.000 persones.

*Dades històriques: El príncep Kursan va tenir el seu palau molt a prop de l'amfiteatre.

*Mitjans de transport: HÉV de Szentendre a “Timár utca”

*Telèfon: (+36 1) 240-4248

*Pàgina web: www.aquincum.hu

6.-GALERIA KISCELLI

*Nom en hongarès: Kiscelli Múzeum.

*Adreça: Kiscelli utca 108, districte III.

*Any de construcció: 1744-1748.

*Arquitecte: Johann Entzenhoffer, Ádám Mayrhoffer, János Mihály Schaden i János Henrik Jager.

*Estil: Barroc.

*Dades històriques: El 1783 En Josep II acabà per llei amb l'ordre trinitària i els edificis van passar a mans estatals. Es van fer servir com a hospital, caserna, arsenal, fins que Miksa Schmidt va comprar-ho tot. A la seva mort va deixar el palau a l'ajuntament a condició de fer-hi un museu, que és el que hi ha avui.

*Altres dades d'interès: Dins del museu hi ha diverses exposicions permanents, tant d'art com d'història de Budapest.

*Mitjans de transport: Bus 60 a “Margit Kórház”, surt de “Batthyány tér”

*Telèfon: (+36 1) 250-0304

*Pàgina web: www.btmfk.iif.hu

7.-CASC ANTIC D'ÓBUDA

*Nom en hongarès: Óbudai Belváros

*Adreça: Districte III.

*Dades d'interès: L'antiga ciutat d'Óbuda ha sabut conservar el seu caràcter diferenciat. Al voltant de Fő tér (Plaça Major), trobareu alguns dels carrers més macos de Budapest plens de tresors. A banda de l'espectacle que ofereix la ciutat amb el seus palaus i cases barroques, les seves estàtues i l'aire d'altres temps, Óbuda és un lloc on s'hi troben alguns dels millors restaurants de Budapest, molt apreciats pels hongaresos i pels turistes que han descobert que la capital d'Hongria no és pas la unió de dues ciutats, sinó de tres.

*Mitjans de transport: HÉV (Rodalies) de Szentendre a "Árpád híd"

*Pàgina web: www.obuda.hu

8.-PALAU ZICHY

*Nom en hongarès: Zichy- kastély.

*Adreça: Fő tér 1, districte III.

*Any de construcció: 1746-1752

*Arquitecte: János Henrik Jager i Károly Bebó.

*Estil: Barroc.

*Altres dades d'interès: El palau Zichy alberga actualment el museu d'història d'Óbuda.

*Mitjans de transport: HÉV de Szentendre a “Árpád híd”.

*Telèfon: (+36 1) 250-1020

9.-VIL·LA D'HÈRCULES

*Nom en hongarès: Hercules Villa

*Adreça: Meggyfa utca 19-21, districte III

*Any de construcció: segles II i III d.JC.

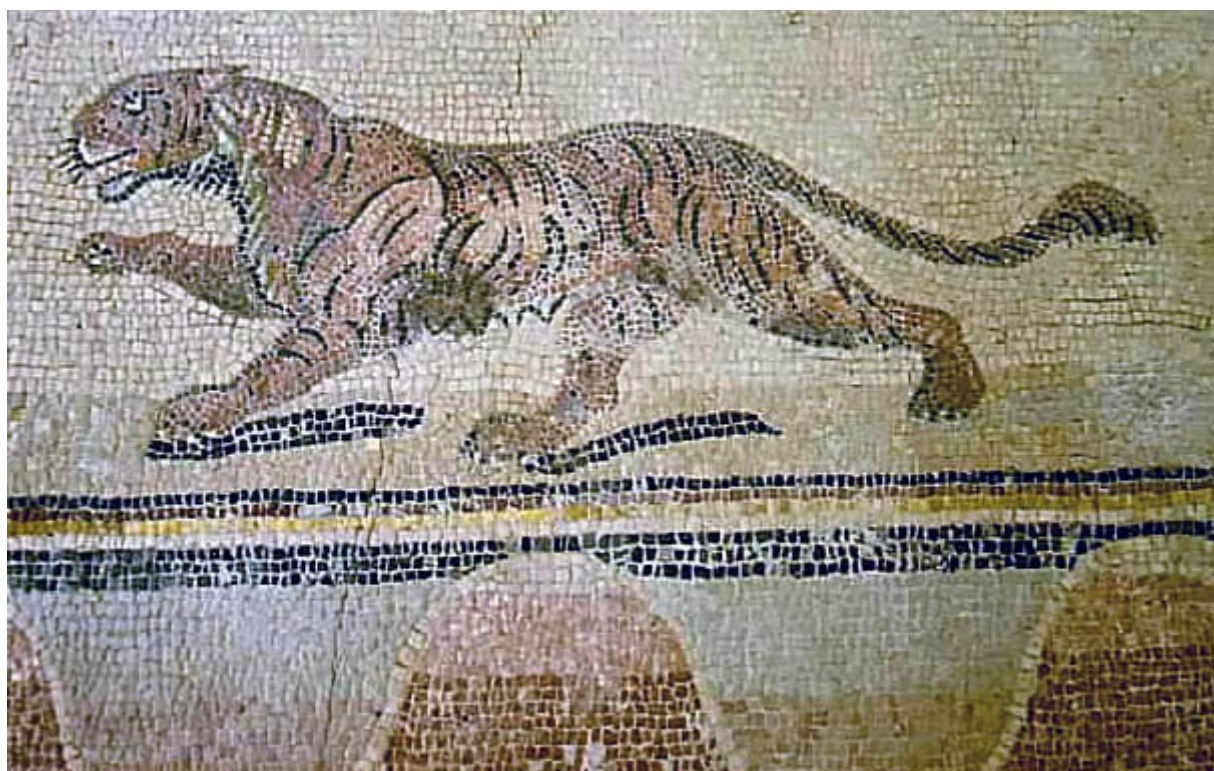
*Estil: Clàssic

*Dades històriques: Entre 1958 es van descobrir les ruïnes d'un palau romà amb els mosaics perfectament conservats. Durant les excavacions van aparèixer més mosaics, objectes, una habitació pel porter i unes quantes cambres, que fins i tot tenien calefacció al terra. També queden restes de l'aqüeducte al pati. El 1967 es va obrir un museu al públic on s'hi poden veure els mosaics de la llegenda d'Hèrcules, els quals han donat nom a la vil·la, i el pati. Algunes peces trobades en les excavacions han estat portades al museu de l'Aquincum, a la part nord d'Óbuda.

*Mitjans de transport: Tramvia 1 a "Váradi Sándor"

*Telèfon: (+36 1) 240-4248

*Pàgina web: www.aquincum.hu

Detall d'un dels mosaics de la Vil·la d'Hèrcules

10.-AQUIMCUM

*Nom en hongarès: Aquincum

*Adreça: Szentendrei út 139, districte III.

*Any de construcció: Segles I a V d.JC

*Estil: Clàssic

*Dades històriques: Aquincum era una ciutat, la capital de la Pannònia Inferior. Havia estat fundada pels celtas, però va ser durant el període romà que es calcula que va arribar a tenir uns 60.000 habitants. Va ser abandonada pels romans l'any 409 d.JC. després va ser ocupada pels huns i altres pobles, fins que hi van arribar els hongaresos el segle IX.

Les excavacions que veiem avui van començar el 1879. L'any 1894, Gyula Orczy va construir l'edifici del museu que alberga des de mosaics, a escriptures, pintures, estàtues, objectes diversos i fins i tot, un orgue de l'any 228 d.JC. També es pot visitar el pati, que és on hi havia la ciutat. Encara es poden veure les ruïnes de l'amfiteatre de la ciutat civil, les termes, i les de desenes de cases que donen una idea de com vivien els antics romans.

*Mitjans de transport: HÉV (rodalies) de Szentendre a "Aquincum"

*Telèfon: (+36 1) 240-4248

*Pàgina web: www.aquincum.hu

AH

5.-MONUMENTS FORA DE RUTA

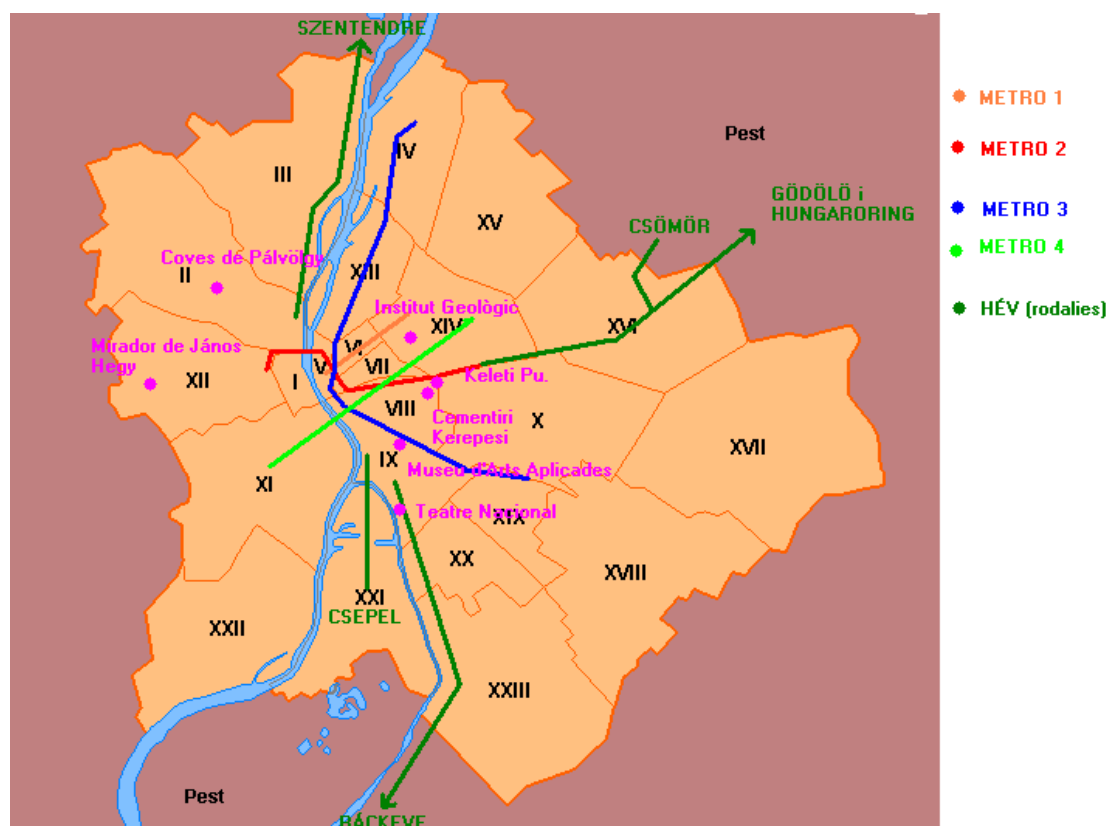
Índex

Mapa

Introducció

- 1.- Cementiri de Kerepesi / *Kerepesi temető.*
- 2.- Coves de Pálvölgy / *Pálvölgyi-cseppkőbarlang.*
- 3.- Estació de l'Est / *Keleti Pályaudvar*
- 4.- Institut Geològic / *Földtani Intézet*
- 5.- Mirador de la Reina Isabel del Mont János / *János-hegyi Erzsébet-kilátó.*
- 6.- Museu d'Arts Aplicades / *Iparművészeti Múzeum*
- 7.- Teatre Nacional / *Nemzeti színház*

Mapa

1.-CEMENTIRI DE KEREPESEI.

*Nom en hongarès: Kerepesi-temető.

*Adreça: Fiumei út 16, districte VIII.

*Any de construcció: 1847

*Dades d'interès: Aquest és un dels panteons nacionals més grans d'Europa. Hi ha tombes de polítics, com Ferenc Deák o Lajos Kossuth, d'escriptors, com Mihály Vörösmarty o Endre Ady, artistes, com Lujza Blaha, científics, i altres hongaresos cèlebres.

*Mitjans de transport: Metro 2 (vermell) a "Keleti pu".

*Telèfon: (+36 1) 333-0181

Entrada al cementiri

2.-COVES DE PÁLVÖLGY

*Nom en hongarès: Pálvölgyi-cseppkőbarlang.

*Adreça: Szépvölgyi út 162, districte II.

*Dades d'interès: La superfície d'aquesta cova és parc natural. Té uns 12 quilòmetres de llarg, però només 500 metres són oberts al públic. Si hi entreu recordeu-vos de portar calçat que no rellisqui i roba d'abric.

*Mitjans de transport: HÉV de Szentendre a "Kolosy tér", des d'allí bus 65 a Pálvölgyi-cseppkőbarlang.

*Telèfon: (+36 1) 325-9505

3.-ESTACIÓ DE L'EST

*Nom en hongarès: Keleti Pályaudvar

*Adreça: Baross tér, districte VIII.

*Any de construcció: 1881

*Arquitectes: János Feketeházy i Gyula Rocheitz.

*Estil: Eclèctic.

*Dades arquitectòniques: Keleti és una de les tres estacions principals de Budapest, junt amb Nyugati, o De l'Oest, i Déli, o Del Sud. Està decorada amb frescos de Károly Lotz i Mór Than, dos dels millors pintors hongaresos del segle XIX.

*Dades històriques: Sota el rellotge de la façana hi havia unes estàtues que van desaparèixer el 1930. Mitjançant fotos antigues els escultors Frigyes Janzer i Ferenc Gyurcsik van fer-ne reproduccions que van ser col·locades en el seu lloc original després de la renovació de l'estació de 2003.

*Mitjans de transport: Metro 2 (vermell) a "Keleti pu."

4.-INSTITUT GEOLÒGIC

*Nom en hongarès: Földtani Intézet

*Adreça: Stefánia út 14, 1143 Budapest (Városliget, Districte XIV)

*Any de construcció: 1898-1899

*Arquitecte: Ödön Lechner

*Estil: Modernista

*Dades arquitectòniques: L'edifici té dues plantes. Destaca el sostre, que està fet amb ceràmica blava de Zsolnay. També, per dintre, és interessant veure que la majoria de les portes i finestres tenen vidres amb motius ornamentals hongaresos i moltes de les parets estan decorades amb frescos.

*Altres dades d'interès: L'Institut Geològic alberga el museu de Geologia de Budapest.

*Mitjans de transport: Bus 7 “Stefánia út”

*Telèfon: (+36 1) 251-0999

*Pàgina web: www.mafi.hu

5.-MIRADOR DE LA REINA ISABEL DEL MONT DE JOAN

*Nom en hongarès: János-hegyi Erzsébet-kilátó.

*Adreça: János-hegyi Erzsébet-kilátó, Budapest XII.

*Any de construcció: 1908-1910

*Arquitecte: Frigyes Schulek.

*Estil: Neorromàntic.

*Dades arquitectòniques: La torre té 23,5 metres d'alt. La terrassa es va construir el 1931, s'hi arriba per una escala de cargol de 101 esglaons. En principi era una construcció de fusta, i va ser més tard quan va adoptar la seva forma habitual en pedra.

*Dades històriques: Aquest parc és un dels llocs més populars entre els habitants de Budapest. Aquí hi va venir el 1882 la reina Elisabeth (Sissy), i és per això que aquesta torre porta el seu nom. El mirador es va poder construir arran de diverses donacions populars.

*Altres dades d'interès: El Turó de Joan (János-hegy) és el punt més alt de la ciutat. El cim es troba a 433 metres sobre el Pont de les Cadenes. Cap a l'est es divisa tot Budapest, mentre que a l'oest la primera ciutat que es veu és Budakeszi, però en un bon dia es pot tenir una visibilitat d'uns 70 quilòmetres. A banda de visitar el mirador, si veniu al János-hegy, podreu gaudir d'un parc gegantí, o més aviat, d'un bosc, on hi respirareu l'aire més fresc i net de la ciutat.

*Mitjans de transport: Libegő (telecadira), fogaskerekű (tren cremallera), Gyermekvasút (tren dels nens)

6.-MUSEU D'ARTS APLICADES

*Nom en hongarès: Iparművészeti Múzeum

*Adreça: Üllői Út 33-37 (Districte IX, Ferencváros)

*Any de construcció: 1893-96

*Arquitecte: Ödön Lechner i Gyula Pártos

*Estil: Modernista

*Dades arquitectòniques: L'edifici té dues plantes. Es volia donar una aparença hongaresa, però també introduint-ne d'elements orientals. Des de fora destaca la cúpula, decorada amb ceràmica de Zsolnay. L'atri principal està cobert per un sostre de ferro i vidre, deixant passar la llum solar.

*Dades històriques: El Museu d'Arts Aplicades de Budapest va ser el tercer d'Europa d'aquest gènere. Es va constituir el 1872. L'arqueòleg i historiador d'art Flóris Rómer va forçar la donació de 50.000 forints per part del parlament. El 1890 es va comprar la terra. Es va organitzar un concurs que va guanyar el projecte anomenat "*Keletre Magyar!*" ("Cap a l'Est ,hongaresos!") dels arquitectes Ö. Lechner i G. Pártos.

*Altres dades d'interès: Des del mateix primer moment, hi va haver una divisió entre els habitants de Pest, els uns a favor i els altres en contra. Molta gent no entenia quina necessitat hi havia de fer un gran palau que només seria museu, és a dir, una cosa no gaire útil, mentre que al país era tan pobre en aquell temps.

* Què veure-hi? El museu està dividit en cinc seccions: Ceràmica i vidre, mobiliari, art tèxtil, joieria i petites col·leccions. Destaca la col·lecció de la famosa porcellana hongaresa 'Herend'.

*Mitjans de transport: Metro 3 (blau) a "Ferenc Körút" i línies 4 i 6 de tramvia.

*Telèfon: (+36 1) 217-5222

*Pàgina web: www.imm.hu

7.-NOU TEATRE NACIONAL

*Nom en hongarès: Nemzeti Színház

*Adreça: Bajor Gizi Park 1, districte IX

*Any de construcció: 2002

*Arquitecte: Mária Siklós.

*Estil: Contemporani.

*Dades arquitectòniques: L'edifici del Teatre Nacional té un auditori amb capacitat per a 619 persones. Per fora està decorat principalment amb materials naturals, com ara granit, pedra, fusta i també vidre. Hi ha estàtues de les nou muses i de diversos actors hongaresos. Es troba al mig d'un parc, el Bajor Gizi, que és ple de motius, diguem-ne, surrealistes, dignes del mateix Dalí.

*Dades històriques: El primer Teatre Nacional d'Hongria era a la plaça Blaha Lujza, al centre de Pest, que es va desmuntar amb les obres del metro de 1963. la Companyia Nacional de Teatre no va desaparèixer, però va haver de canviar de seu dues vegades. Al final el 15 de maig de 2002 es va inaugurar el nou Teatre Nacional, construït en 15 mesos al districte de Ferencváros.

*Mitjans de transport: Tramvia 2 a "Vágóhíd".

*Telèfon: (+36 1) 476-6800

*Pàgina web: www.nemzetiszinhas.hu

A PROP DE BUDAPEST

Índex

Mapa de la zona

- 1.- Balaton
- 2.- Esztergom
- 3.- Gödöllő
- 4.- Szentendre
- 5.- Vác
- 6.- Visegrád

Mapa de la zona

BALATON

El Balaton és el llac més gran d'Europa central. Té una superfície de 595 Km². la seva forma és allargada, ja que fa 77 quilòmetres de llarg per uns 14 d'ample. La fondària és de només 3 ó 4 m. de mitjana, i la temperatura de l'aigua a l'estiu és de 20°C. Té una península, anomenada Tihany, on hi ha una abadia. Les llegendes diuen que sota el llac hi ha una església on hi viu una noia que plora i plora. Les seves llàgrimes són l'aigua que alimenta el llac. La veritat és una mica menys romàntica. En realitat, Balaton és l'últim vestigi d'un gran llac que hi havia a centre Europa.

Tota la vora del llac és plena de ciutats i pobles turístics. Alguns dels enclavaments més famosos a l'oest del llac són: Balatonalmádi, Balatonfüred, Keszthely, ciutat famosa pel seus monuments i pel llac d'aigües termals més gran d'Europa, que es troba a Hévíz, a 6 Km. A l'est hi són: Siófok, Balatonföldvár i Fonyód, entre d'altres.

S'hi arriba a la zona per l'autopista E-71, fins a Székesfehérvár. Allí heu de triar si voleu anar a la part occidental del llac, per la Nacional 8, o a la oriental, per la nacional 7. la distància és, si més no, d'uns 100 km (gairebé 200 si voleu anar a Hévíz)

AH

ESZTERGOM

*Habitants: 30.000

*Una mica d'història: Tot i ser un centre habitat des de fa milers d'anys, Esztergom es va fer un lloc en la història quan hi van arribar els magiars i en van fer la seva capital. Oficialment, aquí hi va néixer, l'any 973 el príncep Vajk, que anys després es convertiria al catolicisme i seria coronat, també a Esztergom, com a Esteve (István) d'Hongria. Però la invasió tàrtara, el trasllat de la capital a Buda, les guerres contra els otomans, que van destruir la ciutat, i, per últim, la divisió d'Hongria després de la I. Guerra Mundial, mica en mica la ciutat va perdre la seva importància política, fins i tot va deixar de ser capital de comarca el 1951. El que no va perdre era la seva hegemonia religiosa, i el seu atractiu cultural, que últimament ha fet que torni part del seu esplendor.

*Què veure-hi: El monument més important és la basílica, que és l'edifici de culte més gran de tot el país. Va ser començada el 1822 per Pál Kühnel, a la seva mort va continuar el treball en János Packh, i va finalitzar-ho el 1869 en József Hild. Una dada interessant és la seva alçada. Entre el terra i la creu de la cúpula hi ha 110 metres. La Biblioteca de la Catedral (Katedrális Könyvtár) és la més antiga del país. Conté més de 200.000 volums i uns 700 incunables.

Els banys d'Esztergom són també els més antics del país. Si més no, el 1180 ja funcionaven.

També queden restes de l'antic palau reial, que es troben al costat de la basílica al Museu del Castell (Vár Múzeum).

*On es troba: A la vora dreta del Danubi a uns 66 quilòmetres al nord-oest de Budapest.

*Com arribar-hi: Hi ha trens des de Budapest des de l'Estació de l'Oest (Nyugati pu.) La línia de bus surt des de Árpád híd.

En cotxe: s'ha d'agafar la carretera 11 (direcció Szentendre) o la 10 i prendre el desviament 111 a Dorog

*Més informació: www.esztergom.hu

GÖDÖLŐ

*Habitants: 28.000

*Una mica d'història: Fins al segle XIV Gödölő era territori Petxeneg, un poble turc que va repoblar diverses zones d'Hongria després de la invasió tàrtara de 1241. amb el temps, les terres van passar d'un propietari a l'altre, fins al segle XVIII, quan Antal Grassalkovich va comprar-ho tot, qui ha començat a construir el seu palau el 1741. el 1763 Gödölő va rebre el títol de "vila". A finals del segle XIX, la ciutat no era més que un indret rural sense importància. Després de la II. Guerra Mundial es van fer moltes obres per tal de revitalitzar la vila, cosa que va resultar, ja que el 1966, va rebre el títol de "ciutat".

*Què veure-hi: El monument principal és el palau de Grassalkovich, construït el 1741 en estil barroc. Quan la família Grassalkovich va perdre les seves terres, el palau va ser un dels llocs de reunions dels polítics hongaresos que preparaven la guerra de la independència de 1848, ha estat residència d'estiu dels reis Francesc Josep I i Isabel (Sissy) d'Hongria, residència del regent Miklós Horthy i casernes del exercit roig rus.

*On es troba: a uns 30 quilòmetres a l'est de Budapest.

*Com arribar-hi:

HÉV des de Örs vezér tere (enllaç amb metro 2, vermell)

Cotxe: Autopista M3 o Nacional 3.

*Més informació: www.godollo.hu

SZENTENDRE

*Habitants: 19.000

*Una mica d'història: L'actual Szentendre ha estat habitada des del període romà. Ulcisa Castra, com era coneguda, era un campament de vigilància de la frontera nord-oriental de l'Imperi. El nom actual de la ciutat (que es podria traduir com a Sant Andreu) prové de l'edat mitjana, quan van dedicar el primer temple a aquest sant. Després de la dominació turca, Szentendre va ser repoblada amb milers d'immigrants de Servia. Més tard arribarien els eslovacs i els alemanys. Tot i haver-se industrialitzat entre les dues guerres mundials, Aquesta població viu del turisme. El seu aspecte no ha canviat gaire des del segle XVIII.

*Què veure-hi: La millor cosa és fer una passejada pel centre (*Belváros*) de la ciutat. La plaça major (*Fő tér*) pot ser considerada com a un monument en si mateixa. Cada carrer té alguna cosa interessant, ja sigui per les botigues tradicionals, les cases a l'estil barroc, les esglésies ortodoxes, els museus, com el *Szabadtéri Néprajzi Múzeum* (Museu Etnològic).

*On es troba: a 20 quilòmetres al nord de Budapest.

*Com arribar-hi:

HÉV directe a Szentendre.

Cotxe: per la carretera 11

*Més informació: www.szentendre.hu

AH

VÁC

*Habitants: 34.000

*Una mica d'història: La zona que ocupa la ciutat actual havia estat habitada pels celtas i els avars abans que arribessin els magiars. El rei Esteve I hi va establir un bisbat. Els tàrtars i els mongols van destruir la ciutat, i, principalment, fins els segles XVII i XVIII no va tornar a recuperar el seu esplendor, quan els bisbes van edificar nombrosos palaus i esglésies barroques.

*Què veure-hi:

Potser el principal monument és la catedral, de 58 metres d'alçada. També, s'hi troba, a Vác, l'únic Arc de Triomf d'Hongria, que es va construir amb motiu de la visita de l'emperadriu Maria Teresa el 1764. La columna de la Santíssima Trinitat a la plaça del mateix nom (*Szentháromság tér*), és un dels millors monuments barrocs del país. No ens hem d'oblidar tampoc de l'ajuntament, les esglésies franciscanes i dominiques.

*On es troba: A uns 35 quilòmetres al nord de Budapest

*Com arribar-hi:

En cotxe: Per la nacional 2

En tren: hi ha nombroses línies de tren que passen per Vác

*Més informació: www.vac.hu

VISEGRÁD

*Habitants: 1.800

*Una mica d'història: La zona ja era habitada des de l'edat de bronze. Els romans hi van establir un campament militar. Quan se'n van anar els romans, hi van arribar altres pobles, com els huns. Kursan, germà d'Àtila era el senyor de Visegrád (en llengua eslava significa "Ciutat Alta"), que ja es deia així. Després de la invasió tàrtara de 1241, la reina Maria Laskaris, va construir un castell sobre el turó de la ciutat. Durant el regnat del renaixentista Maties Corbí la cort tenia la seu a Visegrád. Avui és un petit poble turístic molt popular.

*Què veure-hi:

Visegrád destaca per la seva ciutadella, sobre el turó. En la part més baixa hi ha un altre castell, amb l'anomenada Torre de Salomó (*Solomontorony*). Molt a prop hi ha el palau reial. Però Visegrád no és només un poble monumental, sinó que és un emplaçament perfecte per observar el Danubi i gaudir de la natura. També posseeix banys termals que atreuen una gran quantitat de turistes.

*On es troba: A poc més de 40 quilòmetres al nord de Budapest.

*Com arribar-hi:

En Cotxe: Per la nacional 11.

En bus: Des de Árpád híd. (Metro 3, blau)

També s'hi pot arribar en tren i en ferry.

*Més informació: www.visegrad.hu

AH

QUÈ FER A BUDAPEST?

Lleure

- Cinema
- Teatre i sales de concerts
- Circ, Parc d'atraccions, Planetari i Zoo
- Museus
- Esdeveniments
- Budapest de Nit

Banys

De Compres

Menjar

LLEURE A BUDAPEST

Budapest disposa d'una grandíssima oferta cultural i d'esbarjo. Teniu al vostre abast centenars de sales de cinema, teatres, sales de concert, museus, banys, centres comercials etc. a banda dels festivals o festes especials que s'organitzen durant tot l'any.

En aquesta secció us donem les adreces i la informació sobre les sales més importants o famoses. Tanmateix, si el que busqueu és molt concret, podeu anar a les oficines de turisme (veieu pàgina 164) i demanar un programa setmanal, o bé visitar aquestes pàgines web:

www.budapestweek.com

www.est.hu

CINE

Des de la invenció del cinema, els hongaresos han demostrar tenir un talent especial. Aquest país ha donat actors i directors tan famosos com ara Michael Curtis (Mihály Kertész), Alexander Korda (Sándor Korda), Ladislao Vajda (László Vajda), Johny Weissmuller (J. Weismüller), Béla Lugosi, Zsa Zsa Gábor, Tony Curtis i molts altres. També van ser hongaresos alguns dels empresaris pioners de la indústria de Hollywood.

Si aneu al cine a Budapest us trobareu moltes pel·lícules de producció pròpia, algunes d'elles molt interessants. En quant a les pel·lícules estrangeres, la majoria de les que es fan, són en versió doblada a l'hongarès (*szinkronizált* o bé *MB*). Però també n'hi ha de versió original subtitulada (*felíratos*).

Trobareu sales per tota la ciutat. Tret de si voleu veure una pel·lícula molt concreta, us aconsellem d'anar al centre comercial que tingueu més a prop, (mireu si disposa de cinema) ja que generalment hi ha molta varietat i les sales són d'una qualitat excepcional. Teniu més informació a la secció CENTRES COMERCIALS de les pàgines 141-146 o bé en aquesta pàgina que mostra les cartelleres de les millors sales de Budapest:

www.palacecinemas.hu

TEATRES I SALES DE CONCERTS

Budapest disposa d'una gran oferta de teatre i sales de concert. La majoria de les obres són en hongarès, però també es representen musicals, obres conegudes internacionalment i espectacles folklòrics que no necessiten traducció. Alguns dels teatres i sales de concert de Budapest són:

*BÁRKA SZÍNHÁZ (Teatre Bárka)

Üllői út 82, (Districte VIII) Metro 3 (blau) a "Klinikák"

www.barka.hu

*BOZSIK YVETTE TÁRSULAT (Companyia d'Yvette Bozsik)

Bocsai út 43-45, X/223 (Districte XI) Tramvia 49 i bus 7

www.ybozsik.hu

Dansa contemporània

* BUDAPEST BÁBSZÍNHÁZ (Teatre de Titelles de Budapest)

Andrássy út 69 (Districte VI) Metro 1, groc, "Oktogon"

www.budapest-babszinhaz.hu

* BUDAPEST TÁNCÉGYÜTTES (Grup de Dansa Budapest)

Szentháromság tér 6, (Districte I) Bus Vár, a "Mátyás templom"

Danses tradicionals hongareses.

www.c3.hu/~dancebp

* BUDAPEST KAMARA SZÍNHÁZ (Teatre de Càmara de Budapest)

Asbóth utca 17 (Districte VII) Metro 1, 2 ó 3 a "Deák Tér"

www.budapestkamaraszinhaz.hu

*BUDAPEST OPERETT SZÍNHÁZ (Teatre d'Opereta de Budapest)

Nagymező utca 17 (Districte VI) Metro 1 (groc) a "Òpera"

www.operettszinhaz.hu

Més detalls a la pàgina 74

*ERKEL SZÍNHÁZ (Teatre Erkel)

Köztársaság tér 30 (Districte VIII) Metro 2 (vermell) a "Blaha Lujza" o a "Keleti"

www.opera.hu

*HONVÉD- TÁNC SZÍNHÁZ (Companyia de Dansa de l'Exercit)

Kerepesi út 29/B (Districte VIII) Metro 2 (vermell) a "Keleti" o Népstadion"

www.honvedart.hu

*KOLIBRI SZÍNHÁZ (Teatre Colibrí)

Jókai tér 10 (Districte VI) metro 1 (groc) a "Oktogon"

www.szinhaz.hu/kolibri

Teatre per a nens i en idiomes estrangers.

*MADÁCH SZÍNHÁZ (Teatre Madách)

Erzsébet krt. 29-33 (District VII) Tramvies 4 i 6.

www.madachszhaz.hu

Teatre en prosa i musicals.

*MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ (Òpera Estatal Hongaresa)

Andrássy út 22 (District VI) Metro 1 (groc) a “Opera”

www.opera.hu

Més informació a la pàgina 72

*MARGITSZIGETI SZABADTERI SZÍNHÁZ (Teatre a l’Aire Lliure de Margitsziget)

A l’Illa Margarida / Margitsziget. (District XIII) Bus 26, Tramvies 4 i 6.

Només funciona a l’estiu.

*MILLENÁRIS PARK

Lövőház utca 39, (District II) Metro 2 (vermell) a Moszkva tér.

www.millenaris.hu

*NEMZETI SZÍNHÁZ (Teatre Nacional)

Bajor Gizi park 1 (District IX) Tramvia 2 a “Vágóhíd utca”.

www.nemzetiszhaz.hu

Més informació a la pàgina 108

*NEMZETI TÁNC SZÍNHÁZ (Teatre Nacional de dansa) o VÁRSZÍNHÁZ

Színház utca 1-3 (District I) Bus Vár (surt de “Moszkva tér”), o Funicular (Sikló)

www.nemzetitancszhaz.hu

Més informació a la pàgina 59

*PESTI MAGYAR SZÍNHÁZ (Teatre Hongarès de Pest)

Hevesi Sándor tér 4, (District VII) Metro 1 (groc) a “Vörösmarty utca”

www.magarszhaz.hu

*PESTI SZÍNHÁZ (Teatre de Pest)

Váci utca 9, (District V) Metro 1 (groc) a “Vörösmarty tér” o Metro 2 i 3 a “Deák tér”

Drama i musicals per a nens i joves.

www.vigszinhaz.hu

*PESTI VIGADÓ (Sala de concerts de Pest)

Vigadó tér 2 (District V) Metro 1 (groc) a “Vörösmarty tér” o tranvia 2 “Vigadó tér”

www.vigado.hu

Més informació a la pàgina 41

*RAJKÓ EGYÜTTES (Companyia Rajkó)

Rottenbiller utca 16-22, (District VII) Metro 1 (groc) a “Oktogon”

Música folklòrica gitana.

*VIGSZÍNHÁZ (Teatre Còmic)

Pannónia utca 1 (District XIII) Tramvies 2, 4 i 6 o Metro 3 (blau) a “Nyugati tér”

www.vigszinhaz.hu

CIRC, PARC D'ATRACCIONS, PLANETARI, ZOO.

CIRC

- **Nom en hongarès:** Fővárosi Nagycirkusz
- **Adreça:** Állatkerti Krt. 7 (Districte XIV)
- **Com arribar-hi:** Metro 1 (groc) a “Hősök tere” o a Széchenyi Fürdő”. El circ es troba al costat del zoo i del parc d'atraccions, dins del Városliget. (Pàg.: 80)
- **Telèfon:** (+36 1) 343-8300
- **Pàgina web:** www.maciva.hu
- **Algunes característiques:** El circ de Budapest porta obert més de 100 anys, ja que va ser obert el 7 de maig de 1891.

PARC D'ATRACCIONS

- **Nom en hongarès:** Vidampark
- **Adreça:** Állatkert 14-16, Városliget. (Districte XIV)
- **Com arribar-hi:** Metro 1 (groc) a “Hősök tere” o a Széchenyi Fürdő”. El parc d'atraccions es troba al costat del zoo i del circ, dins del Városliget.
- **Telèfon:** (+36 1) 343-0996
- **Pàgina web:** www.vidampark.hu
- **Algunes característiques:** Pàgina: 82

PLANETARI DE BUDAPEST.

- **Nom en hongarès:** PLANETÁRIUM
- **Adreça:** Népliget (Districte X)
- **Com arribar-hi:** Parada “Népliget” de Metro 3 (blau), tramvia 1 i bus 103. El planetari està en un parc davant de l'estadi del Ferencváros.
- **Telèfon:** (+36 1) 263-1811
- **Pàgina web:** www.planetarium.hu (El programa diari es troba sota l'entrada “Műsorrend”)
- **Algunes Característiques:** El Planetari de Budapest va ser obert a finals dels anys 60 del segle XX. S'hi poden veure pel·lícules, projeccions i exposicions. A les 19: 30 cada dia hi ha un espectacle amb raigs làser. Podeu consultar el programa aquí: www.lasertheater.hu
- **Horari:** Tancat els dilluns.

ZOO

- **Nom en hongarès:** Állatkert
- **Adreça:** Állatkert 6-12, Városliget. (Districte XIV)
- **Com arribar-hi:** Metro 1 (groc) a “Hősök tere” o a Széchenyi Fürdő”. El parc d'atraccions es troba al costat del parc d'atraccions i del circ, dins del Városliget.
- **Telèfon:** (+36 1) 343-6075
- **Pàgina web:** www.zoobudapest.com
- **Algunes característiques:** Pàgina: 81

MUSEUS

Budapest compta amb més de 200 museus, col·leccions i galeries. L'horari de la gran majoria és de dimarts a diumenge de 10 a 18h., i a l'hivern de 10 a 16h.

En aquest llistat teniu alguns dels museus de la capital. Estan ordenats per tema, i en cada tema per districtes.

1.MUSEUS D'ART

-PINTURA, ESCULTURA I ARQUITECTURA.

[Magyar Nemzeti Galéria/ Galeria Nacional.](#) Vegeu pàg: 60

Dísz tér 17, Districte I, Palau Reial (Bus Vár; surt de Moszkva tér)

tel.: (+36 1) 375-7533 web: www.mng.hu

[Ludwig Múzeum / Museu d'Art Contemporani Ludwig.](#) Vegeu pàg: 60

Sz. György tér 2, Districte I, Palau Reial (Bus Vár; surt de Moszkva tér)

tel.: (+36 1)375-9175 web: www.ludwigmuzeum.hu

[Kiscelli Múzeum/Museu Kiscelli-Galeria Municipal.](#) Vegeu pàg:94

Kiscelli u. 108, Districte III (HÉV de Szentendre a Árpád híd)

tel.: (+36 1)388-7817 web: www.btmfk.iif.hu

[Ernst Múzeum/ Museu d'Ernst](#)

Nagymező u. 8, Districte VI (Metro 3 (blau) a Nyugati o Metro 1 (groc) a Opera.

Tel.: (+36 1)341-4355 web.: www.ernsmuzeum.hu

[Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum/Museu Oriental F.Hopp](#)

Andrássy út 103, Districte VI. (Metro 1 (groc) a Bajza utca)

tel.: (+36 1)322-8476

[Műcsarnok/ Galeria d'Art](#) Vegeu pàg: 78

Dózsa Gy. Út 37, Hősök tere. (Metro 1 (groc) a Hősök tere)

tel.: (+36 1)460-7018 web: www.mucsarnok.hu

[Szépművészeti Múzeum/ Museu de Belles Arts.](#) Vegeu pàg:79

Dózsa Gy. Út 41, Hősök tere. (Metro 1 (groc) a Hősök tere)

tel.: (+36 1)363-2675 web: www.szepmuveszeti.hu

[Nagytétényi Kastélymúzeum/ Castell-Museu de Nagytétény](#)

Kastélypark utca 9-11, Districte XXII

tel.: (+36 1)207-0005 web: www.nagytetenyi.hu

-FOTOGRAFIA, CINEMA I TEATRE.

[Színháztörténeti Múzeum/Museu de la història del teatre.](#)

Dkrisztina körút 57, Districte I (Tramvia 18; surt de Moszkva tér)

tel.: (+36 1)212-2274 web: www.oszmi.hu

Magyar Fotográfusok Háza - Mai Manó Ház/ Museu de Fotografia.

Nagymező utca 20, Districte VI (Metro 3 (blau) a Nyugati o Metro 1 (groc) a Opera)
tel.: (+36 1)473-2666 web: www.maimano.hu

-LITERATURA

Országos Széchényi Könyvtár/ Biblioteca Nacional Széchényi. Vegeu pàg. 60

Szent György tér 2, Palau Reial, Districte I (Bus Vár; surt de Moszkva tér)
tel.: (+36 1)375-7533 web: www.oszk.hu

Petőfi Irodalmi Múzeum/ Museu Petőfi de Literatura.

Károly Mihály utca 16, Districte V. (Metro 3 (blau) a Ferenciek)
tel.: (+36 1)317-3611 web: www.pim.hu

-MÚSICA

Zenetörténeti Múzeum/ Museu de la Història de la Música

Tancsics Mihály utca 7, Districte I (Bus Vár; surt de Moszkva tér)
tel.: (+36 1)214-6770 web: www.zti.hu

Bartók Béla Emlékház/ Casa Commemorativa de Béla Bartók.

Cslán út 29, Districte II (Tramvia 56 des de Moszkva tér a Nagybányai út)
tel.: (+36 1)394-2100 web: www.bartokmuzeum.hu

Az Operaház múzeuma/ Museu del Palau de l'Òpera. Vegeu pàg: 72

Andrássy út 22, Districte VI (Metro 1 (groc) a Opera)
tel.: (+36 1)332-7914 web: www.opera.hu

Kodály Zoltán Emlékmúzeum és Archívum/ Museu i Arxiu Zoltán Kodály

Kodály Körönd 1, Districte VI (Metro 1 (groc) a Kodály Körönd)
tel.: (+36 1)342-8448 web: www.kodaly-inst.hu/museum/museum

Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont/ Museu Ferenc (Franz) Liszt.

Vörösmarty utca 35, Districte VI (Metro 1 (groc) a Vörösmarty utca)
tel.: (+36 1)342-7320 web: www.lisztmuzeum.hu

2.-MUSEUS DE CIÈNCIES NUTURALS

Semmelweis Múzeum/ Museu- farmàcia

Tárnok utca 18, Districte I (Bus Vár; surt de Moszkva tér)
Tel: (+36 1)375-9772 web: www.semmelweis.muzeum.hu

Semmelweis Orvostörténeti Múzeum/ Museu d'Història de la Medicina Semmelweis

Apród utca 1-3, Districte I (Tramvia 18; surt de Moszkva tér)
tel.: (+36 1)375-3533 web: www.semmelweis.mueum.hu

Magyar Elektrotechnikai Múzeum/ Museu Electrotècnic.

Kazinczy utca 21, Districte VII (Metro 1 (groc) a *Opera* ó 2 (vermell) a *Astoria*)

tel.: (+36 1)322-0472 web: www.emuzeum.hu

Természettudományi Múzeum/ Museu de Ciències Naturals

Ludovika tér 6, Districte VIII (Tramvies 4 ó 6 a *Baross utca*)

tel.: (+36 1)210-1085 web: www.nhmus.hu

Országos Földtani Múzeum/ Museu de Geologia Vegeu pàg: 104

Stefánia 14, Districte XIV a prop del Városliget (Bus 7 a *Stefánia út*)

tel.: (+36 1)267-1427 web: www.mafi.hu

3.-MUSEUS DE CIÈNCIES SOCIALS

-HISTÒRIA D'HONGRIA

Budapesti Történeti Múzeum-Vármúzeum/ Museu d'Història de Budapest

Szent György tér 2, Palau Reial, Districte I (Bus Vár que surt de *Moszkva tér*)

tel.: (+36 1)375-7533 web: www.btm.hu

Terror Háza/ La Casa del Terror.

Andrássy út 60, Districte VI (Metro 1 (groc) a *Oktogon*)

tel.: (+36 1)374-2600, 374-2650 web: www.terrorhaza.hu

Història d'Hongria sota els nazis i els comunistes.

Magyar Nemzeti Múzeum/ Museu Nacional. Vegeu pàg 28

Múzeum krt 14-16, Districte VIII (Metro 3 (blau) o tramvies 47 ó 49 a *Kálvin tér*)

tel.: (+36 1)338-2122 web: www.hnm.hu

Szoborpark/ Parc de les Estàtues

Cruïlla Balatoni út-szabadkai út, Districte XXII (Bus directe des de *Deák tér*)

tel.: (+36 1)424-7500 web: www.szoborpark.hu

Parc creat amb les estàtues que el comunisme havia plantat pertot arreu

-RESTES ROMANES

Aquincumi Múzeum és Romkerület/ Museu de l'Aquincum i Ruïnes. Vegeu pàg 98

Szentendrei út 139, Districte III (HÉV de Szentendre a *Aquincum*)

tel.: (+36 1)250-1650 web: www.aquincum.hu

Hercules Villa/ Vil·la d'Hèrcules Vegeu pàg 97

Meggyfa utca 19-21, Districte III (HÉV de Szentendre a *Filatorigát*)

tel.: (+36 1)250-1650 web: www.aquincum.hu

Thermae Maiores - Római Gyógyhely és Fürdő /Termes Majors- banys romans

Flórián tér, Districte III (HÉV de Szentendre a *Árpád híd*)

tel.: (+36 1)250-1650 web: www.aquincum.hu

MUSEUS DE TEMES RELIGIOSOS

Budavári Mátyás-templom Egyházművészeti Gyűjteménye/

Museu d'Art Religiós de l'Església de Maties. Vegeu pàg 52

Szentháromság tér 2, Districte I (Bus Vár, que surt de Moszkva tér)

tel.: (+36 1)355-5657

Középkori Zsidó Imaház/Sinagoga medieval.

Táncsics Mihály u. 26, Districte I (Bus Vár, que surt de Moszkva tér)

tel.: (+36 1)355-8849

A Gül Baba-Türbe Kiállítása/ Exposició de la Tomba de Gül Baba. Vegeu pàg 93

Mecset u. 14, Districte II (Tramvies 4 ó 6 a Margit híd, part de Buda)

tel.: (+36 1)326-0062

Zsidó Múzeum/ Museu Jueu.

Dohány u. 2, Districte VII (Metro 2 (vermell) o tramvies 47 ó 49 a Astoria)

tel.: (+36 1)342-8949

Biblia Múzeum/ Museu de la Bíblia.

Ráday u. 28, Districte IX (Metro 3 (blau) a Ferenc krt)

tel.: (+36 1)217-6321

-ALTRES MUSEUS

Néprajzi Múzeum/ Museu Etnogràfic Vegeu pàg 38

Kossuth tér 12, Districte V (Metro 2 (vermell) o tramvia 2 a Kossuth tér)

tel.: (+36 1)473-2400 web: www.neprajz.hu

Magyar Sportmúzeum/ Museu de l'Esport.

Dózsa Gy. Út 1-3, Districte XIV (Metro 2 (vermell) o tramvia 2 a Népstadion)

tel.: (+36 1)251-1222 web: www.sportmuzeum.hu

Zászlómúzeum / Museu de les Banderes

József krt 68, Districte VIII (Metro 3 (blau) o tramvies 4 ó 6 a Ferenc körút)

Tel. (+36 1)334-0159 web: www.zaszlok.hu

4.-MUSEUS D'INDÚSTRIA I ALIMENTACIÓ

Öntödei Múzeum/ Museu de Foneria.

Bem József utca 20, Districte II (Tramvies 4 ó 6 a Keleti K. o Margit híd)

tel.: (+36 1)201-4370 web: www.omm.hu/ontmuz.html

Iparművészeti Múzeum, Budapest / Museu d'Arts Aplicades. Vegeu pàg 107

Üllői út 33-37, Districte IX (Metro 3 (blau) Ferenc körút)

tel.: (+36 1)456-5100 web: www.imm.hu

Országos Műszaki Múzeum / Museu Politènic Estatal.

Kaposvár u 13-15, Districte XI (Tramvia 61 des de Moszkva tér a Móricz Zs. K.)

tel.: (+36 1)204-4095/14 web: www.omm.hu

MUSEUS D'ALIMENTACIÓ

Malomipari Múzeum - Concordia Malom/ Museu de la Indústria Molinera

Soroksári út 24, Districte IX (Tramvia 2 a Haller utca)

tel.: (+36 1)456-3460 web: www.concordia.hu

Zwack Múzeum/ Museu Zack. (Licor)

Soroksári út 26, Districte IX (Tramvia 2 a Haller utca)

tel.: (+36 1)476-2608 web: www.zwack.hu

Museu sobre la companyia Zwack, que elabora el popular licor "Unicum"

Dreher Sörmúzeum / Museu de la Cervesa Dreher

Jászberényi út 7-11, Districte X (Metro 2 (vermell) a Örs Vezér tere)

Tel.: (+36 1)432-9700 web.: www.dreher.hu

Magyar Mezőgazdasági Múzeum/ Museu d'Agricultura. Vegeu pàg 84

Castell de Vajdahunyad, Városliget (Metro 1 (groc) a Szechenyi fürdő)

tel.: (+36 1)363-2711 web: www.mezogazdasagimuzeum.hu

Törley Múzeum/ Museu Törley. (Vins)

Anna u. 5-7, Districte XXII (Tramvia 47 a Savoyai Jenő utca)

tel.: (+36 1)246-6735

5.-MUSEUS DE SERVEIS

Hadtörténeti Múzeum/ Museu Militar. Vegeu pàg 57

Tóth Árpád sétány. 40, Districte I (Bus Vár, que surt de Moszkva tér)

tel.: (+36 1)356-9522 web: www.militaria.hu

Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum/ Museu d'Hostaleria i Comerç.

Fortuna u. 4, Districte I (Bus Vár, que surt de Moszkva tér)

tel.: (+36 1)375-6249 web: www.mkvm.hu

Telefónia Múzeum/ Museu de Telefonía.

Úri u. 49, Districte I (Bus Vár, que surt de Moszkva tér)

tel.: (+36 1)201-8188 web: www.postamuzeum.hu

Bankjegy- és Éremgyűjtemény/ Museu de la Moneda.

Szabadság tér 8-9, Districte V (Metro 2 (vermell) a Múzeum tér)

tel.: (+36 1)302-3000, 269-7460 web: www.mnb.hu

Postamúzeum/ Museu de Correus

Andrássy út 3, Districte VI (Metro 1 (groc) a *Bajcsy-Zsilinszkyoszy* ó 2 (vermell) ó 3 (blau) a *Deák tér*)

tel.: (+36 1)269-6838 web: www.postamuzeum.hu

Bélyegmúzeum/ Museu Filatèlic.

Hársfa u. 47, Districte VII (Tramvies 4 ó 6 a *Király utca*)

tel.: (+36 1)341-5526 web: www.belyegmuzeum.hu

MUSEUS DEL TRANSPORT

Kossuth Múzeumhajó/ Vaixell-Museu Kossuth.

Lánchíd (Pont de les Cadenes) a la vora de Pest (Tramvia 2 a *Lánchíd*)

web: www.europahajo.hu

Millenniumi Földalatti Vasúti Múzeum/ Museu del Metro del Mil·lenni

Soterrani de Deák Ferenc tér, Districte V (Metro 1, 2 ó 3 a *Deák tér*)

tel.: (+36 1)273-3840 web: www.km.iif.hu

Közlekedési Múzeum / Museu del Transport.

Városligeti krt. 11, Districte XIV (Metro 1 (groc) a *Széchenyi fürdő*)

tel.: (+36 1)363-2658 web: www.km.iif.hu

Vasúttörténeti Park/ Parc d'Història del Ferrocarril.

Tatai út 95, Districte XIV (Bus 30 a *Rokolya utca*. S'agafa a *Hősök tere*)

tel.: (+36 1)450-1497 web: www.vasuttortenetipark.hu

ESDEVENIMENTS

Budapest és una ciutat molt activa. El llistat que us oferim tot seguit recull els dies festius nacionals i els principals esdeveniments i festivals que s'hi organitzen anualment i de manera regular. No donem les dates exactes, ja que normalment varien d'any en any, però podeu consultar tot els detalls en les pàgines web que apareixen al costat de cada entrada.

***Gener:**

- **1:** Festa Nacional. Concert i gala d'Any Nou.

***Febrer:**

- Final de febre o principis de març: Ball de l'Òpera. www.operabal.com

***Març:**

- **15:** Festa Nacional. Dilluns de Pasqua.
- Finals de mes: Festival de Primavera de Budapest. www.festivalcity.hu

***Maig:**

- **1:** Festa Nacional. Dia del Treball.

***Juny:**

- Al voltant del dia 15: *Duna karnéval*. Festival folk de més d'una setmana. www.dunaart.hu
- Segona i tercera setmanes del mes. Festival d'Òpera.
- Segona quinzena de juny i primera de juliol. Festival d'Estiu de Ferencváros. Dura un mes. www.ferencvaros.hu
- 26-27: *Budapesti Bucsú*. Festival que commemora la sortida de l'últim soldat rus d'Hongria. www.festivalcity.hu

***Juliol:**

- Creuer Internacional del Danubi.
- Festival de Jazz de Budapest.
- Festival Medieval a Visegrád. www.visegrad.hu
- Festival d'Estiu de Budapest. www.viparts.hu
- A mitjans de mes: Sziget Festival. www.sziget.hu
- A finals de mes: Gran Premi d'Hongria de Fórmula 1. www.hungaroring.hu

***Agost:**

- **20:** Festa Nacional. Sant Esteve d'Hongria i Dia de la Constitució.
- Entre agost i setembre. Festival Jueu. www.jewishfestival.hu
- A finals de mes: Budapest Parádé. www.sziget.hu

***Setembre:**

- Primera quinzena: Festival Internacional del Vi. www.winefestival.hu
- Concurs internacional de Ballet de Budapest.

***Octubre:**

- Tercera setmana. Festival de la Tardor de Budapest. www.festivalcity.hu
- **23:** Festa nacional. Commemoració de la Revolució de 1956.

***Desembre:**

- **25:** Festa nacional. Nadal.
- **31:** Ball de l'Òpera i gala. www.viparts.hu

BUDAPEST DE NIT

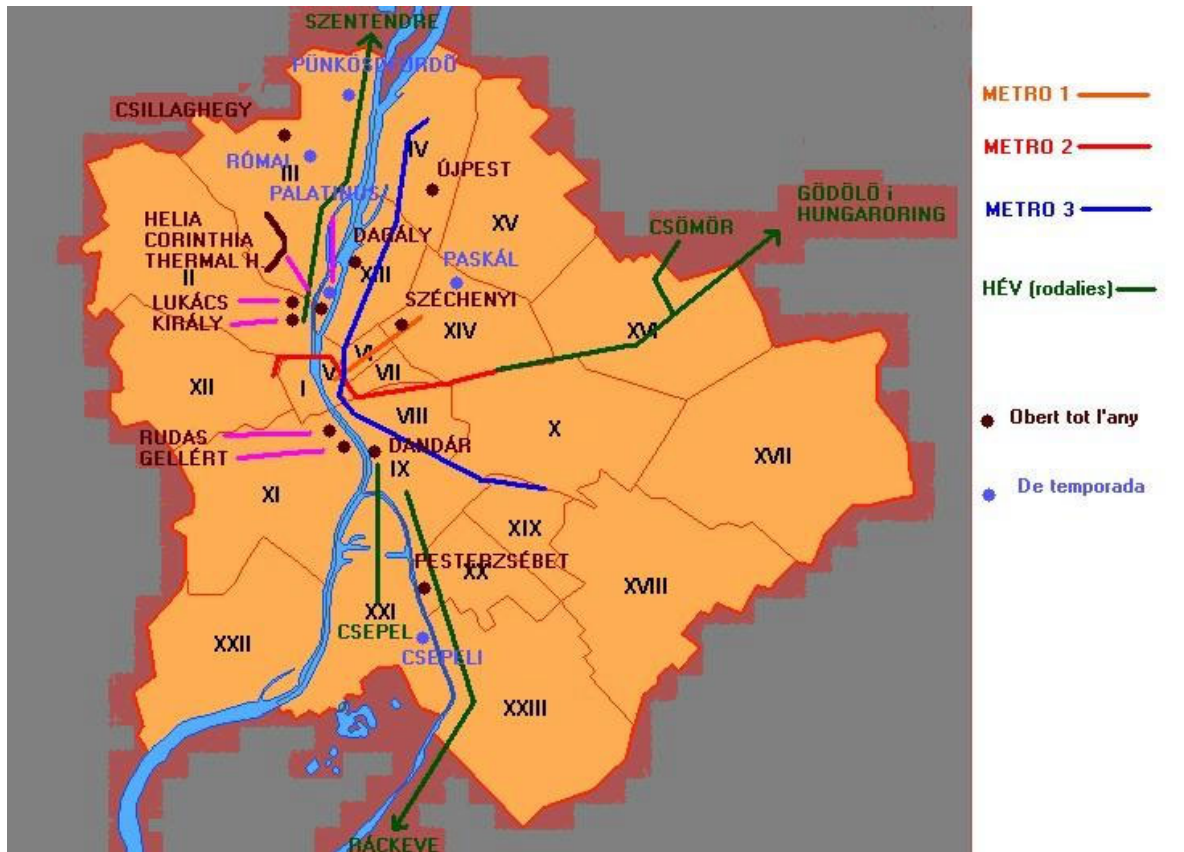
- **Belga Söröző**
Bem Rakpart 12, districte I. (Metro 2 (vermell) a “Batthyány tér”)
Telèfon: (+36 1) 201-5082
- **Dokk Jazz Bistro**
Hajógyári sziget 122, Illa d’Óbuda, districte III. (HÉV de Szentendre a “Árpád híd”)
Telèfon: (+36 1) 457-1023
- **Desperados Music Pub**
Kossuth Lajos utca 20, districte V. (Metro 2 (vermell) a “Astoria” o 3 (blau) a “Ferenciek”)
Telèfon: (+36 1) 317-5180
- **Fat Mo’s Club**
Veres Pálné utca 9, districte V. (Metro 3 (blau) a “Ferenciek”)
Telèfon: (+36 1) 267-3199
Web: www.fatmo.hu
- **Lido**
Szabadsajtó út 5, districte V. (Metro 3 (blau) a “Ferenciek”)
Telèfon: (+36 1) 338-2007
Web: www.lidobudapest.hu
Un dels llocs més elegants de la ciutat, amb concerts, sopars i festes.
- **Bahnhoff Budapest Music Club**
Nyugati tér, districte VI. (Metro 3 (blau) i tramvies 6 i 4 a “Nyugati pu.”)
Telèfon: (+36 1) 302-4751
Una de les discoteques més populars de la ciutat. És troba molt a prop de l’Estació de l’Oest (Nyugati) i del Center Comercial Westend.
- **Zorba Taverna**
Podmaniczky u. 18, districte VI (Metro 3 (blau) o tramvies 4 i 6 a “Nyugati”)
Telèfon: (+36 1) 332-7900
- **Alcatraz Club**
Nyár utca 1, districte VII (Metro 2 (vermell) a “Blaha L. Tér”)
Telèfon: (+36 1) 478-6010
Concerts i festes de música funky.
- **Old Man’s Music Pub**
Akácfa utca 13, districte VII (Metro 2 (vermell) o tramvies 4 i 6 a “Blaha L.”)
Telèfon: (+36 1) 322-7645

- **E-Klub**
Népliget, districte X. (Metro 3 (blau) a “Népliget”)
Web: www.e-klub.hu
Al costat del Planetari. 3 pistes de ball.
- **Zöld Pardon**
Pont Petőfi, a la banda de Buda, districte XI (Tramvies 4 i 6 a “Goldmann G.”)
Web: www.zp.hu
Tancat a l’hivern.

BANYS DE BUDAPEST

A Budapest hi ha uns 50 banys. N'hi ha de termals i d'aigües medicinals. Alguns porten uns 2000 anys en servei, mentre que altres van ser oberts a finals del segle XIX i principis del XX.

Mapa

CSILLAGHEGY

Adreça: Pusztakúti út 3, Districte III, Budapest

Com arribar-hi? HÉV (rodalies) de Szentendre a “Csillaghegy”, o bus 42.

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 250-1533

Temporada: Obert tot l'any.

Algunes característiques: Complex de més de 90.000 m². Disposa d'hotel, restaurant i diverses piscines. Va ser obert durant la segona meitat del segle XIX.

DAGÁLY GYÓGYFÜRDŐ

Adreça: Népfürdő utca 36, Districte XIII., Budapest

Com arribar-hi? Metro 3 (blau) a “Forgách utca” o tramvia 1 a “Árpád híd”.

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 452-4500

Temporada: Obert tot l'any.

Algunes característiques: Aquests banys van ser oberts el 1948. el 1956 van ser ampliat amb una piscina de 50 metres. El 1970 va començar a arribar aigua dels banys Széchenyi, fent així d'aquestes piscines uns nous banys termals. En l'actualitat hi ha 10 piscines de diverses mesures i temperatures.

DANDÁR GYÓGYFÜRDŐ

Adreça: Dandár u. 5-7, Districte IX, Budapest

Com arribar-hi? Tramvies 2 i 24, o bus 23 i 54. Els banys són a prop de Boráros tér (HÉV de Csepel).

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 215-7084

Temporada: Obert tot l'any

Algunes característiques: Van ser oberts el 1930 i reformats el 1936. La guerra no va destruir gaire les instal·lacions, i van ser reoberts el 1945. en principi només funcionaven amb fins sanitaris, però a partir de 1978 es van reconvertir en banys termals.

BANYS GELLÉRT

Adreça: Kelenhegyi út 2-4, districte XI., Budapest

Com arribar-hi? Tramvies 47 i 49, o bus 7 i 7A.

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 466-6166

Temporada: Obert tot l'any.

Algunes característiques: Aquest bany està a l'hotel Gellért, construït el 1918. hi ha també una piscina d'ones molt popular i un solàrium femení naturista.

KIRÁLY FÜRDŐ

Adreça: Fő utca 82-84, districte II, Budapest

Com arribar-hi? Metro 2 a “Batthyány tér” o HÉV de Szentendre a “Batthyány tér” o “Margit hid”.

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 202-3688

Temporada: Obert tot l'any.

Algunes característiques: El baixà turc Arslan va construir aquests banys l'any 1565, així podria disposar d'unes termes dins de la ciutat en cas de guerra. La seva forma actual data de 1796.

LUKÁCS FÜRDŐ

Adreça: Frankel leó u. 25-29, districte II.

Com arribar-hi? HÉV Szentendre a “Margit híd”, sortida “Budai hídfő”, tramvies 4 i 6.

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 326-1695

Temporada: Obert tot l'any.

Algunes característiques: El balneari que veiem avui en dia va ser construït el 1894, i era el més gran fins que es van acabar els banys Széchenyi. Però la història de l'explotació d'aquestes és molt anterior. Durant el segle XII, els cavallers de Sant Joan es dedicaven a la cura de malalts amb aquestes aigües, més tard van arribar les ordres de Rodes i Malta, que van construir balnearis.

PESTERZSÉBETI JÓDOS-SÓS GYÓGYFÜRDŐ

Adreça: Vizisport út 2, districte XX

Com arribar-hi? HÉV de Ráckeve a “Pesterzsébet Felső” o bus 23, 48 i 51.

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 283-0874

Horis: Obert tot l'any.

Algunes característiques: Construït durant els anys 20 del segle XX. A banda dels banys termal, hi ha una piscina d'ones que funciona a l'estiu.

RUDAS FÜRDŐ

Adreça: Döbrentei tér 9, districte I.

Com arribar-hi? Bus 7 o tramvia 18 (que surt de “Moszkva tér”).

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 356-1322

Horis: Obert tot l'any.

Algunes característiques: Aquests banys són un autèntic monument. El bany més antic està situat sota una cúpula de 10 metres, sostinguda per 8 columnes. Va ser construït durant la dominació otomana, el segle XV. A finals del segle XIX es va construir una piscina amb sauna.

SZÉCHENYI FÜRDŐK

Adreça: Állatkerti körút 11, dins del Városliget.

Com arribar-hi? Metro 1 (groc) a “Széchenyi fürdő”.

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 321-0310

Horaris: Obert tot l’any.

Algunes característiques: Els Szécheny són uns del banys més grans d’Europa. L’edifici va ser construït el 1913 i va ser decorat pels millors artistes d’Hongria. La piscina, que només funciona durant l’estiu, data de 1927. Veure pàg. 83

ÚJPESTI GYÓGYFÜRDŐ ÉS USZODA

Adreça: Árpád út 114-120, districte IV

Com arribar-hi? Metro 3 (blau) o bus 20 i 96.

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 369-0344

Horaris: Obert tot l’any.

Algunes característiques: Construït l’any 1974 substituint uns altres de finals del segle XIX. L’aigua arriba des dels banys Széchenyi.

DANUBIUS THERMAL & CONFERENCE HOTEL HELIA

Adreça: Kárpát u. 62-64, Illa Margarida / Margitsziget

Com arribar-hi? Bus 26, l’únic que entra a l’illa.

Pàgina web: www.danubiushotels.com/helia

Telèfon: (+36 1) 889-5800

Horaris: Obert tot l’any

DANUBIUS THERMAL HOTEL MARGITSZIGET

Adreça: Illa Margarida / Margitsziget

Com arribar-hi? Bus 26

Pàgina web: www.danubiushotels.com/thermalhotel

Telèfon: (+36 1) 889-4752

Horaris: Obert tot l’any

HOTEL AQUINCUM CORINTHIA

Adreça: Árpád fejedelem útja 94, districte III

Com arribar-hi? HÉV de Szentendre a “Timár utca”

Pàgina web: www.corinthiahotels.com

Telèfon: (+36 1) 436-4100

Horaris: Obert tot l’any.

Algunes característiques: Tot i que l’hotel es troba a Óbuda, l’aigua és la mateixa que la dels banys de l’Illa Margarida.

CSEPELI STRANDFÜRDŐ

Adreça: Hollandi út 14, Illa de Csepel.

Com arribar-hi? HÉV de Csepel a l'última estació, o bus 71.

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 277-6576

Horaris: de maig a fi de temporada (cap a l'octubre)

Algunes característiques: Piscines construïdes el 1961 aprofitant el descobriment d'aigües minerals

PALATINUS STRANDFÜRDŐ

Adreça: Margitsziget / Illa Margarida

Com arribar-hi? Bus 26.

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 340-4505

Horaris: de maig a fi de temporada.

Algunes característiques: A principis del segle XX, era una platja fluvial del Danubi. El 1921 es va construir la primera piscina. Avui els banys són un complex de piscines que reben aigües termals del subsòl de l'Illa.

PASKÁL STRANDFÜRDŐ

Adreça: Egressy út 121, districte XIV

Com arribar-hi? Troleibús 77 i 82

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 252-6665

Horaris: Obert de maig a fi de temporada.

PÜNKÖSFÜRDŐI STRAND

Adreça: Királyok útja 272, districte III

Com arribar-hi? HÉV de Szentendre.

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 388-9740

Horaris: Obert de juny a l'agost.

RÓMAI STRANFÜRDŐ

Adreça: Rozgonyi Pirooska utca 2

Com arribar-hi? HÉV de Szentendre a "Békásmegyer"

Pàgina web: www.spasbudapest.com

Telèfon: (+36 1) 388-9740

Horaris: De maig a fi de temporada.

DE COMPRES

- Què comprar a Budapest?
- Mapa de zones comercials.
- Els centres comercials
 - Centre Comercial Mammut
 - Westend City Center
 - Altres centres comercials
- Grans magatzems
- Altres llocs i zones comercials.

QUÈ COMPRAR A BUDAPEST

Budapest és una mena de gran mercat, potser el més gran de l'Europa central. Aquí hi trobareu de tot. La ciutat disposa de més de 10 centres comercials, una xarxa d'uns 20 mercats, a banda de diversos carrers iavingudes comercials.

Com que la oferta és tan gran, potser us serà útil saber on podeu trobar el que busqueu o bé, alguns suggeriments sobre què comprar.

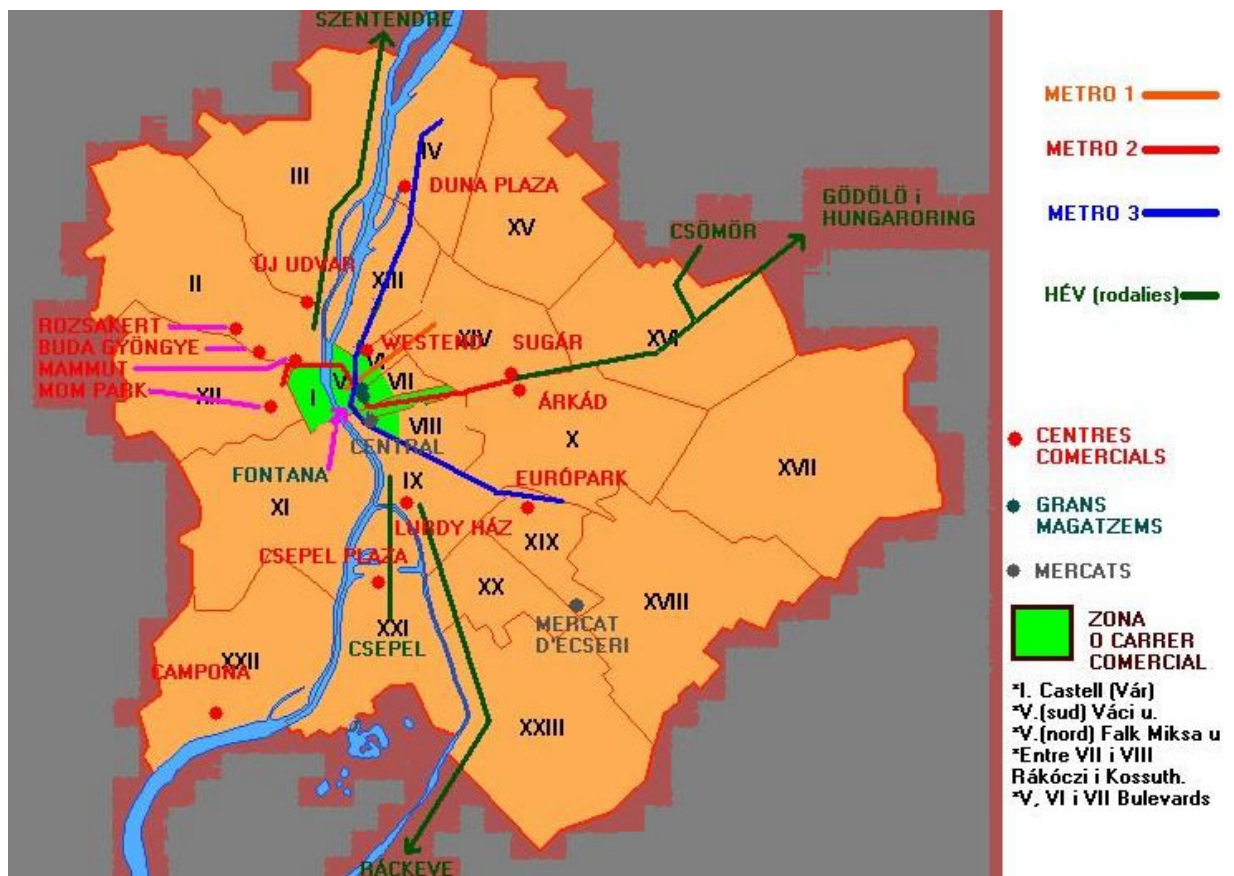
Què comprar?

Potser us interessaria portar regals o records de la vostra estadia a Hongria. Doncs entre d'altres, i a banda de les clàssiques samarretes i/o clauers, podeu portar productes d'artesanania, com ara tota mena de talles en fusta representant nines amb vestits tradicionals de diverses regions o d'altres coses com llapisos, joiers, coberts o bastons gravats o pintats amb motius hongaresos. També hi ha productes de ceràmica en formes petites figuretes d'hongaresos amb vestits tradicionals, eines de cuina o imants. Una mica més cars, però també molt típics i de bona qualitat són els brodats i els vestits tradicionals. De tota manera i per desgràcia, a les botigues de records també hi ha coses que no tenen res a veure amb Hongria, sinó amb el que els turistes poc informats volen trobar. Per exemple, heu de saber que si compreu *matriotxques*, (les nines que dins tenen una altra més petita, i una altra etc.) o records de l'exercit roig, no són pas records hongaresos, sinó russos.

També podeu portar productes alimentaris típics, per exemple l'embotit "*Pick Szalami*", la famosa *pàprika* (pebrot), la molguda es ven en paquets que indiquen si és picant (erős) o dolça (édes). Per beure podeu triar un dels famosos vins hongaresos com els Tokaji, el licor d'herbes "*Unicum*" o alguna de les nombroses cerveses hongareses.

Mapa

CENTRE COMERCIAL I D'ENTRETENIMENT „MAMMUT.”

***Adreça:**

Mammut Bevásárló és Szórakoztató Központ
Lövház utca. 2-6. (Districte II) 1024 Budapest.

***Com arribar-hi?:**

Metro: Línia 2 (Vermella) a “Moszkva Tér”. Bus i Tramvia: més de 15 línies. Moszkva tér és un nus principal de comunicació a Buda.

***Horaris generals:**

De dilluns a dissabte: 10 a 21.
Diumenge: 10 a 18

***Informació:**

*Telèfons: +36 (1) 345-8020; 345-8333

*Internet: www.mammut.hu

***Característiques:**

*Any d'obertura: Edifici I: 28 agost de 1998, i l'edifici II: 28 setembre de 2001.

*Superfície: 103.000 m²

*Botigues: 320, de les quals 34 són bars o restaurants.

*Bars i/o restaurants: 34

*Cinema: 13 sales

*Pàrking: 1200 places.

***Altres característiques:**

Aquest és un dels centres comercials més populars de Budapest., ja que està situat a només 100 metres de Moszkva tér (plaça de Moscou), el nus de transport públic més important de Buda i rep entre 250.000 i 300.000 visitants per setmana. El “Mammut”, com s'anomena popularment, està dividit en dos edificis, el més antic ‘Mammut I’ està unit al ‘Mammut II’ per una passarel·la en la penúltima planta. La decoració està inspirada en l'era prehistòrica, amb reproduccions d'ossos, pintures rupestres, etc.

WESTEND CITY CENTRE

***Adreça:**

Westend City Center
Váci út 1-3 (District VI) 1062 Budapest.

***Com arribar-hi?:**

Metro 3 (Blau) i amb els tramvies 4 i 6 a “Nyugati”

***Horaris generals:**

Cada dia de 8 a 23.

***Horari de Botigues:**

De dilluns a dissabte: 10:00 - 21:00

Diumenge: 10:00 - 18:00

***Informació:**

Telèfon: +36 (1) 238-7777

Internet: www.westend.hu

***Característiques:**

Any d'obertura: 12 novembre de 1999.

Superfície: 194.000 m².

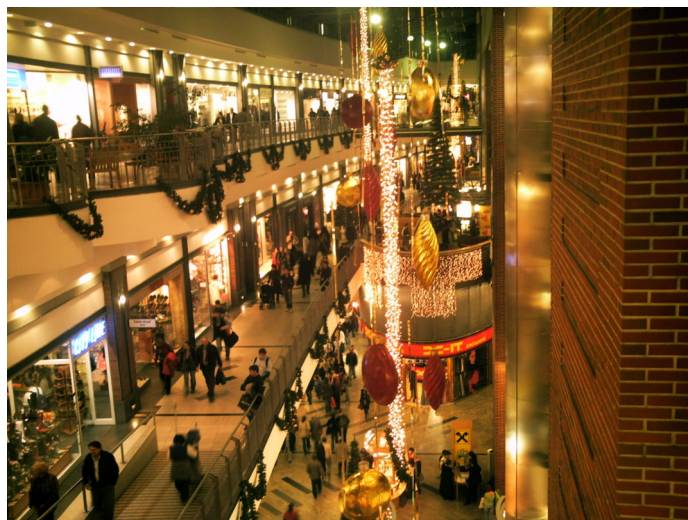
Botigues: 389 i 33 parades mòbils.

Restaurants i bars: 33

Cinema: 14 sales.

Pàrking: 16.800 m².

***Altres Característiques:** Westend és el centre comercial més gran d'Europa central. Entrant des del subterrani la primera cosa que es troba és una impressionant cascada de 20 metres d'alt. Aquí hi trobareu pràcticament de tot, des de cinemes a botigues de tota mena fins i tot un hotel. També destaca el terrat de l'edifici, d'on es pot veure un bon panorama de Budapest.

ALTRES CENTRES COMERCIALS

ÁRKÁD:

*Adreça: Örs Vezér tere 25

*Com arribar-hi?: Metro 2 (vermell) a “Örs Vezér tere”

*Horaris generals: Feiners de 10 a 21h.; Dissabtes de 10 a 19h.

*Informació:

- Telèfon: (+36 1) 434-8200
- Internet: www.ece.hu

*Característiques:

Superfície: 42.000 m.

Botigues: 170

Pàrking: 1300 places.

Any d'obertura: 2002.

BUDA GYÖNGYE

*Adreça: Szilágyi Erzsébet Fásor 121, 1026 Budapest (Districte II)

*Com arribar-hi?: Tramvia 56 i autobusos 22, 56 i 156 (tots surten de Moszkva tér)

*Informació:

- Telèfon: (+36 1) 275-0839
- Internet: www.budagyongye.com

*Característiques:

Botigues: unes 130

Restaurants i bars: 8

Any d'obertura: 1994.

CAMPONA

*Adreça: Nagytétényi út 37-43, 1222 Budapest (Districte XXII).

*Com arribar-hi?: Bus 3 a “Nagytétény”

*Horaris: De dilluns a dissabte 10 a 20h.; diumenge 10 a 19h.

*Informació:

- Telèfon: (+36 1) 424-3000
- Internet: www.campona.hu

*Característiques:

Botigues: 140

Restaurants i bars: 14

Cinema: 11 sales

Pàrking: 1400 places.

Any d'obertura: 1999.

CSEPEL PLAZA

*Adreça: Rákóczi F. út 154-170, Bp (Districte XXI) .

*Com arribar-hi?: HÉV (Rodalies) direcció Csepel a “Szent Imre tér”

*Horaris generals: De dilluns a dissabte: 10-20 i Diumenge: 10-19

*Informació:

- Telèfon: (+36 1) 425-8111
- Internet: www.csepelplaza.net

*Característiques:

Superfície: 15.000 m.

Botigues: 74

Restaurants i bars: 10

Cinema: 7 sales

Pàrking: 450.

Any d'obertura: 1997.

DUNA PLAZA

Adreça: Váci út 178 (Districte XIII) .

*Com arribar-hi?: Metro 3 (blau) a “Gyöngyösi utca”

*Horaris generals: Feiners de 10 a 21h. Caps de setmana de 10 a 19h.

*Informació:

- Telèfon: (+36 1) 465-1666
- Internet: www.dunaplaza.net

*Característiques:

Superfície: 34.000 m.

Botigues: 200

Restaurants i bars: 16

Cinema: 11 sales

Pàrking: 1600.

Any d'obertura: 1996.

EUROPARK

*Adreça: Üllői út 201 (Districte XIX)

*Com arribar-hi: Metro 3 (Línia blava) a “Határ utca”

*Horaris generals: feiners de 10 a 18h., Dissabtes de 10 a 13h.

*Informació:

Telèfon: (+36 1) 347-1549

LURDY HÁZ

*Adreça: Könyves Kálmán krt. 12-14 (Ferencváros, districte IX) ,1097 Budapest.

*Com arribar-hi?: Metro 3 (blava) a Népliget; Bus 103; tramvies 1, 30 i 30A; HÉV: Vagóhíd.

*Informació:

- Telèfon: (+36 1) 456 1200
- Internet: www.lurdyhaz.hu

*Característiques:

*Superfície: 62.000 m.

*Botigues: 120

*Cinema: 10 sales.

*Pàrking: 3.000 places (1250 exteriors i 750 subterrànies)

*Visitants: entre 80.000 i 120.000 per setmana.

*Any d'obertura: 1998.

MOM PARK

Adreça: Alkotás út 53 (Districte XII).

Com arribar-hi?: Tram 59, 61, Bus 8, 139

Horaris generals: Dilluns a Dissabte 10-20h; Diumenge 10-18

Informació:

- Telèfon: (+36 1) 487 5501
- Internet: www.mompark.hu

Característiques:

Cinema: 9 sales

Pàrking: 1500 places.

PÓLUS CENTER

Adreça: Szentmihályi út 131 (Districte XV) .

Com arribar-hi? Bus des de "Keleti pu." Metro 2 (vermell)

Horaris generals: Feiners de 10 a 20h.; caps de setmana de 10 a 19h.

Informació:

- Telèfon: (+36 1) 414-2145
- Internet: www.polus.com

Característiques:

Superfície: 56.000 m.

Botigues: 253

Restaurants i bars: 27

Cinema: 6 sales

Pàrking: 2500 places.

Any d'obertura: 1996.

RÓZSAKERT

Adreça: Gábor Áron u. 74-78 (Districte II) .

Com arribar-hi? Bus 5, 22, 49, 56E

Horaris: Feiners 10 a 20h.; dissabte 10 a 19h.; Diu 10 a 16h.

Informació:

- Telèfon: (+36 1) 391 5998
- Internet: www.rozsakert.hu

Característiques:

Botigues: 100

Restaurants i bars: 9

Pàrking: 250.

Any d'obertura: 1998.

SUGÁR

Adreça: Örs Vezér tér 24 (Districte XIV) 1148 Budapest .

Com arribar-hi?: Metro 2 (vermell) a “Örs Vezér tér”

Horaris generals: feiners 9-20 ;dissabtes: 9-17; diumenges 9-15

Informació:

- Telèfon: (+36 1) 469-5300
- Internet: www.sugar.hu

Característiques:

Superfície: 30.000 m.

Botigues: 40

Any d'obertura: 1980.

ÚJUDVAR

Adreça: . Bécsi út 38-44

Com arribar-hi?: Tram 17 a “Kolosy tér”, HÉV de Szentendre a “Szépvölgyi út”

Informació:

- Telèfon: (+36 1) 437-8383,

Característiques:

Cinema: 5

GRANS MAGATZEMS

CORVIN ÁRUHÁZ

Adreça: Blaha Lujza tér 1-2; Districte VIII, Budapest

Com arribar-hi? Metro 2 (vermell) , tramvia 4 ó 6 ó bus 7 i 7A a “Blaha Lujza tér”

Telèfon: (+36 1) 338-4160

Horaris: De dilluns a divendres de 9 a 19h.; dissabtes de 10 a 15h.

Algunes característiques: És un dels primers grans magatzems establerts a Budapest, ja que va obrir les seves portes el 1926. Té un supermercat dels més grans d'Hongria.

FONTANA

Adreça: Váci utca 16; Districte V, Budapest

Com arribar-hi? Metros 1, 2 ó 3 a Deák tér.

Telèfon: (+36 1) 266-6400

Horaris: De dilluns a divendres de 10 a 19h, dissabtes de 10 a 15h.

Algunes característiques: Està al costat de l'hotel Taverna, al carrer més comercial de la ciutat, Váci utca. Hi trobareu principalment moda d'home i dona.

ALTRES ZONES I LLOCS PER COMPRAR.

MERCAT CENTRAL.

Adreça: Várház körút 1-3, Districte IX, Budapest

Com arribar-hi: Tramvies 47, 49, 2, 2A (Szabadság híd) o Metro 3 (blau) a “Kálvin tér”.

Pàgina web: www.piaconline.hu

Telèfon: (+36 1) 217-0052

Horaris: dilluns de 6 a 17; dimarts a divendres de 6 a 18; Dissabte de 6 a 14

Característiques: Sens dubte, el millor mercat de Budapest. Aquí hi trobareu els productes més frescos i de més alta qualitat de la ciutat. A banda de això, l'edifici és un monument destacat del centre de Pest. (Veure pàg. 31)

MERCAT ECSERI (Használtcikk piac).

Adreça: Nagykörösi út 156, Districte XIX, Budapest.

Com arribar-hi: Bus 154 des de “Határ út” (Metro 3, blau) o bus 54 des de “Boráros tér” (HÉV Csepel) a “Fiume út” en tots dos casos.

Telèfon: (+36 1) 282-9563

Horaris: De dilluns a dissabte de 7 a 14h.

Característiques: Mercat de coses de segona mà. Aquí es poden trobar objectes del regiment comunista, mobles modernistes, llibres vells o gairebé qualsevol cosa que et pugui venir en ment.

BARRI DEL CASTELL.

Adreça: Districte I, (Vár negyed) Budapest

Com arribar-hi: Bus “Vár” des de “Moszkva tér” (Metro 2, vermell)

Característiques: En aquest barri, potser el més turístic, trobareu tota mena d'objectes folklòrics o tradicionals hongaresos.

CARRER DE VÁC.

Adreça: Váci utca, Districte V, Budapest

Com arribar-hi: Metro 1 (groc) a “Vörösmarty”, metro 2 i 3 a “Deák tér”

Característiques: En aquest carrer trobareu dos centres comercials, a més a més d'un munt de botigues d'art folklòric, de moda, agències de viatge, restaurants etc. (Veure pàg.32)

AVINGUDES DE KUSSUTH I RÁKÓCZI.

Adreça: Kossuth út i Rákóczi út, Entre el Districte V i l'Estació de l'Est (Keleti pu.)

Com arribar-hi: Metro 3 (blau) a “Ferenciek”, metro 2 (vermell) a “Keleti”

Característiques: Aquest axis va ser el primer en tenir enllumenat elèctric de Budapest. Avui encara es troba entre les zones més comercials de la ciutat.

ELS BULEVARDS

Adreça: Kis Körút (Károly, Múzeum i Várház körút) Districte V

Nagy Körút (Teréz, Erzsébet i József Körút) Districtes VI, VII i VIII.

Com arribar-hi: Els tramvies 47 i 49 recorren el Kiskörút, i el 4 i 6 en Nagykörút.

Característiques: Zona de compres i restaurants molt popular entre hongaresos i turistes.

CARRER FALK MIKSA. (ANTIGUITATS)

Adreça: Falk Miksa utca, Districte V, (Entre el Parlament i szent István Körút)

Com arribar-hi: Tramvies 2, 2A, 4 i 6, o Metro 2 (vermell) a “Kossuth tér”.

Característiques: Aquesta és la zona dels antiquaris de Budapest, amb moltes botigues i galeries.

MENJAR A BUDAPEST

- Gastronomia
- Productes hongaresos
- Llistat de plats
- Menú
- Restaurants
- Cafès i pastisseries

AH

GASTRONOMIA

QUAN I QUÈ MENGEN ELS HONGARESOS.

***Esmorzar:** Normalment es fa entre les set o les vuit del matí. L'esmorzar tradicional tenia una importància gairebé com el dinar del migdia, ja que es feia en grans quantitats. Últimament, amb les presses de la gran ciutat, per desgràcia, cada vegada es menja menys i una mica diversament. Un esmorzar tradicional podria consistir en ,més o menys, aquestes coses:

En principi un cafè amb unes quantes llesques de pa de pagès. “On és la diferència?” Podríeu preguntar. Doncs en tot allò que es posa sobre les llesques. Per exemple, al costat del plat de pa, que segurament no serà torrat, us posaran un altre plat amb pebrots frescos (*paprika*) dolços i/o picants, un altre amb tota mena d'embotits (*kolbász*), formatge (*sajt*), cansalada (*szalonna*) que pot ser fregida, cogombrets (*savanyú uborka*), ous fregits, un recipient amb mantega (*vaj*) o bé amb el tradicional ‘*túró*’ que és una mena de mató. És clar, també hi trobareu diversos tipus de melmelades (*lekvár*) tot i que com veieu, predomina el salat. La manera de menjar tot això també és una mica diversa a com es fa aquí. De la llesca de pa, preneu un peça més petita i poseu-li a sobre o mató o mantega, després tal·leu una mica de pebrot i mengeu tot junt, potser aquesta era la cosa més estranya per a un estranger. Després feu el mateix amb els embotits i les altres coses, prenent un cogombret entre mos i mos.

***Dinar:** Es pren entre les 12 i les 14h. Normalment consta de dos plat principals. El primer acostuma a ser una sopa, mentre que el segon és quelcom de més pesant, molt sovint carn, acompanyat amb una petita amanida que pot ser de fruita i/o cogombres en vinagre. Una cosa que us cridarà l'atenció és que amb cert tipus de sopa us portaran per una banda el brou, sense res més, i per altra la pasta i les verdures cuites, de les que en afegireu al brou segons el vostre gust.

***Sopar:** Es pren entre les 19 i les 20 h. El sopar tradicional familiar és molt semblant a l'esmorzar: llesques de pa i tota mena de pebrots, cansalada, embotits, mantega, a banda de certs tipus de carns fredes. Aquesta era la hora en que es retrobava tota la família i per tant el sopar hongarès era l'ocasió de menjar i parlar fins a l'hora d'anar a dormir.

PRODUCTES DE LA CUINA HONGARESA.

PAPRIKA

Sense cap mena de dubte, la **paprika**, pronunciat ‘pàprica’, és l’espècia reina d’Hongria. Potser podríem pensar que no és més que pebre vermell, i tècnicament seria així, però és com dir que el cava no és més que suc de raïm. Les races de pebrots i el mètode d’elaboració, donen a aquesta espècia un gust, un color, un aroma i unes propietats úniques. És imprescindible per a preparar plats tradicionals com ara el *gulasch*, (en hongarès “*gulyásleves*”) sopes de peix, pollastre i qualsevol plat que porti el cognom *paprikás*. Els principals punts de producció són Kalocsa i Szeged, al sud del país. Hi ha diverses varietats, però en termes generals hi trobareu *édes*, o dolça, i *erős* o picant. És ven tant en pols, amb uns colors que van des del carbassa fins al vermell-foc, com en pasta, i, és clar, fresc, amb gran quantitat de formes i colors.

EMBOTITS

Els embotits més famosos d’Hongria venen del sud del país, concretament de la comarques de Csongrád i de Békés. El salami (*Szalami*) Pick, de Szeged, és símbol de qualitat en tot el país, i fins i tot fora de les fronteres magiars. També són importants les salsitxes (*kolbász*) de les ciutats de Gyula i Békéscsaba, també al sud del país.

FORMATGE, MATÓ I CREMA AGRA.

Existeixen diversos tipus de **formatges** (*sajt*) a Hongria, la majoria elaborats amb llet de vaca. Entre d’altres citarem el *Karaván*, que és fumat i semidur, el *Pannonia* dur amb grans forats, l’*Anikó*, formatge molt suau de vaca, o el *Márványsajt*, formatge blau molt gras o el *Gomolya* que és un formatge suau d’ovella amb un aroma molt intens.

El **mató**, en hongarès *túró*, és una mena de formatge fresc amb un índex de greix que varia entre el 5% (*sovány*), el 15% (*félzsíros*) i el 35% (*zsíros*). S’hi poden preparar dolços, com el popular “*túró-rudi*”, un tubet de mató cobert de xocolata, o plats salats, com tots els anomenats “*túrós*”.

La **crema agra** (*tejföl*) és un ingredient fonamental en la cuina hongaresa. Podríem dir que està a mig camí entre la llet i el iogurt. Complementa sopes, estofats i fins i tot, postres.

VINS, CERVESES, LICORS...

VINS DE TOKAJ

Pot ser els vins més famosos d’Hongria i uns dels millors d’Europa. D’ells, deia el rei Lluís XIV de França que eren *Vinum regum, rex vinorum*, és a dir “vi de reis, rei dels vins”. Es produeixen a l’oest de Budapest, al voltant del poble de Tokaj, molt a prop de la ciutat de Miskolc. Són vins blancs tant secs com dolços. Durant molt de temps hi havia la creença de que aquest vi contenia or que les vinyes prenien del subsòl. Fins i tot el 1779 un diari va publicar que s’havia trobat un raïm d’or. L’emperadriu Maria Teresa va ordenar de portar-lo cap a Viena per a estudiar-lo, descobrint que les vetes daurades no eren més que el propi suc solidificat per l’acció del sol!

Hi existeixen diversos tipus, però destaca el *Tokaji Aszú*. Diuen que els orígens d'aquesta varietat daten del segle XVII, quan, davant de l'avanç de l'exercit turc, Zsuzsanna Lórántffy, esposa del príncep György Rákóczi, va ordenar posposar la producció de vi, deixant els raïms emmagatzemats. Aquests es van arrugar i cobrir d'un fong anomenat *botrytis cinerea*, que entre d'altres coses va assecar els raïms i apujar el seu sucre un 70% donant un suc molt diferent al que eren acostumats.

VINS D'EGER

Aquesta regió vinícola es troba al voltant de la ciutat d'Eger, molt a prop de Tokaj. Els seus vins són, pel contrari, negres, i els més coneguts són *l'Egri Leányka* i *l'Egri Bikavér*, o 'sang de brau'. Es diu que el nom d'aquest últim ve del temps de la invasió turca. El 1552, els habitants d'Eger, després de resistir cinc setmanes d'asedi, estaven al límit de les seves forces. Llavors el capità István Dobó va ordenar obrir els cellers o repartir vi entre tots els soldats. Els turcs en veure que després de beure d'allò vermell els hongaresos recuperaven les forces, pensaren que era sang de brau, i van creure que el millor que podien fer és tocar el dos. Fins a 40 anys després no van tornar a atacar Eger.

L'UNICUM

Diuen que el 1790 l'emperador d'Àustria, Josep II, va cridar entusiasmat: *Unicum!* És a dir: "és únic!", quan va beure la mescla d'herbes que el doctor Zwack havia preparat. Aquest licor era en un principi una mena de medicament per l'estómac. L'any 1840 la família Zwack va fundar una destil·leria a Pest i va començar a comercialitzar-lo. Està compost de més de 40 herbes, però la recepta només la sap la família Zwack. Si us interessa el tema, podeu visitar el seu museu. Veure pàgina 126

CERVESES

Hongria és també un gran productor de bones cerveses, o en hongarès *sör*. Les més famoses són les rosses i de tipus Pilsen, mentre que les negres no tenen tanta acceptació. És podria dir que la capital cervesera d'Hongria es troba al barri de Kőbánya, el districte X de Budapest, on es produeix la marca Dreher, una de les millors del país. Si us interessa el tema, podeu visitar el seu museu. Veure pàgina 126

PÁLINKA

La *pálinka* o *szilvapálinka* és el licor que en català es coneix com aiguardent de prunes i és molt popular a Hongria. Tradicionalment s'elabora en regions a prop d'Ucraïna, Szatmár i Bereg. La *pálinka* més famosa és la de la destil·leria de Kisvárd.

LLISTAT DE PLATS HONGARESOS

Aquest llistat us resultarà útil en triar el que prendreu al restaurant.

Entrants (előételek):

- Hideg libamáj /*hídeg lábamái*/: Fetge d'oca fregit amb greix i all.
- Hortobágyi húsos palacsinta /*hörtobadji húixox pàlatxínta*/: Creps farcides de carn i cansalada fumada amb crema agra.

Sopes (levesek):

- Gulyásleves /*gúiaixlèveix*/: El plat hongarès més internacional. Veure pàg.: 155
- Gyümölcsleves /*djümoltxlèveix*/: Sopa freda de fruites.
- Halászlé /*hàlasli*/: Sopa de peix d'aigua dolça.
- Jókai-bableves /*iòkai bàbleveix*/: És una mena de favada asturiana.
- Lebbencsleves /*lèb-bentxleveix*/ i Tarhonyaleves /*tàrhonyaleveix*/: Són dos tipus de sopa de pasta.

Segons plats (Főételek):

- Balatoni fogas /*bàlatonifogaix*/: Plat de perca del llac Balaton.
- Erdélyi fatányéros /*èrdii fatànyeroix*/: Plat de carn transilvà.
- Paprikás csirke /*pàprikaix txírke*/: Pollastre amb salsa de paprika.
- Pörkölt /*pòrkolt*/: Estofat de carn i salsa picant amb pasta i crema agra.
- Rostélyos /*ròixti-ioix*/ Costelles de bou amb espècies.
- Tokány /*tòkany*/ Estofat de carn amb verdures.
- Töltött káposzta /*tòltot kàposta*/: Fulls de col farcides amb carn, arròs i espècies.
- Túrós csusza /*túroix txússa*/: Pasta fregida amb bacon i mató. Veure pàg.: 155

Postres (Desszertek):

- Dobostorta /*dòboixtòrta*/: Pastís de xocolata i sucre cremat.
- Gundel palacsinta /*gúdel pàlatxínta*/: Creps farcides de nous, sucre i canyella amb salsa de xocolata.
- Palacsinta /*pàlatxínta*/ Creps hongareses. Són molt populars. Veure pàg.: 156
- Rétes /*riteix*/: Dolç de pasta fullada farcit, principalment, de fruita, mató o llavors de rosella.
- Túrós gombóc /*túroix gòmbots*/: Mandonguilles de mató, sèmola de blat de moro i ou. Se serveix amb pa ratllat i crema agra.

Paraules gastronòmiques útils:

Leves /*lèveix*/ Sopa.

Paprikás /*pàprikaix*/ Plats preparats amb salsa de paprika (pebre vermell)

Rántott /*ràntot*/: Empanat.

Töltött /*tòltot*/ Farcit.

Túrós / Plats preparats amb mató.

UN MENÚ HONGARÈS

Us proposem tres plats típics de la cuina hongaresa. Les receptes són força fàcils, així potser us vingui de gust obrir boca abans d'arribar a Hongria, o bé, un cop que torneu a casa, podeu recordar amb una mica de nostàlgia allò que vau tastar durant les vacances a Budapest.

UN PRIMER PLAT: "GULYÁSLEVES"

INGREDIENTS

600 g. De carn de vedella.
2 cebes grans.
50 g. de greix.
4 grills d'all.
Pebre vermell o paprika.
Sal.
2 pastanagues mitjanes.
1 arrel de julivert.
2 tomàquets pelats.
2 pebrots frescos.
2 brots d'api.
400 g. de patates.
Pasta fina.

Talleu l'all i la ceba en trocets molt fins i sofregiu en el greix fins que quedi de color daurat. Retireu la cassola del foc i afegiu-hi la carn tallada en daus, la sal i després la paprika, fins que una capa ho recobreixi tot. Deixeu que s'afogui fins que la carn estigui mig cuita, llavors s'afegeixen les verdures i es cobreix tot amb 1,5 l. d'aigua, es deixa cuir uns 15 ó 20 minuts fins que la carn i les patates estiguin llestes. Per últim poseu-hi la pasta al vostre gust. El *gulyásleves* se serveix molt calent i es menja amb pa i vi.

UN SEGON PLAT: "TÚRÓS CSUSZA"

INGREDIENTS

500 g. de pasta.
400 g. de mató (o formatge fresc).
Sal.
Pebre.
100 g. de cansalada fumada.
Oli.

Bullir la pasta en aigua amb sal. En una altra paella es fregeix la cansalada fumada tallada molt fina. Mentrestant s'escorre la pasta i es mescla bé amb el mató i el pebre (i amb crema agra, si ve de gust). Un cop fet això, afegiu la mescla a la paella on es fregeix la cansalada i deixeu que s'acabi de fer durant uns pocs minuts.

UNES POSTRES: “PALACSINTA”

INGREDIENTS:

200g de farina.
Una mica de sal.
2 ous.
250 ml de llet.
100 ml de soda.
Oli.
2 ó 3 cullerades de sucre.

Bateu els ous amb el sucre. Tot seguit afegiu a poc a poc la llet i la farina mentre continueu batent la mescla. Per donar la consistència cremosa necessària, afegiu la soda. “Pinteu” una paella amb una mica d’oli i escalfeu-la bé, poseu-hi una cullerada de la massa de *palacsinta* que repartireu per tota la superfície. La crep s’ha de fregir per tots dos costats. Un cop fetes, es poden menjar soles o farcides de diverses cremes.

RESTAURANTS

A Budapest n'hi ha centenars de restaurants de tota mena. La paraula més general per a restaurant és “*Étterem*”, però els més tradicionals es diuen “*Vendéglő*”, que podriem traduir com a “posada”, i per últim, ens trobem els “cafès”; molts d'ells serveixen dinars i sopars, que afegeixen al seu nom el mot “*Kávéház*” o la paraula francesa “*Café*”. Tot seguit us en donem un llistat amb alguns d'ells. Estan ordenat per districte, i dins del seu districte, alfabèticament. Si no indiquem res més, vol dir que el restaurant serveix especialitat hongareses.

- **Gundel**
Állatkerti út 2, al Városliget, Districte XIV. (Metro 1, groc, a “Hősök tere”)
Telf.: (+36 1) 468-4040
Web: www.gundel.hu
Fundat el 1894. Té fama de ser el millor restaurant d'Hongria, i un dels millors del món. Evidentment, els seus preus no són per a totes les butxaques, però si hi aneu, recordeu que haureu de vestir d'una forma elegant, ja que no s'admet qualsevol tipus de roba.
- **Alabárdos**
Országház utca 2, Districte I (Metro 2, vermell, a “Moszkva tér”, o busz “Vár”)
Telf.: (+36 1) 356-0851
www.alabardos.hu
- **Arany Kaviár** (Cuina Russa)
Ostrom utca 19, Districte I (Metro 2, vermell, a “Moszkva tér”)
Telf.: (+36 1) 201-6737
- **Café Pierrot**
Fortuna utca 14, Districte I (Metro 2, vermell, a “Moszkva tér”, o busz “Vár”)
Telf.: (+36 1) 375-6971
A la nit es transforma en un cafè amb música de piano en directe.
- **Kacsa**
Fő utca 75, Districte II (Metro 2, vermell i HÉV de Szentendre a “Batthyány”)
Telf.: (+36 1) 201-9992
Especialitzat en plats d'ànec (*Kacsa*, pronunciat /kàtxa/, en hongarès.) A la nit té música de violí i piano en directe.
- **Remiz**
Budakeszi út 5, Districte II (Bus 22, que surt de Moszkva tér)
Telf.: (+36 1) 200-3843
www.remiz.hu
Restaurant de menjar a l'ast.

- **Kisbuda Gyöngye**
Kenyeres utca 34, Districte III (Tramvia 17 des de “Margit híd”)
Telf.: (+36 1) 368-6402
Decorat a l’estil canvi de segle (del XIX al XX)
- **Café Kör**
Aranykéz utca 2, Districte V (Metro 1, 2 i 3 a “Deák Ferenc tér”)
Telf.: (+36 1) 311-0053
- **Cyrano** (francès)
Kristóf tér 7-8, Districte V
Telf.: (+36 1) 266-3096
Aquest restaurant va ser escenari de la pel·lícula “Cyrano de Bergerac”
- **Dionysios** (Grec)
Belgrád rkp. 16, Districte V
Telf.: (+36 1) 318-1222
- **Fatál**
Vaci utca 67, Districte V. (Metro 1 (groc) a “Vörösmarty tér”)
Telf.: (+36 1) 266-2607
El nom del restaurant, tot i semblar una paraula llatina, significa “Plat de Fusta”, i és en aquests plats en els que se serveixen els dinars.
- **Kárpátia**
Ferenciek tere 7-8, Districte V
Telf.: (+36 1) 317-3596
www.karpatia.hu
- **La Fontaine** (francès)
Mérleg utca 10, Districte V
Telf.: (+36 1) 318-8562
- **Lou Lou** (francès)
Vigyázó F. Utca 4
Telf.: (+36 1) 312-4505
- **Mátyás Pince**
Március 15. tér, Districte V
Telf.: (+36 1) 318-1693
Restaurant típic hongarès, amb plats de Transsilvània també. Bons preus.
- **Belcanto**
Dalszínház utca 8, Districte VI.
Telf.: (+36 1) 269-2786
En aquest restaurant els cambrers canten famoses àries d’òpera mentre serveixen.

- **Bombay Palace** (indi)
Andrássy út 44, Districte VI.
Telf.: (+36 1) 332-7544
- **Chez Daniel** (francès)
Szív utca 32, Districte VI.
Telf.: (+36 1) 302-4039
- **Művészinas**
Bajcsy Zs. Út 9, Districte VI.
Telf.: (+36 1) 269-6880
- **Múzeum Kávéház**
Múzeum krt. 12, Districte VIII.
Telf.: (+36 1) 338-4221
Cafè a l'estil antic. Decorat amb frescos de Károly Lotz.
- **Duna Restaurant**
Szent Gellért tér 1, Districte XI.
Telf.: (+36 1) 385-2200
Restaurant de l'hotel- balneari Gellért. Bons plats de peix.
- **Bagolyvár**
Állatkerti út 2, al Városliget, Districte XIV
Telf.: (+36 1) 468-3110
Web: www.bagolyvar.com
És de la mateixa companyia que el restaurant Gundel. Les dones del restaurant, ja que no hi treballa cap home, ofereixen cuina hongaresa cassolana.
- **Robinson**
Városligeti tó, al Városliget, Districte XIV.
Telf.: (+36 1) 422-0222
Situat a la vora del llac de Városliget.

CAFÈS I PASTISSERIES

A Budapest, abans de la Segona Guerra Mundial, els cafès (*Kávéház* o simplement *Café*) i les pastisseries (*Cukrászda*) eren el centre de la vida cultural del país. S'hi reunien els intel·lectuals, els escriptors, els polítics. Fins i tot s'hi preparaven revolucions, com la de 1848. Avui la seva importància no és tan forta, però encara en queden molts que conserven aquella atmosfera d'èpoques passades.

ELS MILLORS CAFÈS

- **1.- Gerbeaud**
Vörösmarty tér 7, districte V. (Metro 1 (groc) a “Vörösmarty tér”)
www.gerbaud.hu
Aquesta és la pastisseria i cafeteria més famosa de Budapest. Fundada el 1870 per l'Henrik Kluger, al que va succeir el suís Emil Gerbeaud, que dona el nom a l'establiment.
 - **2.- Ruszwurm**
Szentháromság 7, districte I. (Bus “Vár”, que surt de “Moszkva tér”)
www.ruszwurm.hu
Obert l'any 1827. Servia a la família reial austro-hongaresa.
-

ALTRES CAFÈS INTERESSANTS

- **Cafè Miró**
Úri utca 30, districte I. (Bus “Vár”, que surt de “Moszkva tér”)
La decoració està basada en l'obra de Joan Miró.
- **Auguszt**
Fény utca, districte II. (Metro 2 (vermell) o tramvies 4 i 6 a “Moszkva tér”)
- **Anna Cukrászda**
Vaci utca 7, districte V (Metro 1 (groc) a “Vörösmarty tér”)
www.annacafe.hu
- **Centrál Kávéház**
Károly Mihály utca 9, districte V. (Metro 3 (blau) a “Ferenciek tere”)
Un dels cafès històrics de Budapest.
- **Daubner**
Szépvölgyi út 50, districte II. (HÉV de Szentendre a “Timár utca”)
- **Europa**
Szent István krt. 7 – 9, districte. (Metro 3 (blau) o tramvies 4 i 6 a “Nyugati”)
- **Frölich**
Dob utca 22, districte VII. (Metro “ (vermell) a “Astoria”)

- **Hauer**
Rákóczi út 47 - 49, districte VIII, (Metro 2 (vermell) o bus 7 a “Blaha L. tér”)
- **Jégbüfé (Párizsi udvar)**
Ferenciek tere amb Petőfi Sándor u., districte V. (Metro 3 (blau) a “Ferenciek”)
- **Lukács**
Andrássy út 70, districte VI. (Metro 1 (groc) a “Vörösmarty utca”)
- **Mozart**
Erzsébet krt. 7, districte VII. (Metro 2 (vermell) o Tramvies 4 i 6 a “Blaha L.”)
www.orient.hu/mozart.htm
- **Művész**
Andrássy út 29, districte VI. (Metro 1 (groc) a “Opera”)
- **Szamos**
Párisi u. 3, districte V. (Metro 3 a “Ferenciek”)
- **Zsolnay Kávéház**
Váci utca 20, districte V. (Metro 1 (groc) a “Vörösmarty tér”)
- **Zsolnay Kávézó (Radisson SAS Béke Hotel)**
Teréz krt. 43, districte VI. (Metro 1 (groc) a “Oktogon” o 3 (blau) a “Nyugati”)

INFORMACIONS ÚTILS

- Adreces útils
- Allotjament
- Arribar a Budapest, Com?
- Budapest Card
- Electricitat
- Frontera i duanes
- Moure's per la ciutat
- Seguretat
- Telèfon

ADRECES ÚTILS.

***ALS PAÏSOS CATALANS:**

- Consolat General d'Hongria (Per a Catalunya, País Valencià, Illes Balears i Andorra)
Av. Diagonal 477, 19B; 08036 Barcelona
Telf.: (34) 934 051 950

- Consolat General - Assumptes Comercials.
Av. Diagonal 463 bis, 7è.; 08036 Barcelona
Telf.: (34) 933 222 816

***A ESPANYA:**

- Ambaixada de la República d'Hongria
Cl. Ángel de Diego Roldán 21; 28016 Madrid
Telf.: (34) 914 137 011
Internet: www.embajada-hungria.org

- Oficina Nacional de Turisme d'Hongria
Av. Del Brasil 17 10ºB; 28020 Madrid
Telf.: 915 569 348
Internet: www.hungriaturismo.com

***A FRANÇA:**

- Ambaixada de la República d'Hongria.
7-9 square Vergennes; 75015 Paris
Telf.: (33-1) 56.36.07.54
Internet: www.hongrie.org

- Oficina de Turisme d'Hongria
Avinguda Victor Hugo 140; 75116 Paris
Telf.: (33-1) 53.70.67.17
Internet: www.hongrietourisme.org

- Institut Hongarès / Magyar Intezet
Carrer Bonaparte 92; 75006 Paris
Telf.: (33-1) 43.26.06.44
Internet: www.magyarintezet.hu

***A ITÀLIA:**

Oficina de Turisme d'Hongria.
Via Alberto Da Gissano 1; 20145 Milà
Telf.: (39-2) 481-95434
Internet: www.turismoungherese.it

***A HONGRIA:**

***Ambaixades:**

- De l'**Estat Espanyol**:
Eötvös u. 22 ; Districte VI (Metro 1 (Groc) "Oktogon")
Telf.: (+36 1) 342-9992
- De la **República Francesa**:
Lendvay u. 27; 1062 Budapest (Metro 1 (Groc) "Hősök tere")
Telf.: (+36 1) 374 11 00
Internet: www.ambafrance.hu
- De la **República Italiana**:
Stefánia út 95; Districte XIV
Telf.: (+36 1) 460-6500
Internet: sedi.esteri.it/budapest o www.ambitalia.hu

***Oficines de Turisme de Budapest**

- Tourinform (Oficina Nacional de Turisme)
Sütő utca, 2, districte V. (Metro 1, 2 i 3 a "Deák tér") Ver pag.: 25
Telf.: (+36 1) 438-8080
Web: www.tourinform.hu
- Oficina de Turisme
Vörösmarty tér, amb Vigadó utca. Metro 1 a "Vörösmarty" Veure pag.: 34
Oberta 24 hores.
Web: www.hungarytourism.com

***SERVEIS PÚBLICS**

- Emergències: 112
- Ambulància: 104
- Bombers: 105
- Policia: 107
Internet: www.b-m.hu/police
Comissaries: dels districtes més turístics:
 - Districte I (Castell) Pauler u. 13 (sortida contrària al Danubi de l'*Alagút*) telf.: 457-5600
 - Districte V (Belváros) Szalay u. 11-13 (a prop del Parlament) telf.: 302-5935

ALLOTJAMENT

Budapest posseeix diversos tipus d'allotjament, des dels hotels i balnearis de luxe, fins a les habitacions en cases privades o hostals per a joves. Aquesta és una ciutat molt turística, per tant és molt aconsellable de portar feta la reserva ja de casa i no pas arriscar-se a començar a cercar en arribar a Hongria.

En comptes d'escriure una llarga llista d'hotels, que en breu estaria antiquada, us donarem unes quantes adreces útils d'internet, on trobareu tota la informació actualitzada com ara ubicació, característiques, fotos, preus i ofertes, a més a més de poder fer la vostra reserva 'on-line', estalviant així temps i sobretot diners.

Per a tot tipus d'allotjament:

www.tourinform.hu Oficina de turisme hongarès.

www.budapesthotels.com Interessant cercador amb bones ofertes. Ofereix la possibilitat de llogar apartaments per dies, i fins i tot de ser recollit a l'aeroport o a l'estació.

www.hotels.hu i www.travelport.hu són dos dels cercadors d'hotels més populars.

Hotels:

www.danubiusgroup.com o al telèfon (+36 1) 888-8200. Potser, la companyia hotelera més forta d'Hongria. Té més de 10 hotels a Budapest, entre 3 i 5 estrelles. Molts d'ells són clàssics, com ara el "Hilton Budapest", el balneari "Thermal Hotel Margitsziget", el famós "Hotel Gellért", l'"Hotel Astoria" o l'"Hotel Budapest".

www.accor-pannonia.hu Cadena que aplega uns 15 hotels d'entre 3 i 5 estrelles a la capital hongaresa.

www.hungetshotels.hu Compta amb 5 hotels de tres i quatre estrelles.

www.taverna.hu Cinc hotels cèntrics, el més important és el "Taverna" a Váci utca.

www.corinthiahotels.com cadena internacional amb dos luxosos hotels a Budapest.

www.gerandhotels.hu Hotels de 1 a 3 estrelles.

www.youthhostels.hu o al telèfon (+36 1) 411-2390. Albergs juvenils a Hongria.

COM ARRIBAR A BUDAPEST

Avió.

Aeroport Internacional: Ferihegy

Distància a Budapest: uns 24 Km.

Viatjar entre Budapest i l'Aeroport:

- Bus "Reptér" (200): A Kőbánya-Kispest (metro 3, blau). Solució més barata.
- City Bus: A Erzsébet tér. (Metro 1, 2 i 3; estació "Deák tér")
- Minibus: Monovolum. Reserves a la terminal o al (+36 1) 296-8555, fax: (+36 1) 296-8993
- Taxi: Triga una mitja hora en arribar al centre. Hi ha fileres esperant a totes dues terminals. És aconsellable demanar la tarifa abans de fer el trajecte.

Més informació:

Pàgina web: www.bud.hu

Adreça electrònica: info@bud.hu

Telèfon general: (+36 1) 296-9696

Telèfon d'informació: (+36 1) 296-7000

Companyies:

Les principals companyies que volen a Budapest des de terres catalanes són:

- * Malév. Línies aèries d'Hongria. www.malev.hu
- * Wizz Air. Companyia hongaresa de vols de baix costo. Directe des de Girona i Mallorca. www.wizzair.com
- * Sky Europe. Vola entre els Països Catalans i Budapest. www.skyeurope.com
- * Airfrance. Amb escala a Paris, França. www.airfrance.com
- * Lufthansa. Amb escala a Francfort i Munic, Alemanya. www.lufthansa.com
- * Alitalia. Amb escala a Roma o Milà, Itàlia. www.alitalia.com

Carretera

- *En cotxe:*

Les normes de circulació, els senyals de trànsit o ,en general, les velocitats màximes permeses a Hongria són les mateixes de la resta dels països d'Europa.

Alcohol i conducció:

Hongria és un dels països més estrictes en la prohibició d'aquest 'còctel' mortal. El nivell d'alcohol a la sang ha de ser **0,00**, és a dir **RES DE RES**. En cas de donar positiu, la policia té el poder de retirar el carnet el mateix moment.

Documentació necessària per a entrar al país:

Cal tenir en regla el permís de conduir, el permís de circulació del cotxe, l'assegurança i l'indicatiu estatal. L'autorització serà vàlida durant un any.

Aparcament:

Com a qualsevol gran ciutat d'Europa, no sempre és fàcil trobar un lloc per a aparcar a Budapest. Moltes zones del centre són de pagament per hores, la famosa “zona blava”. També és possible deixar el cotxe en pàrkings públics.

En cas d'accident:

S'ha de trucar a la policia. El número d'urgències és **107** ó el **112**. També, en cas que sigui una cosa greu, seria bo posar-se en contacte amb el consolat o l'ambaixada. Teniu més informació a la secció “Telèfons i Adreces Útil, pàg.: 163-164”

Distàncies a Budapest per carretera:

Des de Perpinyà: 1807 Km.

Des d'Andorra: 1964 Km.

Des de Barcelona: 1999 Km.

Des de València: 2348 Km.

Des d'Alacant: 2514 Km.

Lloguer de vehicles:

A Hongria operen moltes empreses internacionals de lloguer de vehicles, per tant en cas de necessitat no tindreu cap problema si necessiteu un cotxe o una moto. Si llogueu el cotxe a la vostra ciutat, heu de dir que és per anar a Hongria, ja que certes companyies no permeten portar els seus vehicles a segons quins països.

Una curiositat:

La paraula catalana “cotxe” procedeix de la paraula hongaresa “*kocsi*” que en principi era un tipus de carruatge que es feia servir al petit poble de Kocs (*kocsi* és el gentilici, com *budapesti* és el de Budapest.)

Més informació:

MAGYAR AUTÓKLUB

Rómer Flóris u. 4/a;1024 Budapest

Telf.: (+36 1) 345-1800

Internet: www.autoklub.hu

- *Amb autocar:*

Estació Internacional d'Autocars “Népliget”:

Adreça: Üllői út 131, Districte IX.

Distància al centre de Budapest: 3 ó 4 Km.

Viatjar entre el centre i l'estació: Metro 3 (blau) “Népliget”

Més informació:

Pàgina web: www.volanbusz.hu

Telèfon de bitllets: (+36 1) 219-8000

Telèfon d'informació: (+36 1) 219-8080

Tren

Des d'Europa occidental, segurament que arribareu a l'estació Internacional de l'Est "Keleti pu." (Veure pàg. 104). Les altres estacions principals són la de l'Oest "Nyugati pu." (veure pàg. 76) i la del Sud, "Déli pu."

*Estació de l'Est/ Keleti Pályaudvar.

Adreça: Baross tér, Districte VIII

Transport: Metro 2 (vermell), 4 (verd, des del 2008), bus 7 a "Baross tér"

*Estació de l'Oest/ Nyugati Pályaudvar.

Adreça: Nyugati tér, Districte XIII.

Telèfon: (+36 1) 153-2722

Transport: Metro 3 (blau), Tramvies 4 i 6 a "Nyugati"

*Estació del Sud/ Déli Pályaudvar.

Adreça: Krisztina Körút 37, Districte I

Transport: Metro 2 (vermell) Tramvies 18 i 61 i bus 21.

Més informació:

www.elvira.hu (Horaris de trens)

www.mav.hu (Trens Nacionals d'Hongria)

Vaixell

Línia Internacional:

Entre principis d'abril i finals d'octubre hi ha una línia fluvial comercial entre Budapest, Bratislava i Viena. Per consultar horaris, disponibilitat i preus, us recomanem consultar els següents webs o trucar per telèfon:

Pàgina web: www.mahartpassnave.hu

Telèfon a Budapest: (+36 1) 318-1953. Fax: (+36 1) 318-7740

Telèfon a Viena: (+43 1) 729 2161. Fax: (+43 1) 729 2163

Línies Nacionals:

- Pel Danubi: Entre Budapest i Esztergom. Informació: (+36 1) 318-1223
- Per Budapest. Des de l'embarcador de Vigadó. (Tramvia 2, Metro 1 (groc) "Vörösmarty")
- Vaixell amb música i ball. A l'estiu entre Budapest (Vigadó) i Esztergom.

BUDAPEST CARD / BUDAPEST KÁRTYA

Aquesta targeta dona importants i interessants avantatges:

- Transport públic gratuït.
- Entrada gratuïta als museus municipals.
- Importants descomptes en visites a la ciutat, certes botigues, banys i restaurants.

Les targetes són vàlides per 2 ó 3 dies. Es poden adquirir als hotels, a les oficines de turisme, estacions de metro i en algunes agències de viatge. Amb ella us donaran un fulletó en hongarès, anglès, italià i alemany explicant detalladament on i com fer servir la *Budapest Card*.

El preu de la targeta de 2 dies és l'equivalent al de 20 bitllets de transport, o 25 la de tres dies.

Més informació a:

www.budapestinfo.hu

ELECTRICITAT

El subministrament elèctric és el comú a la majoria dels països d'Europa, és a dir, de 220 V. Els endolls són de dues clavilles rodones.

FRONTERA I DUANES

Documentació d'entrada

Els ciutadans dels països membres de la Unió Europea només necessiten el seu carnet d'identitat o passaport. Els ciutadans del Principat d'Andorra poden entrar a Hongria amb el seu passaport.

Articles lliures d'impostos

Tots els articles d'us personals, com ara roba, joieria personal, colònia o perfum, cameres de fotos, de vídeo, ordinador portàtil etc. Els turistes majors de 16 anys poden introduir també: 1 litre de vi, licor, cava etc. ó 5 litres de cervesa. En tabac: 200 cigarrets ó 50 havans ó 250 g. de tabac

Animals i plantes:

Per a entrar animals de companyia cal tenir un certificat veterinari. Es poden introduir o treure flors, en quantitats catalogables com a efectes de viatge. És prohibit d'introduir cap planta en testos o en terra.

Permisos especials i prohibicions:

Cal disposar d'un permís especial a nom del viatger per importar o exportar obres d'art o igualment, per introduir armes.

No es poden importar ni exportar productes làctics casolans, carn crua o productes de xarcuteria.

Més informació:

Els punts que hem explicat són generals i no varien gaire amb el temps, però donat que la legislació sobre certs productes, sobre l'entrada de ciutadans d'alguns països o arran d'acords internacionals canvia sovint, us recomanem de preguntar directament a l'ambaixada o el consolat hongarès local o bé visitar la pàgina web de les duanes hongareses:

www.vam.hu

MOURE'S PER BUDAPEST AMB:

Cotxe:

Consulteu la secció “Com Arribar a Budapest”, pàgines 165-167

Més informació:

MAGYAR AUTÓKLUB

Rómer Flóris u. 4/a; 1024 Budapest

Telf.: (+36 1) 345-1800

Internet: www.autoklub.hu

Taxi:

A Budapest existeixen diverses companyies de taxi. Tot seguit us donem un llistat amb els telèfons de les principals.

* City Taxi: 211 1111

* Minibus: 296 8555

* Fotaxi: 222 2222

* 6x6 Taxi: 266 6666

* Tele 5: 355 5555

* Taxi 2000: 200 0000

Transport públic:

Aquesta és sense cap mena de dubte, la manera més ràpida i barata de moure's per la ciutat. Budapest té una de les xarxes de transport públic més completes del món.

Generalment els horaris del transport diürn van de 4:30 a 23:00. De tota manera hi ha cartells informatius per cada línia.

***Bus** (en hongarès: *busz*): Són de color blau. N'hi ha 203 línies que es divideixen en **a**/línies normals, amb el número negre sobre fons blanc: **299**, que fan totes les parades de la ruta, **b**/línies ràpides, amb el número en vermell: **299**, que eviten les parades menys importants, **c**/ les línies “*expressz*”, amb número vermell seguit de la lletra E: **299E**, que només en fan dues o tres, de les parades de la ruta, línies més especials, que tenen “nom propi”, per exemple la de l'aeroport es diu **REPTÉR** i per últim les línies de nit-bus, amb el número seguit per una É (amb accent!) **299É**.

Línies recomanades:

- La número 1, que us portarà per l'avinguda d'Andrássy.
- Línia “Vár” (bus del Castell), de la Plaça de Moscou (Moszkva tér) al barri del Castell.
- Línia “Reptér”, de l'aeroport a Kőbánya-Kispest (parada de la línia 3 de metro)

***HÉV** o Trens de Rodalies. A Budapest hi ha 4 línies.

- Línia Szentendre: Va de Batthyány tér (Dis. II, Buda) a la ciutat de Szentendre, recurrent tota la vora oest del Danubi, en un viatge realment bonic.

- Línia Csepel: de Boráros tér (sota el pont de Petőfi) fins a l'Illa de Csepel (Dis. XXI)
- Línies Csömör i Gödöllő, arriben a aquestes poblacions des d'Örs vezér tere (Dis. XIV)
- Línia Ráckeve, des de Vágóhíd (dis. IX)

***Metro** (En hongarès: *metró* o *földalatti*): N'hi ha tres línies (els primers trams de la quarta seran inaugurades el 2008). La principal estació d'enllaç és “Deak tér” on hi conflueixen les línies 1, 2 i 3.

- La núm. 1 (groga) va de la plaça Vörösmarty (al bel mig de Budapest) fins a Mexikói út (sota l'avinguda d'Andrássy). Aquesta és la línia de metro més antiga del continent, i les estacions estan decorades a l'estil del segle XIX.
- La núm. 2 (vermella) va d'oest a est, de l'estació Déli a Örs vezér tere.
- La núm. 3 (blava) va de nord a sud, de Újpest-Központ a Kőbánya-Kispest, on hi arriba el bus de l'aeroport.
- Línia 4 (verda) Del sud-oest a nord-est, de Kelenföldi pu. A Keleti pu. (Estació de l'Est)

***Tramvia** (en hongarès: *villamos*) N'hi ha 31 línies. Són de color groc i d'estil antic.
Línies recomanades:

- Línia 2 i 2A: Recorren la vora de Pest del Danubi des del Parlament cap al sud.
- Línies 4 i 6: Recorren el *Nagy Körút*, o Gran Bulevard, el més turístic, des de *Moszkva tér*.
- Línies 47 i 49: Recorren el *Kis Körút* o Petit Bulevard.

***Troleibús** (en hongarès *trolibusz*) Disposa de 14 línies. Com a dada curiosa cal mencionar que les línies d'aquest mitjà de transport comencen amb el 70, ja que la primera es va inaugurar el 70 aniversari d'Stalin. Evidentment, eren altres temps pels hongaresos!

***Transports públics especials:**

- **Funicular del Castell** (*Sikló*) Funciona des de les 7:30 a les 22 des de la plaça de Clark Ádám (al costat del Pont de les Cadenes) al barri del Castell, uns 100 metres de recorregut.
- **Ferrocarril de Cremallera:** (*Fogaskerekű*) Funciona a diari entre Városmajor i Széchenyi hegy des de les 17 a les 23:30 cada 15 minuts.
- **Telecadira del Mont János** (*Jánoshegyi libegő*) Funciona a diari entre les 9 i les 17, excepte entre el 16 de setembre i el 15 de maig que tanca una hora abans. Va des de Zúgliget fins al Mont János, el punt més alt de Budapest.
- **Ferrocarril dels nens** (*Gyermek vasút*) Funciona diàriament entre les 9 i les 16 hores, excepte del 24 d'octubre al 13 de març que ho fa entre les 9 i les 15h. Recorre uns 12 km. pels boscos de Buda des de Széchenyi hegy. Es diu “dels nens” perquè la majoria dels ‘treballadors’ són nens entre 10 i 12 anys.

BITLLETS I ABONAMENTS

Bitllets (Jegy):

Es compren a les estacions de metro i algunes parades de tramvia i autobús.

*Bitllet integrat: (*jegy*) Vàlid per un viatge en bus, metro, tramvia o troleibús dins del terme municipal de Budapest. No dona dret a cap mena de transbordament.

*Llibret de 10 (ó 20) bitllets integrats (*Gyűjtőjegy*): Us estalviareu entre un 10% i un 15% del preu en cada bitllet.

*Bitllets no integrats: Els de metro (*Metrójegy*) i de Rodalies (*HÉV jegy*) són més barats. Els de serveis especials costen unes tres vegades més que un bitllet integrat.

Abonaments de transport (Bérlet):

Es compren a les estacions de metro. Els de durada més llarga porten foto.

*Abonament d'un dia (*Napi jegy*): Fent només 8 viatges us sortirà a compte.

*Abonament de tres dies (*Harom napos jegy*): Si feu 6 viatges al dia viatges us sortirà a compte.

*Abonament de set dies (*Heti jegy*): Si feu 3 viatges al dia us sortirà a compte.

*Abonament de 14 dies: (*Kétheti Bérlet*) Us sortirà a compte si feu 2 viatges cada dia.

*Abonament de 30 dies consecutius o d'un més natural: (*Havibérlet*) Us sortirà a compte si feu 1,25 viatges cada dia.

*Targeta Budapest/Budapest Kártya. Veure pàg. 168

Atenció!! Tot i que els accessos als transports són lliures, s'ha de validar sempre el bitllet. Les inspeccions amb multes són freqüents i efectives.

Més informació:

BKV Rt.

Akácfa u. 15; 1980- Budapest

Internet: www.bkv.hu

Si voleu saber com arribar a un lloc: <http://utvonal.bkv.hu>

ALTRES (a peu, en bici..)

Budapest no ofereix cap inconvenient al vianant, al menys no més dels que trobaria a qualsevol altra gran ciutat. Hi ha zones turístiques, com ara el Barri del Castell (Vár), en les que el trànsit és molt limitat, mentre que en altres, com l'Illa Margarida (Margitsziget) en les que és pràcticament inexistent. Al centre les voreres són força amples per a passejar amb tranquil·litat, i fins i tot alguns carrers, com el de Vác (Váci utca) són peatonals.

Els ciclistes ho tindran una mica més difícil. Els "carrils bici" no tenen tants quilòmetres com en altres ciutats, i el trànsit pot fer que l'experiència sigui una aventura. De tota manera, sí que és aconsellable llogar una bicicleta a l'Illa Margarida, a la part Nord, a prop dels hotels. L'absència de cotxes i l'entorn natural us faran gaudir d'aquest mitjà de transport tan ecològic.

SEGURETAT

Budapest, i Hongria en general, pot ser considerat un **lloc segur**; és a dir, ni més ni menys que qualsevol gran ciutat turística europea, com ara Barcelona, València o Palma de Mallorca o Perpinyà. Tot i això, els turistes són sempre un blanc especial: són persones que no coneixen la ciutat, estan distrets mirant els edificis, parlant entre ells etc. i molt sovint no se'n adonen de que hi ha algú que els intenta robar.

EVITA ELS PROBLEMES

* Per a tots els viatgers:

- Sempre porta els teus documents en lloc segur.
- Si és possible, deixa el passaport ,els bitllets de viatge i els diners innecessaris a la caixa forta de l'hotel.
- No portis gaires joies.
- Intenta ser discret amb cameres de fotos, vídeo etc.

* Si viatges en cotxe:

- Abans de sortir, assegura't que tot està en ordre: pressió d'aire, llums, etc.
- Si hi ha foc al cotxe, o tens una roda punxada **SEMPRE ES NOTARÀ**. No te'n refiïs del que et puguin dir.

SI HAS TINGUT PROBLEMES.

- Truca a la policia: els números són **107** ó el d'emergències generals **112**.
- Intenta recordar tot el que puguis dels agressors (aspecte físic, matrícula del cotxe etc.)
- Estigues tranquil, els nervis no et faran sentir millor ni solucionaran el problema.

POLICIA HONGARESA.

En hongarès 'policia' es diu "RENDŐRSÉG". Es pot identificar els agents per diverses facetes:

- Uniforme blau
- A la butxaca dreta de la camisa porten una placa amb el nom.
- A la butxaca esquerra una l'altra placa amb l'escut i el seu número.
- També porten un carnet amb l'escut de la policia, amb una holografia i la foto, on hi diu *Rendőrség* i *Police*.

MÉS INFORMACIÓ:

Al web del ministeri de l'interior d'Hongria: www.b-m.hu/police

Trobareu les adreces de les comissaries principals de Budapest a la secció "Adreces i telèfons útils" (Pàg. 162-163)

TELÈFON

Prefix Internacional d'Hongria: 36

Codis provincials d'Hongria:

- Budapest: 1
- Szentendre: 26
- Gödöllő: 28
- Vác: 27
- Esztergom: 33
- Telèfons mòbils: 20, 30 ó 60 (Sempre són 2 dígit; el segon sempre és un 0)

Tingueu en compte que...

- No cal marcar el prefix provincial si es truca des de la mateixa província.
- Si es truca d'una província a una altra, s'ha de marcar 06, el codi de província i el número de l'abonat. (06+1+999 9999)
- Sense comptar els codis provincials, els números telefònics de Budapest i els dels mòbils tenen 7 xifres, els de les altres províncies només 6.
- En aquesta guia donem els telèfons internacional, és a dir posem entre parèntesis els codis internacionals i provincials. Per exemple: (+36 1) 999 9999

LA LLENGUA HONGARESA

*Nom en hongarès: Magyar nyelv.

*Parlants: Uns 14 ó 15 milions

*On es parla?: Els hongaresos , o més aviat, els hongaresoparlants són autòctons en aquests països: Hongria, Romania (gairebé tres milions a Transilvània), Eslovàquia (Mig milió, que és el 10% de tot l'estat), Sèrbia (en són uns 500.000 a Voivodina), Ucraïna (uns 150.000 a Rutènia), Croàcia, Eslovènia i Àustria. Arran de la immigració també hi ha colònies importants als Estats Units, al Canadà, a l'Argentina o a Israel.

*Filiació: Sembla ser, segons la teoria més coneguda, que és una llengua fino-úgrica. L'hongarès doncs, estaria primerament relacionat amb el hanti o ostiak i el mansi o vogul, parlades a la Sibèria, més o menys com el català i el romanès. I més llunyanament amb el finès i l'estonià, potser com el català i l'alemany.

*Alfabet: Sembla ser que el primer tipus d'escriptura que es va fer servir amb l'hongarès era el de “rovás” o runes. Aquest va ser abandonat amb l'arribada del cristianisme, cap a l'any 1000, per ser considerat pagà; tot i que a Transilvània s'han trobat inscripcions de fa ‘només’ 300 anys. Actualment es fa servir l'alfabet llatí amb signes diacrítics sobre algunes vocals.

*Història: La veritat que no hi ha un acord unànime sobre la seva procedència. La teoria més general és la fino-úgrica. Faria dels hongaresos descendents del pobles que habitaven a prop dels Urals i que, fugint d'invasions o/i del mal temps, van emigrar cap a centre Europa. Hi ha una altra teoria que diu que els hongaresos són realment sumeris, un antic poble que vivia a Mesopotàmia i que va desaparèixer misteriosament. Segons aquests teòrics els sumeris van fugir cap al nord on es van trobar amb pobles fino-úgrics i altàics (turcs, tàrtars etc.) que van influenciar la seva llengua donant-li la forma més o menys actual.

L'hongarès no ha tingut una vida fàcil a Europa. Des de gairebé la seva arribada a la regió dels Càrpats, anomenada *Honfoglalás*, han patit invasions de mongols, tàrtars, turcs, austríacs, etc. delmant la població de parlants d'hongarès. Fins al 1836 era el llatí la llengua oficial que amb l'alemany i el francès eren els idiomes de la gent “cult”, deixant l'hongarès per les classes més baixes. No va ser fins a la meitat del segle XIX , amb les revolucions nacionalistes i la nova generació d'escriptors, que l'hongarès va rebre l'empenta que necessitava per ésser una llengua normalitzada i acceptada per totes les classes socials com és avui.

Inscripció en “rovás”, l'antic alfabet hongarès

RÈTOLS MÉS FREQÜENTS

UTCA

/útsa/ CARRER

ÚT

/uut/ AVINGUDA

BELVÁROS

/bél-vaaroix/ CENTRE CIUTAT

PÁLYAUDVAR

/pàia-udvar/ ESTACIÓ

PARKOLÓHELY

/pàrko-lóhei/ PÀRKING

POSTA

/pòixta/ CORREUS

BEJÁRAT

/beiàrat/ ENTRADA

NYITVA

/nyít-va/ OBERT

HÚZNI!

/húuzni/ ESTIREU!

TILOS!

/tíloix/ PROHIBIT!

FÉRFIAK

/fírfiac/ HOMES

LIFT

/lift/ ASCENSOR

DOHÁNYOZNI TILOS!

PROHIBIT FUMAR

TÉR

/teir/ PLAÇA

KÖRÚT

/cöruut/ RONDA

KÖRNYÉK

/Cörnyeic/ RODALIES

REPÜLŐTÉR

/rèpülöö-teir/ AEROPORT

MEGÁLLÓ

/mègaloo/ PARADA (bus, metro etc.)

RENDŐRSÉG

/Rèndoorxeg/ POLICIA

KIJÁRAT

/qui-iàrat/ SORTIDA - EIXIDA

ZÁRVA

/zàrva/ TANCAT

TOLNI!

/tòlni/ EMPENYEU!

VIGYÁZAT!

/vídjazat/ ATENCIÓ!

NŐK

/nööc/ DONES

LÉPCSŐ

/lèip-txoo/ ESCALA

BELÉPNI TILOS

PROHIBIDA L'ENTRADA

ALGUNES FRASES I PARAULES ÚTILS

Salutacions i acomiadaments.

Hola: Jó napot /*iou nàpot*/

Adéu: Viszontlátásra /*víssont-làtaix-ra*/

Què tal?: Hogy vagy? (Hogy van?) /*Hodj vadj/ Hodj van/*

Em dic (Maria): (Maria) vagyok /...*vadjok*/

Encantat(da): Nagyon örülök! /*nàdjon órulok*/

Altres paraules útils.

Sí: Igen /*iguen*/

No: Nem /*nem*/

Si us plau, Per favor: Legyen szíves /*lèdjen síveix*/

Gràcies: Köszönöm /*kòssonom*/

De res: szívesen /*síveixen*/

Perdoni: Bocsánat /*botxànat*/

Bé: jól /*iool*/

Malament: Rosszul /*ròssul*/

No entenc: Nem értem /*nem éirtem*/

Parlo català i francès: Beszélek katalánul és franciaul /*bèssilek catalànul ix fràntsiaul*/

Números

0: Nulla /*núl-la*/

5: Öt /*ot*/

10: Tíz /*tiiz*/

1: Egy /*edj*/

6: Hat /*hat*/

11: Tizenegy /*tízenedj*/

2: Kettő /*kèt-to*/

7: Hét /*heit*/

20: Hús /*huus*/

3: Három /*hàrom*/

8: Nyolc /*nyolts*/

100: Száz /*saaz*/

4: Négy /*neigj*/

9: Kilenc /*kilents*/

1000: Ezer /*èzer*/

Preguntar direccions.

On és ...?: Hol van...? /*hol van*/

Lluny: Messze /*mèsse*/

A prop: Közel /*kòzel*/

A mà esquerra: balra

A mà dreta: jobbra

Cap allà: arra /*àr-ra*/

A l'altra banda: A másik oldalon /*amàixik òldalon*/

Comprant o al restaurant.

Teniu ...?: Van...?

Quan costa?: mennyibe kerül? /*mènyibe kerül?*

Pa: Kenyér

Vi: Bor

Aigua: Víz

La carta, per favor: Az étlapot, kérem! /*Azítlapot, kirem*/

El compte, per favor: A számlát, kérem! /*Assàmlat, kirem*/

A l'hotel.

Reserva: Foglалás /*fòglalaix*/

Habitació: Szoba /*sòba*/

Preu: Szobaár /*sòba-ar*/

Clau: Kulcs /*kultx*/

Llocs

Aeroport: Repülőtér /*rèpülötir*/

Ambaixada: Nagykövetség

Banc: Bank

Comissaria de policia: Rendőrség /*rèndörxig*/

Correus: Posta /*pòixta*/

Estació de trens: Pályaudvar /*pàiaudvar*/

Farmàcia: Patika /*pàtika*/

Hotel: Szalloda /*sàl·loda*/

Oficina de Turisme: Turista iroda /*túrixta iroda*/

(Parada de) metro: Metró állomás /*métro àl·lomaix*/

(Parada de) bus: Busz állomás /*bussàl·lomaix*/

(Parada de) taxi: Taxi állomás /*tàxi al·lomaix*/

(Parada de) tramvia: Villamos állomás /*víl·lamoix àl·lomaix*/

Restaurant: Étterem /*ít-terem*/

Dies de la setmana

Dilluns: Hétfő /*hítfo*/

Dimarts: Kedd /*kèd*/

Dimecres: Szerda /*sèrda*/

Dijous: Csütörtök /*txútortok*/

Divendres: Péntek /*píntek*/

Dissabte: Szombat /*sòmbat*/

Diumenge: Vasárnap /*vaixànap*/

Mesos

Gener: Január /*ianuàr*/

Febrer: Február /*februàr*/

Març: Március /*màrtsiux*/

Abril: Április /*àprilix*/

Maig: Május /*màiuix*/

Juny: Június /*iùniuix*/

Juliol: Július /*iùliuix*/

Agost: Augusztus /*augustuix*/

Setembre: Szeptember /*sèptember*/

Octubre: Október /*oktòber*/

Novembre: November /*nòvember*/

Desembre: December /*dètseember*/

ÍNDEX DE MONUMENTS EN CATALÀ

Acadèmia de Ciències	36	Monestir de l'Illa de Sta Margarida	90
Acadèmia de Música	75	Monument del Mil·lenari	77
Ajuntament	26	Museu d'Arts Aplicades	107
Amfiteatre militar romà	94	Museu de Belles Arts	79
Andrássy, Avinguda d'	71	Museu Etnogràfic	38
Aquincum	99	Museu d'Història Nacional	28
Arxius Nacionals	51	Museu Militar	57
Balaton	112	Óbuda	96
Banys Szécheny	83	Òpera Estatal	72
Basílica de Sant Esteve	70	Palau Dreschler	73
Bastió dels pescadors	53	Palau Gresham	35
Caixa d'estalvis	39	Palaus Klotild	31
Castell de Vajdahunyad	84	Palau Reial	60
Cementeri de Kerepesi	102	Palau Zichy	97
Ciutadella	63	Parc d'atraccions	82
Columna de la Santíssima Trinitat	55	Parc Municipal	80
Cova del Castell	58	Parlament	37
Coves de Pálvölgy	103	Passatge Paris	33
Deák Ferenc, plaça de	25	Pont de les Cadenes Szécheny	40
Església Franciscana	32	Pont d'Isabel	43
Església de Maties	52	Pont de la Llibertat	44
Església Parroquial del Centre	42	Pont de Sta. Margarida	92
Estació de l'Est	104	Porta de Viena	50
Estació de l'Oest	76	Sala de concerts de Pest	41
Estàtua de la Llibertat	64	Sinagoga	27
Estàtua eqüestre de Sant Esteve	54	Szentendre	115
Estàtua de Sant Gerard	62	Teatre del Castell	59
Esztergom	113	Teatre Nacional	108
Facultat d'Economia	45	Teatre d'Opereta	74
Galeria d'Art	78	Torre de l'Aigua	89
Galeria Kiscelli	95	Torre de Sta. Maria Magdalena	56
Gödöllő	114	Vác, carrer de	30
Herois, plaça dels	77	Vác (ciutat)	116
Hotel i banys Gellért	65	Vadaspark	91
Illa de Sta. Margarida	88	Vil·la d'Hèrcules	98
Institut Geològic	105	Visegrád	117
Mausoleu de Gül Baba	93	Vörösmarty, plaça de	34
Mercat Central	29	Zoo	81
Mirador de la Reina Isabel	106		

INDEX DE MONUMENTS EN HONGARÈS

Állatkert	81	Nemzeti múzeum	28
Andrássy út	71	Nemzeti színház	108
Aquincum	99	Néprajzi múzeum	38
Balaton	112	Nyugati pályaudvar	76
Belvárosi Plébániatemplom	42	Óbudai belváros	96
Bécsi kapu	50	Opera	72
Budai Várbarlang	58	Operettszínház	74
Citadella	63	Országos Levéltár	51
Deák Ferenc tér	25	Pál-völgyi-cseppkőbarlang	103
Dreschler Palota	73	Párizsi-udvar	33
Erzsébet híd	43	Parlament	37
Esztergom	113	Pesti Vigadó	41
Ferences templom	32	Postatakarék-pénztár	39
Földtani Intézet	105	Római katonai amfiteátrum	94
Gellért Gyógyfürdő	65	Szabadság híd	44
Gödöllő	114	Szabadság-szobor	64
Gresham Palota	35	Széchenyi fürdők	83
Gül Baba türbéje	93	Széchenyi-lánchíd	40
Halászbástya	53	Szent Gellért-szobor	62
Hadtörténeti múzeum	57	Szentháromság-oszlop	55
Hercules villa	98	Szent István-bazilika	70
Hősök tere	77	Szent István király lovas szobra	54
Iparművészeti múzeum	107	Szentendre	115
Jánoshegyi Erzsébet-kilátó	106	Szépművészeti múzeum	79
Keleti pályaudvar	104	Tudományos akadémia	36
Kerepesi temető	102	Vác	116
Király palota	60	Váci utca	30
Kiscelli múzeum	95	Vadspark	91
Klotild palota	31	Vajdahunyadi vár	84
Közgazdaságtudományi Egyetem	45	Városház	26
Központi Vásárcsarnok	29	Városliget	80
Margit híd	92	Várszínház	59
Margitsziget	88	Vidám Park	82
Margitszigeti kolostorromok	90	Visegrád	117
Mária Magdolna-torony	56	Víztorony	89
Mátyás-templom	52	Vörösmarty tér	34
Millenniumi emlékmű	77	Zeneakadémia	75
Műcsarnok	78	Zichy-kastély	97
		Zsinagóga	27